

MOSTY

#jedumaraton

OPEL HANDYCARS

SVOBODNÝ POHYB BEZ BARIÉR.

Program mobility osob se zdravotním postižením.

- automatická převodovka u většiny modelů
- cenová zvýhodnění pro TP, ZTP, ZTP/P
- výhodný spotřebitelský úvěr s kartou CCS v hodnotě 5 000 Kč
- pojištění s asistenční službou pro celou Evropu na 5 let zdarma
- odpočet DPH držitelům státního příspěvku
- komplexní servisní služby
- speciální úpravy vozů

5 let
záruka*

Opel Pojištění Opel Finance

www.opel-handycars.cz infolinka: 800 101 101 opel@handycars.cz

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂: 4,1–7,6 l/100 km, 109–169 g/km.

*Dvouletá výrobní zákonná záruka a dále tříletá smluvní záruka Opel ve spolupráci se společností CG Car Garantie Versicherungs-AG. Smluvní záruka Opel je poskytována bezplatně dealerem Opel.

Wir leben Autos.

Vážení čtenáři,

dostává se Vám do rukou první poprázdňinové číslo časopisu pro integraci Mosty. Věřím, že jste si pěkně užili letní dny a nabrali novou energii do podzimního a zimního období.

Na podzim nás čeká několik zásadních věcí, o kterých se dočtete v tomto čísle časopisu. V článku „Uklízíme po Drábkovi“ podrobně popisujeme novelu zákona o dávkách pro osoby se zdravotním postižením. Tento zákon stanoví příspěvky na kompenzační pomůcky. Zaslouhou bývalého ministra Drábka došlo k významnému snížení těchto příspěvků, a tak se snažíme s některými poslanci tento stav změnit. Samozřejmě že se věnujeme také přípravě novely zákona o sociálních službách, nové legislativní úpravě takzvaných bezbariérových bytů a také reformě psychiatrické péče.

Věřím, že Vás jednotlivá témata zaujmou a že na ně budete případně reagovat. Své připomínky nebo poznatky můžete napsat redakci časopisu.

Přeji Vám pěkné a pohodové dny s naším časopisem.

Václav Krása
předseda NRZP ČR

04

15

28

38

51

- 04 TĚMA: Václav Krása, Zdeněk Žižka, Eliška Ritterová a Jan Huťar:** Uklízíme po Drábkovi
- 10 Václav Krása:** Rozhovor s předsedou ústavně právního výboru Jeronýmem Tejcem
- 12 Karel Rychtář a Václav Krása:** Přilepšit si fingovaným zaměstnáním může znamenat i podíl na trestné činnosti
- 13 Michal Dvořák:** NRZP ČR vyhlašuje 14. ročník cen MOSTY
- 15 České dráhy** nasadily do provozu na linku Praha – Hamburk dva nové typy vozů
- 16 Pavel Hříbek:** Rozhovor s obchodním ředitelem Českých drah Jiřím Ješetou
- 18 Pavlína Baslerová:** Když se řekne inkluze...
- 20 Milena Němcová:** Naplňování Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením v České republice optikou lidí s poruchou autistického spektra
- 22 Elena Procházková:** Okénko do poraden NRZP ČR
- 24 Leoš Spáčil:** Informační a edukační činnost pro OZP v Jihomoravském kraji
- 26 Anna Handrychová:** Stejná šance – zaměstnavatel roku 2016
- 28 Radka Rybáková:** Ti, kterým se vyhýbáme
- 33 Jan Khol a Michal Dvořák:** Destigmatizace duševně nemocných: Projekt Mindset
- 36 Stanislava Zahálková:** MUP Škola bez bariér opět vyrazila na cyklistický maraton
- 38 Tomáš Pchálek:** #jedumaraton
- 41 Blanka Tomášková:** Účastníci setkání mládeže z partnerských měst Loun si vyzkoušeli práci s lidmi, kteří jsou stále na okraji naší společnosti
- 42 Pavel Zbožínek:** Handicapovaní sportovci rozzářili Prahu
- 46 Radka Svatošová:** Rozhovor s držitelem ceny Mosty Otmarem Cvrkalem
- 48 Radka Svatošová:** Duhová křídla znovu letí do světa
- 50 Lenka Gajdová:** Dostavba Jedličkova ústavu je o krok blíž k realizaci
- 51 Lenka Gajdová:** Praha představila mapu přístupnosti budov a veřejných prostor
- 53 Jan Khol a Petr Polakovič:** Dlouhá cesta do Ria
- 54 Martina Žáková:** Otevřete další dveře svého života
- 56 Mária Mruzková:** Představujeme členskou organizaci NRZP ČR
- 58 Zdislava Freund, Jan Roth a Marek Baláž:** Značka PARKINSON standard pro zdravotnická zařízení a poskytovatele sociálních služeb
- 60 KNIŽNÍ NOVINKY: Patrik Nacher:** Konec finančních negramotů v Čechách – další ukázka z knihy

UKLÍZÍME po Drábkoví

TEXT: Václav Krása | Zdeněk Žížka | Eliška Ritterová | Jan Hutař | **FOTO:** Deník/Martin Divíšek

V letech 2010 až 2012 došlo v důsledku rozsáhlých legislativních změn, odůvodňovaných potřebou radikálního snížení výdajů státního rozpočtu, k výraznému omezení možností postižených osob získat zvláštní pomůcky a k celkovému značnému ztížení přístupu k nim, což bylo realizováno vícero zásahy do předchozí koncepce.

Došlo k podstatnému zúžení sortimentu pomůcek, na který mohl být poskytnut příspěvek (u tělesně postižených z 16 na 9, u sluchově postižených z 18 na 9 a u osob se zrakovým postižením z 20 na 17 položek). Zhoršení bylo dále způsobeno změnou indikací pro poskytnutí příspěvku, což se dotklo zejména osob s těžkým tělesným postižením, kde je poskytování pomůcek vázáno v podstatě na těžké vady nosného nebo pohybového ústrojí. Dle předchozí úpravy byly příspěvky na zakoupení, celkovou opravu a úpravu motorového vozidla, na úpravu bytu a na individuální dopravu podmíněny statutem těžce zdravotně postiženého občana, který podle přílohy č. 2 vyhlášky č. 182/1991 Sb., již se prováděl zákon o sociálním zabezpečení a která pozbyla účinnosti koncem roku 2011, zahrnoval držitele průkazu TP, ZTP a ZTP/P. Okruh příjemců byl tedy podstatně širší, než je nynější status občanů s těžkými vadami nosného nebo pohybového ústrojí. Dále došlo ke zrušení možnosti úhrady doplatků u pomůcek, které jsou ze zdravotního pojištění hrazeny pouze částečně.

Spolu se zrušením vyhlášky č. 182/1991 Sb. zanikl i dosavadní příspěvek na provoz motorového vozidla, jehož roční výše činila 9 900 Kč u držitelů průkazu ZTP/P, respektive 6 000 Kč u držitelů ZTP. V období 2010 až 2012 byl příspěvek snížen na 7 920 Kč u držitelů průkazu ZTP/P a 3 000 Kč u ZTP. Tyto částky se navíc ve smyslu původních předpisů zvyšovaly o 400 Kč za každých započatých 500 km nad 7 000 km za rok. Současná právní úprava příspěvku na mobilitu možnost takového zvýšení již neobsahuje. Daleko závažnější je však situace, kdy zdravotní postižení osoby vyžaduje speciální úpravy motorového vozidla, bez kterých jej handicapovaný nemůže používat. Zatímco vyhláška č. 182/1991 Sb. stanovila, že náklady spojené s úpravou motorového vozidla jsou hrazeny ze sta procent, zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, zavedl povinnou desetiprocentní spoluúčasť pro všechny zvláštní pomůcky. Dříve byly plně hrazeny tyto úpravy:

Zvedací zařízení vozíku na střechu automobilu	100 %
Zařízení pro přesun vozíčkáře do automobilu	100 %
Individuální úpravy automobilu	100 %
Nájezdové lyžiny pro vozíčkáře	100 %

Zde jde o finančně velmi nákladné úpravy, jejichž ceny se nezdírká pohybují ve stotisícových částkách. Ceny takovýchto úprav

možou bez problémů v součtu položek, které se provádějí velmi často všechny současně, výrazně přesáhnout částku 100 000 Kč. Desetiprocentní podíl na ceně těchto úprav se tak může pohybovat i v částkách 20 000 až 30 000 Kč. O tuto hodnotu je tak dále snižována reálná výše příspěvku.

Z výčtu těchto změn je naprosto evidentní, že došlo k obrovským úsporám ze státního rozpočtu právě na úkor dostupnosti zvláštních pomůcek pro osoby se zdravotním postižením, a tedy celkově ke zhoršení možnosti integrace.

Ekonomická situace domácností, ve kterých žije postižená osoba, v naprosté většině případů nebývá příliš dobrá, ať už se jedná o postiženého dospělého člověka, který vyžaduje péči svého partnera či dospělého dítěte, nebo o postižené dítě, které vyžaduje péči jednoho z rodičů. Příjem této pečující osoby je zpravidla pouze příspěvek na péči a příjem dospělé postižené osoby invalidní důchod odpovídajícího stupně. Celkové finanční možnosti rodiny s postiženou osobou tedy zpravidla neumožňují, aby si hradila nezbytné pomůcky sama. Forma pomoci ze strany státu se v těchto případech jeví jako naprosto nezbytná, neboť v komplexu vede k postupné integraci postiženého člověka, který je v mnoha případech následně výrazně samostatnější. A především často vede i k možnosti postiženého být zaměstnán, což v praxi znamená návrat finančních prostředků státu zpět do státního rozpočtu. Současná vláda při svém nástupu slíbila, že odstraní důsledky reformy bývalého ministra práce a sociálních věcí Jaromíra Drábka. Je smutné, že restriktivní opatření schválená předchozím kabinetem platí i nadále a MPSV ČR ani nechystá žádnou úpravu zákona. Je to těžko omluvitelné, zvláště v době hospodářské prosperity. Z tohoto důvodu se NRZP ČR rozhodla připravit rozsáhlou novelu zákona č. 329/2011 Sb., o dávkách pro osoby se zdravotním postižením, která důsledky reformy pana Drábka z velké části odstraňuje.

NOVELA ZÁKONA SE TÝKÁ TĚCHTO OBLASTÍ:

• Příspěvek na mobilitu (§ 7)

Současná výše příspěvku na mobilitu představuje 400 Kč měsíčně. Vzhledem k aktuálním cenám pohonných hmot je tato částka více než nedostatečná, neboť postačuje přibližně na ujetí necelých 200 km měsíčně. V minulosti byla výše tohoto příspěvku i více než dvojnásobná. Například v době před výše popsány legislativními změnami, vyvolanými potřebou snížit výdaje ze státního rozpočtu, činil příspěvek na

mobilitu celkem 7 800 Kč ročně, což představuje 650 Kč měsíčně. Výše tohoto příspěvku tedy zaznamenala velmi dramatický propad. Aktuální právní úprava také dostatečně nereflektuje závažnost jednotlivých postižení imobilní osoby a tomu odpovídající potřebu přepravy. V této souvislosti je proto naprosto nezbytné odlišit výši příspěvku podle rozsahu a závažnosti postižení OZP, samozřejmě s přihlédnutím k aktivitám dané osoby, která zpravidla nemůže běžně používat veřejnou dopravu.

Pro jednoduchost a transparentnost tohoto rozlišení je navrhován příspěvek na mobilitu pro držitele průkazu ZTP ponechat v současné výši 400 Kč měsíčně a u držitelů průkazu ZTP/P jej navýšit na 600 Kč měsíčně. Držiteli průkazu ZTP/P jsou nejtěžší postižené osoby, především pak vozíčkáři, kteří přes všechna zlepšení v oblasti veřejné hromadné dopravy stále nejsou schopni tuto formu přepravy běžně používat. Tito lidé jsou nuceni využívat především přepravu osobním automobilem.

• Rozšíření okruhu postižení (§ 9 odst. 1 a 13)

Do původního znění zákona nebyly vůbec zařazeny počtem případů sice neveliké, zato však dopady postižení velmi závažné skupiny lidí, které mají velké problémy se svou sebeobslouhou a s vlastním samostatným pohybem obecně. Nově se tudíž navrhuje zařadit tři těžké diagnózy, které ve výčtu velmi těžkých postižení znemožňujících osobám pohyb dosud chybí. Nejde sice podle zařazení o „těžké vady nosného a pohybového ústrojí“, ale fyzické následky a faktická omezení osob trpících těmito diagnózami jsou plně srovnatelné s postiženími označenými jako „těžká vada nosného a pohybového ústrojí“. Jde o „těžkou obliteraci cév dolních končetin s výrazným trofickým postižením a s výrazným funkčním postižením hybnosti“, při které má osoba s tímto postižením výrazné problémy se samostatnou lokomocí bez pomoci druhé osoby nebo aspoň bez výrazné kompenzace zvláštními pomůckami. Zmíněné postižení je léčbou neřešitelné. Přesto není zařazeno mezi taková, při kterých vzniká nárok na příspěvek na zakoupení zvláštní pomůcky. Dále jde o „vady a nemoci srdce s prokázanou chronickou oběhovou nedostatečností trvající i při zavedené léčbě“, u kterých má sice osoba „nosné a pohybové ústrojí“ zdravé, ale vzhledem k tomu, že trpí touto těžkou a velmi závažnou vadou, objektivně není schopna většího fyzického zatížení a s tím souvisejícího samostatného pohybu. Především pak pohybu po schodech, ▶

souvislé chůze na delší vzdálenost než například na 3 až 5 metrů a jiného vyššího fyzického výkonu, který je nevyhnutelně nutný k běžnému pohybu člověka. Stejným způsobem jako vady a nemoci srdce a oběhovou nedostatečnost je možné odůvodnit

postiženého člověka je velmi důležité až nezbytné, aby zvolená pomůcka byla plně a bez jakýchkoliv kompromisů vhodná pro přesný zdravotní stav žadatele (včetně jeho přidružených postižení), a ne jen aby měla pouze druhově srovnatelné využití. Tato

„SOUČASNÁ VLÁDA PŘI SVÉM NÁSTUPU SLÍBILA, ŽE ODSTRANÍ DŮSLEDKY REFORM BÝVALÉHO MINISTRA DRÁBKA. JE SMUTNÉ, ŽE RESTRIKTIVNÍ OPATŘENÍ PLATÍ I NADÁLE. Z TOHOTO DŮVODU SE NRZP ČR ROZHODLA PŘIPRAVIT ROZSÁHLOU NOVELU ZÁKONA O DÁVKÁCH PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, KTERÁ DŮSLEDKY REFORM PANA DRÁBKA Z VELKÉ ČÁSTI ODSTRAŇUJE.“

i poslední navrhované nové postižení, a to „objektivně prokázanou dechovou nedostatečnost těžkého stupně“. I zde není osoba trpící těmito zdravotními problémy pro naprosté vyčerpání organismu schopna samostatného pohybu. Často i přes nepřetržité používání mobilního dýchacího přístroje.

• Rampa a schodišťová plošina (§ 9 odst. 5, 7 a 10, § 10 odst. 3, § 23 písm. h))

Zákon nepřesně specifikuje typy zvláštních pomůcek sloužících ke zdvihání a transportu postižené osoby. Termín „schodišťová plošina“ byl již mnohokrát označen za nepřesný, protože evokuje to, že zařízení je spojeno pouze se schodištěm. Oproti tomu termín „zdvihací plošina“ je obecnější a zároveň i přesnější. Zahnuje totiž i zařízení, která nejsou přímo spojena se schodištěm a jsou umístěna kdekoliv v budově anebo v exteriéru budovy (např. na vnějším plášti budovy). Jsou to tedy zdvihací plošiny, které jsou dále přesněji označovány termíny jako: šikmá – schodišťová, vertikální – svislá, variabilní. Rampy jsou cenově výhodné pro překonání nižších architektonických bariér. Termín stropní zvedací systém zahrnuje zvedací zařízení, které se pohybuje těsně pod stropem, a to bez ohledu na to, zda je zakotveno přímo ve stropě nebo ve stěnách, případně ve vzpěrách ukotvených na podlaze.

• Využitelnost pomůcky s ohledem na zdravotní stav (§ 9 odst. 14)

Při výběru, volbě a hodnocení zvláštní pomůcky pro konkrétního jednotlivého

zásada musí být vždy jedním ze základních kritérií výběru. Navrhovaná změna tedy sleduje skutečnost, že v současné době jsou všechny zvláštní pomůcky (kompenzační pomůcky) velmi úzce zaměřeny a specializovány na kompenzaci nejen základní diagnózy a postižení uživatele, ale mají za úkol kompenzovat i všechny přidružené zdravotní komplikace, spojené se základním postižením. Proto nejde při schvalování výběru zvláštní pomůcky přihlížet pouze ke kategorii pomůcky, k účelu jejího využití ve spojení s výší její ceny. Je nezbytné, aby byl mnohem výrazněji při volbě vhodné pomůcky pro žadatele a při rozhodování o přiznání příspěvku na ni zohledňován přesný zdravotní stav žadatele ve spojení s jeho individuálními a sociálními podmínkami a prostředím, ve kterém bude zvláštní pomůcku využívat. Je velmi důležité, aby zákon přímo zakotvoval povinnost přihlížet při volbě pomůcky ke specifikům postižení konkrétního žadatele a v souvislosti s tím srovnávat ceny pouze plně srovnatelných zvláštních pomůcek.

• Změna výše finančních limitů u zvláštních pomůcek, jejichž cena nepřevyšuje 24 000 Kč (§ 10 odst. 1 a 3)

Pro určité skupiny OZP (zejména osoby nevidomé a slabozraké, neslyšící a s kombinovaným postižením) se většina zvláštních pomůcek cenově pohybuje právě pod hranicí 24 000 Kč, a proto na jejich zakoupení, při dosažení stanovených příjmů, nemohou získat příspěvek. Jedná se o pomůcky jako

je například diktafon, dymo kleště, elektronická komunikační pomůcka pro nevidomé a hluchoslepé, elektronická orientační pomůcka pro nevidomé a hluchoslepé, hlasové popisovače pro nevidomé a hluchoslepé, indikátory pro nevidomé, individuální indukční smyčka, kalkulátor s hlasovým výstupem, měřicí přístroj pro domácnosti s hlasovým či hmatovým výstupem, nájezdové ližiny, přenosná rampa, signalizace pláče dítěte pro neslyšící, signalizace telefonního zvonění pro neslyšící, slepecký psací stroj, telefonní zesilovač pro neslyšící. Většina těchto pomůcek tedy patří k pomůckám využívaným téměř každodenně.

Podstatná část pracujících OZP si tak většinu kompenzačních pomůcek musí dle současné právní úpravy hradit z vlastních finančních prostředků, neboť nedosahují požadovaného cenového limitu, a tyto zvláštní pomůcky se tak pro ně paradoxně stávají ekonomicky nedostupnými. Přitom tento cenový limit byl při vzniku zákona stanoven zcela náhodně a nemá žádné racionální zdůvodnění, které by mělo nějaký hlubší ekonomický smysl.

V této souvislosti nutno též upozornit na to, že se jedná o jeden z významných demotivačních faktorů při snaze OZP pracovat. V případě, že OZP pracuje, a odvádí tedy peníze do státního rozpočtu, je za svou aktivitu „potrestána“ tím, že si většinu pomůcek musí hradit sama. Takřka s jistotou vždy v současnosti nastavený limit příjmů překročí potencionální žadatel o příspěvek se započítáním příjmů osob společně posuzovaných. Takováto OZP na potřebnou pomůcku, bez které se neobejde, tak musí často i několik měsíců či déle šetřit, zatímco nezaměstnaná osoba pomůcku dostane rovnou, bez jakéhokoliv svého přičinění. Nutno zdůraznit, že v případě kompenzačních pomůcek totiž nemůže být poskytnutí příspěvku na jejich zakoupení založeno na principu zvažování výše příjmu žadatele a osob s ním společně posuzovaných. Jde o základní nepochopení jejich funkce.

Dále je důležité zdůraznit, že pořízení potřebných kompenzačních pomůcek je skoro vždy u OZP úplně základní podmínkou jejich případného pracovního uplatnění. Současně je i základním předpokladem toho, aby mohla být takováto osoba integrována při svém vzdělání, či přípravě na povolání v hlavním vzdělávacím proudu, tj. v běžných školách. Zvláště u postižených dětí jsou při jejich vzdělávání potřebné kompenzační pomůcky naprosto nezastupitelné!

V současnosti nastavené podmínky pro úhradu pomůcek mohou být navíc paradoxně i kontraproduktivní a mohou zvyšovat

součet celkově vyplacených příspěvků. Pokud se totiž cena pomůcky blíží hranici 24 000 Kč, existují tendence k navýšení ceny tak, aby zmíněnou hranici překročila a pomůcka tak byla hrazena z příspěvků.

Platná právní úprava sice stanoví též možnost poskytnout příspěvek na zvláštní pomůcku při překročení hranice stanovené pro příjmy, a to z důvodů zvláštního zřetele hodných (zejména žádá-li osoba opakovaně o příspěvek na různé zvláštní pomůcky), tato možnost však v praxi nebývá využívána a navíc záleží na libovůli rozhodujícího úředníka.

S ohledem na výše uvedené důvody je navrhováno snížení hranice, od které je příspěvek na pořízení zvláštní pomůcky poskytován, ze současných 24 000 Kč na nově stanovených 8 000 Kč a současné zvýšení limitu pro výši příjmů pouze samotného žadatele (nikoliv osob společně posuzovaných) u pomůcek, jejichž hodnota je nižší než 8 000 Kč. Povinná spoluúčast žadatele – úhrada 10% jejich ceny, by zůstala zachována. Navrhovaná změna dopadne pouze na menší část výše uvedených pomůcek, neboť cena většiny z nich se pohybuje pod hranici 8 000 Kč.

Cílem navrhované úpravy je především dosažení či alespoň přiblížení se rovnosti v přístupu postižených osob ke všem kompenzačním pomůckám, což současně povede i k odstranění jednoho z negativních faktorů v přístupu postižených osob k jejich zaměstnávání a celkově přispěje k zlepšení situace postižených osob v přístupu k nezbytným pomůckám a zvýší tak jejich celkovou životní situaci.

• Posuzování příjmové situace pouze žadatele o příspěvek na zvláštní pomůcku a nikoliv osob společně posuzovaných

(§ 10 odst. 1 a 4, § 11 odst. 1 a 3, § 23 písm. a) a b), § 30 odst. 1)

Pokud osoba souhlasí s doplacením 10% spoluúčasti na ceně pomůcky ze svých prostředků, pak považujeme za zcela nadbytečné a nepotřebné požadovat doklad o výši příjmu žadatele a prohlášení o jeho celkových sociálních a majetkových poměrech, stejně tak jako u osob společně s žadatelem posuzovaných. V tomto případě tedy není zákonného důvodu, proč vyžadovat a dále shromažďovat tyto citlivé osobní údaje. Vyžadování těchto údajů je tak v uvedeném případě v rozporu s ustanovením článku 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, který chrání osobu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním

jejich osobních údajů. Současně je tato situace v rozporu i s ustanovením § 86 a 90 občanského zákoníku, neboť nikdo nesmí zasahovat do soukromí jiného, nemá-li k tomu zákonný důvod. Je evidentní, že v situaci, kdy žadatel je schopen dostat své zákonné povinnosti 10% spoluúčasti na ceně kompenzační pomůcky, není jediný důvod pro to, aby úřad práce získával a shromažďoval údaje o něm a společně posuzovaných osobách.

Nicméně i v případě žádosti o úlevu z povinné spoluúčasti je naprosto logické posuzovat pouze příjmy žadatele o kompenzační pomůcku a nežadat doklady o příjmech všech osob společně posuzovaných. Pro tento postup není důvodu, navíc často může znamenat i úplné zablokování přístupu ke zvláštní pomůcce. A to například v situaci, kdy osoby společně posuzované odmítnou tento doklad poskytnout, neboť samozřejmě nejsou povinny tyto své údaje a citlivé informace nikomu sdělovat a neexistuje žádná zákonná povinnost takové zjišťování strpět. Tato situace často nastává i v rodinách, kde spolu manželé z různých důvodů již nežijí. Ve všech těchto případech pak tedy dochází k zamítnutí žádosti, což bohužel vede k úplnému znemožnění přístupu žadatele k pomůcce.

S ohledem na výše uvedené je navrhováno úplné zrušení povinnosti osob společně posuzovaných se žadatelem dokládat jejich příjmy, neboť je takové zjišťování nedůvodné a nezákonné. Napříště by se zjišťovala již pouze příjmová situace žadatele.

• Odstranění požadavku na doložení celkové sociální a majetkové situace žadatele u příspěvku na všechny zvláštní pomůcky (§ 10 odst. 4, § 30 odst. 1)

V současné době úřady práce požadují u všech zvláštních pomůcek formulář dokládající celkovou sociální a majetkovou situaci, ačkoliv je tento požadavek naprosto neopodstatněný. Bylo by totiž naprosto nelogické a současně nepřijatelné žadatele nutit, aby v případě pozitivních zjištění například prodal svůj byt či dům, ve kterém bydlí a který má velmi často již bezbariérově upraven (např. je vybaven zvedacím zařízením nebo jinými kompenzačními pomůckami). Podobná situace by nastala i v případě, kdy by úřad nutil žadatele například rušit stavební spoření apod. Dle zákona je smyslem poskytování peněžitých dávek osobám se zdravotním postižením zmírnění sociálních důsledků jejich zdravotního postižení a podpora jejich sociálního začleňování. Zvláštní pomůcka pak slouží ke kompenzaci

jejich postižení, tedy k částečnému srovnání životních podmínek se „zdravými“ občany, nikoliv k navýšení majetku postiženého, či dokonce k luxusu. Z tohoto pohledu je tedy výše uvedený požadavek naprosto nesmyslný a nelze na žadatele spravedlivě požadovat, aby kvůli kompenzaci svého postižení zhoršil svou situaci v jiné oblasti svých životních a sociálních podmínek; to by bylo v rozporu se smyslem zákona.

Navíc prokazování příjmů žadatele a osob s ním společně posuzovaných je v praxi pojato velmi široce, kdy zahrnuje nejen vlastnictví nemovitostí a movitých věcí, ale též pouhé užívání majetku osob blízkých (byť je bezplatné). Takto pojatý monitoring majetku zahrnuje velmi široký okruh osob z okolí samotného žadatele, které samozřejmě nejsou povinny tyto své údaje a citlivé informace nikomu sdělovat. Stejně jako v předchozím případě zde tedy existuje velmi vysoké riziko odmítnutí poskytnutí těchto informací osobami z okolí žadatele, které nemají žádnou zákonnou povinnost takové zjišťování strpět, což opět znamená úplné znemožnění přístupu žadatele k potřebné pomůcce.

Z výše uvedených důvodů je navrhováno zrušení dokládání celkové sociální a majetkové situace žadatele při jeho žádosti o příspěvek na pořízení zvláštní pomůcky, která má kompenzovat jeho postižení. Zde nejde o dávku státní sociální podpory nebo sociální pomoci! Nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku vychází prioritně ze zdravotního postižení žadatele a neexistuje žádný rozumný, objektivní důvod pro to, aby byl nárokien žadatele a vůbec nesmí být ovlivněn jeho majetkovými poměry, natož poměry osob s ním společně posuzovaných. Shromažďování těchto informací je navíc, stejně jako u příjmů v předchozím bodě, v přímém rozporu s ustanovením článku 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod a s ustanovením § 86 a 90 občanského zákoníku, neboť nikdo nesmí zasáhnout do soukromí jiného.

• Příspěvek poskytovaný na pořízení motorového vozidla (§ 10 odst. 5)

Hned úvodem je nutné zdůraznit, že osobní automobil je pro osoby se zdravotním postižením, které splňují podmínky pro poskytnutí příspěvku na zvláštní pomůcku – osobní automobil, naprosto identickou kompenzační pomůckou plně srovnatelnou se všemi ostatními. Neslouží ke zvýšení životního standardu uživatele, jako je tomu u běžné populace, ale výhradně jako velmi nutná základní kompenzace jeho zdravotního postižení, bez které se neobejde. Současná ➤

koncepte, která nahlíží na motorové vozidlo jako na výjimečnou specifickou pomůcku ve vztahu k ostatním zvláštním pomůckám s odůvodněním, že se jedná o standardní produkt využitelný bez ohledu na zdravotní postižení a často také užívaný k dalším účelům v rámci rodiny, nikoli pouze k přepravě OZP, je již neaktuální. V současné době nezřídka rodina využívá ke své dopravě dvě a více vozidel, tudíž vozidlo sloužící jako kompenzační pomůcka využívá ke své individuální dopravě často výhradně postižený sám. V případě, že postižený, jemuž byl poskytnut příspěvek na zakoupení motorového vozidla, sám vozidlo neřídí, ať už ze zdravotních či jiných důvodů, vždy s ním musí ve vozidle cestovat i jiné osoby. Ať již jako řidiči, či asistenti. U postižených, kteří sami vozidla řídí, bývá však také pravidlem, že s nimi ve vozidle cestuje jedna či více dalších osob jako jeho osobní asistenti pro případ vzniku jakékoliv neočekávané situace či náhlé potřeby pomoci handicapovanému. Vyžadovat tedy využití vozidla výhradně samotným postiženým je z tohoto pohledu naprosto neodůvodněné.

Pro požadavek na doložení příjmů osob s žadatelem společně posuzovaných a dále doložení celkových sociálních a majetkových poměrů platí totéž, co je popsáno již pod písmeny F) a G). Co se týče doložení příjmů žadatele, tak v tomto případě se i tento požadavek jeví jako nadbytečný, neboť s ohledem na ceny motorových vozidel (osoby s postižením musí v drtivé většině kupovat auto svými rozměry větší a tudíž i dražší) je situace taková, že žadatel bude muset v zásadě vždy určitou část finančních prostředků na motorové vozidlo hradit sám. V naprosté většině případů pak mnohem vyšší částku, než je zákonem stanovených 10% ceny zvláštní pomůcky. Tudíž lze 10% spoluúčast žadatele na ceně považovat téměř vždy za splněnou. Nicméně návrh zákona počítá i se situací, kdy by cena motorového vozidla výjimečně nedosáhla zákonné výše 200 000 Kč, a pro tento případ stanoví povinnou 10% účast žadatele.

Dále je nutné zdůraznit, že pouze nejnižší a tím i nejmenší nová motorová vozidla, a to pouze v základním vybavení bez jakéhokoliv potřebného uzpůsobení, se v současnosti pohybují přibližně v cenové hladině kolem 200 000 Kč. Je vysoce pravděpodobné, že za situace, kdy lze o příspěvek opětovně žádat teprve až po dalších deseti letech, ale i po sedmi letech v této novele nově navrhovaných. Z důvodu prodloužení doby pro opětovnou žádost o dávku na nákup motorového vozidla lze

očekávat, že lidé s postižením budou preferovat nákup nových vozidel.

Níže uvedené tabulky, jejichž zdrojem je MPSV ČR, obsahují oficiální údaje za minulé roky a zachycují jednak pětiletý vývoj příspěvku na zakoupení motorového vozidla dle vyhlášky č. 182/1991 Sb. a dále vývoj příspěvku na zvláštní pomůcku - pořízení motorového vozidla v následujících letech, tedy od ledna roku 2012 dle zákona.

Příspěvek na zakoupení motorového vozidla dle vyhlášky 182/1991 Sb.

ROK	Počet vyplacených dávek (v tis.)	Výdaje (v mil.)	Průměrná výše v Kč
2007	4,7	381,3	81 128
2008	5,0	401,2	80 240
2009	5,0	349,9	69 980
2010	4,1	335,2	81 756
2011	4,0	335,4	83 850

Pozn.: Od roku 2012 zvýšen maximální limit pro výši příspěvku na 200 tis. Kč. Meziroční pokles počtu vyplacených dávek byl v roce 2012 způsoben pozdějším náběhem výplat příspěvku (od 3/2012) v rámci nově legislativně upraveného systému dávek pro osoby se zdravotním postižením.

Příspěvek na zvláštní pomůcku - na pořízení motorového vozidla (§ 9, odst. 2 a § 10 odst. 5 zákona č. 329/2011 Sb.)

OBDOBÍ	Počet vyplacených dávek	Průměrná výše dávky
rok 2012	1 667	163 454 Kč
rok 2013	3 041	157 476 Kč
rok 2014	2 893	152 768 Kč
I. pol. 2015	1 327	150 942 Kč

Ze všech výše uvedených faktů a dat a porovnání skutečně vyplácené průměrné výše příspěvku vzhledem k maximální výši zcela beze všech pochybností vyplývá skutečnost, že zatímco v době účinnosti staré vyhlášky se průměrná výše příspěvku pohybovala kolem 80 000 Kč, tedy kolem 80% maximální částky, po účinnosti zákona se pohybuje kolem 150 000 Kč, tedy kolem 75 % maximální částky. Současně je potřeba upozornit na klesající trend výše příspěvku, který se snížil z více než 163 000 Kč v roce 2012 na pouhých 150 000 Kč v prvním pololetí roku 2015. Tento trend s ohledem na desetiletou lhůtu, po kterou nelze získat příspěvek, přináší již v současnosti problémy celé řadě

osob se zdravotním postižením, přičemž tento stav se bude, pokud nedojde k navrhovaným změnám, nadále zhoršovat. Došlo tedy k dalšímu propadu poskytované výše těchto příspěvků a ve spojení s prodloužením lhůty pro možnost opětovné žádosti k výrazně kumulovanému zhoršení podmínek pro osoby, které se bez zvláštní pomůcky - osobního automobilu absolutně neobejdou.

Jak je uvedeno, doba, po které je nyní možno opětovně žádat o tento příspěvek, byla od roku 2012 prodloužena z pěti na deset let. V současné době tedy dochází ke kombinaci dvou typů žádostí, a to jednak žádostí na deset let dle nové právní úpravy a žádostí na pět let dle předchozí právní úpravy. Z uvedené tabulky však vyplývá, že celkový počet žádostí i při tomto vývoji postupně klesá, a to přesto, že stále ještě dobíhají žádosti na pět let. To znamená, že tyto žádosti ani nebyly všechny vyčerpány. Po roce 2016 však bude počet žádostí o příspěvek poskytovaný na pět let ještě mnohem nižší, neboť tento typ žádostí již bude definitivně ukončen (vyjma žadatelů, kteří svou možnost žádat po pětileté lhůtě ani v delším časovém horizontu dosud nevyužili) a žadatelé, kteří již požádali o příspěvek po roce 2012, budou moci znovu požádat až po roce 2021. Dojde tedy k rozložení celkového počtu žádostí z pěti na deset let.

Dále je nutno zdůraznit, že v souvislosti se změnou legislativní úpravy po roce 2012 došlo též k odebrání nároku na tento příspěvek některým skupinám postižených osob, což znamená obrovské úspory pro státní rozpočet. Celkový počet žádostí za rok 2007 až 2011 činil 22 800, od roku 2012 do půlky roku 2015 představoval pouze 8 928. Vzhledem k sestupné tendenci počtu žádostí lze tedy očekávat, že za další pětileté období (2012 - 2016) dosáhne počet žádostí přibližně 50% oproti předchozímu období.

Navrhovaná novela se snaží negativní dopady spojené s prodloužením lhůty zmírnit i za použití kompromisu. Tedy nejde v ní o navrácení lhůty před rok 2012, nýbrž o snížení lhůty, ve které je možné opětovně požádat o nový příspěvek, z nynějších deseti na nově navrhovaných sedm let. Tato úprava lhůty si klade za cíl především vyjít vstříc těm žadatelům o příspěvek, kteří si z ekonomických důvodů nemohou v žádném případě pořídit nové vozidlo a jsou nuceni zakoupit ojetý automobil. U nich je při snížení lhůty vyšší pravděpodobnost, že jim ojetý automobil vydrží sloužit po celou stanovenou dobu. Dále je zkrácení lhůty velmi potřebné a důležité pro pracující a jinak velmi aktivní osoby s postižením. Pře-

devším ty, které využívají ke svému pohybu vozík. Takový automobil je velmi zatížen jeho obvyklým používáním, tj. častým nakládáním vozíku či vozíků a dalších potřebných rozměrných zavazadel, používáním zvedáků a dalších rozměrných a těžkých individuálních úprav. Současně mívá najeto velké množství kilometrů. Z hlediska všech těchto důvodů bývá vždy velmi opotřebený. Nyní v zákoně stanovená desetiletá lhůta pro novou žádost je tak pro velkou většinu postižených žadatelů velmi dlouhá a hrozí tím, že po několik let zůstane taková osoba s postižením bez svojí základní pomůcky – osobního automobilu. A to proto, že mu vzhledem k nadměrnému opotřebením ještě před vypršením zmíněné zákonné lhůty doslouží. Proto nyní navrhovaná novela tuto lhůtu snižuje na reálnější délku sedmi let.

Navrhovaná novela současně znamená, že posuzování výše příspěvku na zvláštní pomůcku – na pořízení motorového vozidla nebude nadále naprosto iracionálně a neodůvodnitelně podléhat zvláštnímu režimu posuzování, ale principiálně bude posuzována obdobně jako ostatní kompenzační pomůcky. To znamená, že i nadále zůstane stanovena stejná maximální výše příspěvku. Ohledně desetiprocentní účasti bude nadále platit totéž co pro zbylé kompenzační pomůcky, pokud cena vozidla bude nižší než 200 000 Kč. Výhodou této varianty, kterou je velmi nutné zdůraznit a vyzdvihnout, je fakt, že v důsledku navrhované právní úpravy dojde k podstatnému zjednodušení celé agendy rozhodování o tomto příspěvku. To bude znamenat výrazné zkrácení řízení tudíž i značné finanční a personální úspory související s odpadnutím administrativních prací spojených s posuzováním sociální a ekonomické (majetkové) situace nejen žadatele, ale také osob společně posuzovaných. Tyto úspory tak bude následně možné přesunout do samotných finančních zdrojů určených k výplatě těchto příspěvků. Současně navrhovaná částka výrazně lépe odpovídá požadované sedmileté lhůtě (tudíž oproti právní úpravě platné do roku 2012 zvýšené), po kterou nelze získat nárok na další příspěvek jinak než za mimořádných podmínek. Těmi je především podmínka vrácení poměrně částky v minulosti vyplaceného příspěvku, což ovšem znamená, že reálné prostředky na zakoupení dalšího automobilu budou o tuto vratku nižší.

Dalším neméně důležitým pozitivním dopadem této varianty je odstranění jednoho z velmi významných až zásadních demotivačních faktorů v přístupu postižených osob k zaměstnání, neboť již nebude docházet ke snížení příspěvku pro tyto

osoby z důvodu výkonu výdělečné činnosti. Navrhovaná novela mimo jiné znamená též zakotvení stejných podmínek pro postižené osoby v přístupu ke kompenzačním pomůckám a navíc odstranění diskriminace pracujících postižených osob.

V této souvislosti považujeme totiž za naprosto zásadní zdůraznit, že současná právní úprava působí v případě tohoto příspěvku na pořízení zvláštní pomůcky – osobní motorové vozidlo opět naprosto demotivačně na postižené osoby, které pracují a snaží se tedy zajistit si do určité míry své příjmy samostatně a současně se tak podílejí na pravidelných odvodech do státního rozpočtu ve formě daní, zdravotního a sociálního pojištění. Částky, které mohou být tímto způsobem získány do veřejných rozpočtů, bezpochyby převyšují zvýšené náklady na příspěvek. Skutečnost, že pracují, však pro ně v případě rozhodování o výši příspěvku paradoxně znamená podstatně horší pozici (vzhledem k jejich příjmu z pracovní činnosti jim je přiznáván většinou mnohem nižší příspěvek oproti nepracujícím žadatelům), a to přesto, že výkon zaměstnání pro ně představuje vynaložení velkého mimořádného úsilí a ohrožení jejich zdraví. Podstatná část osob s vadou nosného či pohybového ústrojí by se však ani bez motorového vozidla nebyla schopna do zaměstnání vůbec přepravit (je pro ně základním předpokladem pro možnost pracovat); častým užíváním vozu pak u nich navíc dochází k jeho podstatně vyššímu a dřívějšímu opotřebením oproti nepracujícím handicapovaným. Současná právní úprava je tedy jedním z významných demotivačních faktorů v postoji postižených osob k zaměstnání.

Z výše uvedených důvodů je zřejmé, že odlišný pohled na tuto kompenzační pomůcku (motorové vozidlo) a jiný režim posouzení přidělování příspěvku na ni v platné právní úpravě je nejen neodůvodněný, ale navíc i diskriminační, neboť se jedná o znevýhodnění těchto osob v přístupu k této kompenzační pomůcce.

• **Nezapočítávání spoluúčasti do celkové výše příspěvku a do celkového maximálního limitu pro součet vyplacených příspěvků na zvláštní pomůcku během období 60 kalendářních měsíců (§ 10 odst. 3 a 6)**

V praxi se ukazuje, že různé úřady práce odlišně hodnotí, zda započítávat, či nezapočítávat 10% spoluúčast žadatele na úhradě ceny za zvláštní pomůcku do maximální výše příspěvku na zvláštní pomůcku a dále do celkového součtu vyplacených příspěvků. V tomto případě je tedy nezbytné tuto ne-

jednotnost výkladu odstranit a přesně specifikovat, že za maximální výši příspěvku na zvláštní pomůcku se považuje opravdu pouze částka vyplacená úřadem práce a nikoliv finanční prostředky, které si žadatel sám doplatil. Stejně je tomu při součtu vyplacených příspěvků dle ust. § 10 odst. 6 zákona.

• **Zkrácení nepřiměřeně dlouhého správního řízení (§ 26 odst. 1 písm. a)**

Z praxe je patrné, že žadatelé čekají na vyhotovení posudku lékařem plnicím úkoly okresní správy sociálního zabezpečení nebo lékařem určeným Českou správou sociálního zabezpečení několik měsíců a po tuto dobu je správní řízení o poskytnutí příspěvku na zvláštní pomůcku pozastaveno a tímto zbytečně prodlužováno.

Dále se v praxi ukazuje, že posudkoví lékaři tím, že žadatele osobně a dlouhodobě zdravotně neznají, rozhodují pouze podle dokumentace, formálně a striktně byrokraticky. Dochází tím často k vyhotovování vadných a nesmyslných posudků.

Naopak ošetřující nebo odborní lékaři znají skutečný zdravotní stav žadatele, což má kladný vliv na reálné posouzení jeho zdravotního stavu a vhodnosti poskytnutí potřebné zvláštní pomůcky. Dalším příznivým efektem je výrazné zkrácení doby nutné k vyhotovení posudku a tím i rychlosti poskytnutí potřebné zvláštní pomůcky.

Novela proto navrhuje vynechání posudku vypracovaného lékařem plnicím úkoly okresní správy sociálního zabezpečení nebo lékařem určeným Českou správou sociálního zabezpečení a navrhuje tuto činnost převést na ošetřujícího či odborného lékaře, který OZP dlouhodobě zná a s jejím zdravotním stavem je osobně a dlouhodobě seznámen. Novela však současně ponechává možnost ÚP ČR požádat o vyhotovení revizního posudku lékařem plnicím úkoly okresní správy sociálního zabezpečení nebo lékařem určeným Českou správou sociálního zabezpečení, a to v případě pochyb o kvalitě, objektivitě nebo pravdivosti posudku zhotoveného dle bodu I.

NRZP ČR považuje navržené změny zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, za zcela zásadní a budeme se snažit je prosadit. Věříme, že získáme dostatečný počet zákonodárců, kteří budou ochotni s námi spolupracovat. I čtenáři našeho časopisu mohou pomoci při prosazování těchto změn, když budou psát svým poslancům, ale i ministrům vlády, jak je pro osoby s těžkým zdravotním postižením důležité, aby navržené úpravy zákona č. 329/2011 Sb. byly schváleny. ❏

PŘESEDÁ ÚSTAVNĚ PRÁVNÍHO VÝBORU

JERONÝM TEJCE:

Snažíme se, aby vládní návrhy nepopíraly zdravý rozum

TEXT: Václav Krása | **FOTO:** archiv Jeronýma Tejce

Jaké jsou klady a zápory nového občanského zákoníku? Co soudí o první novele tohoto zákona, která se nyní projednává, a jak se dívá na situaci kolem takzvaných bytů zvláštního určení? S Jeronýmem Tejcem jsme si povídali také o fungování klíčového sněmovního výboru, jemuž předsedá, i celém procesu projednávání zákonů v dolní komoře.

Můžete čtenářům přiblížit práci vašeho výboru a úlohu předsedy?

Hlavním posláním výboru je projednat a zaujmout stanovisko ke všem návrhům zákonů, které mu Sněmovna přikáže k posouzení. Obvykle výbor na základě debaty doporučí Sněmovně přijmout pozměňovací návrhy. Většina výborů má svá partnerská ministerstva. V našem případě nejčastěji spolupracujeme s ministerstvem spravedlnosti, vnitra a ministrem pro lidská práva.

Úkolem předsedy výboru je především moderovat jednání tak, abychom dokázali najít shodu nejen v rámci koalice. Na začátku období jsem si vytkl jeden základní cíl – udělat z výboru most mezi mnohdy byrokracií svázanými ministerstvy a občany, profesními či neziskovými organizacemi. Snažíme se, aby vládní návrhy nepopíraly zdravý rozum a zkušenosti odborníků z praxe. Zní to jednoduše, ale stojí to hodně úsilí. Odměnou za to je respekt, kterému se ve veřejnosti i ve Sněmovně výbor těší.

Od 1. ledna 2014 vstoupil v účinnost nový občanský zákoník, který zahrnuje soukromé a obchodní právo. Ještě dnes se vede polemika, zda není tento zákon příliš rozsáhlý, a tím i nepřehledný. Jaký názor jste zastával při jeho projednávání? V čem spatřujete klady nového občanského zákoníku a v čem naopak jeho zápory?

Od počátku jsem patřil k odpůrcům nového občanského zákoníku a pro zákon jsem nehlasoval. Ne tak ani pro jeho rozsah, ale proto, že je postaven na tzv. diskontinuitě. Místo toho, aby byly v platnosti ponechány instituty (lidově řečeno paragrafy), jimž každý rozuměl, znal je a nečinily žádné problémy věcné ani výkladové, rozhodla se těsná sněmovní většina připravit zákon v řadě bodů přímo opačný nebo alespoň odlišný. Než se soudy ujednotí na výkladu, potrvá to desítky let. Po tu dobu budou

rozhodnutí soudů velmi nepředvídatelná. Současně bude třeba jít pro radu k advokátovi i v případech, které byly dříve v obecném povědomí známé, například řešení dědictví.

V současné době váš výbor projednává asi první novelu občanského zákoníku. NRZP ČR má k občanskému zákoníku zásadní výhradu, protože špatně upravuje takzvané byty zvláštního určení, což jsou převážně bezbariérové byty pro osoby se zdravotním postižením. Vy jste se ujal našeho pozměňovacího návrhu. Myslíte si, že ho Poslanecká sněmovna schválí, a pokud ano – v jaké podobě?

Jsem mírným optimistou. Lakmusovým papírkem bylo jednání našeho výboru. Z patnácti přítomných poslanců hlasovalo pro pozměňovací návrh jedenáct, proti byli jen čtyři. Samozřejmě že není dobojováno. Stanovisko garančního výboru není pro Sněmovnu závazné, byť je obvykle respektováno. Navíc je návrh podle mého soudu dobře obhajitelný. Prodlužuje lhůtu k vyklizení bytu z neuvěřitelně krátkých tří na šest měsíců. A v případě společně žijících osob starších sedmdesáti let nebo zdravotně postižených bude na tyto automaticky přecházet nájem, a byt tedy po smrti nájemce nebudou muset opouštět. Ledaže se s pronajímatelem dohodnou jinak a příjmomu například nabídku jiného vhodného bytu. Neměly by se tak již opakovat situace,

kdy musí zdravotně postižený nebo starší člověk opustit byt do tří měsíců od smrti svého blízkého, a to bez náhrady.

Můžeme vám nějak pomoci v prosazení návrhu na zlepšení postavení nájemců v těchto bytech?

O konečném znění zákona a jednotlivých návrzích rozhodne Sněmovna jako celek. Je proto důležité, aby poslanci ze všech regionů a klubů dostali od čtenářů i NRZP ČR včas informaci o tom, jak je pro ně pozměňovací návrh ústavně právního výboru o bytech zvláštního určení důležitý.

Pokud by pozměňovací návrh ve věci bezbariérových bytů nebyl schválen,

„SNAŽÍME SE, ABY VLÁDNÍ NÁVRHY NEPOPÍRALY ZDRAVÝ ROZUM A ZKUŠENOSTI ODBORNÍKŮ Z PRAXE. ZNÍ TO JEDNODUŠE, ALE STOJÍ TO HODNĚ ÚSILÍ.“

uvážujeme o ústavní stížnosti.

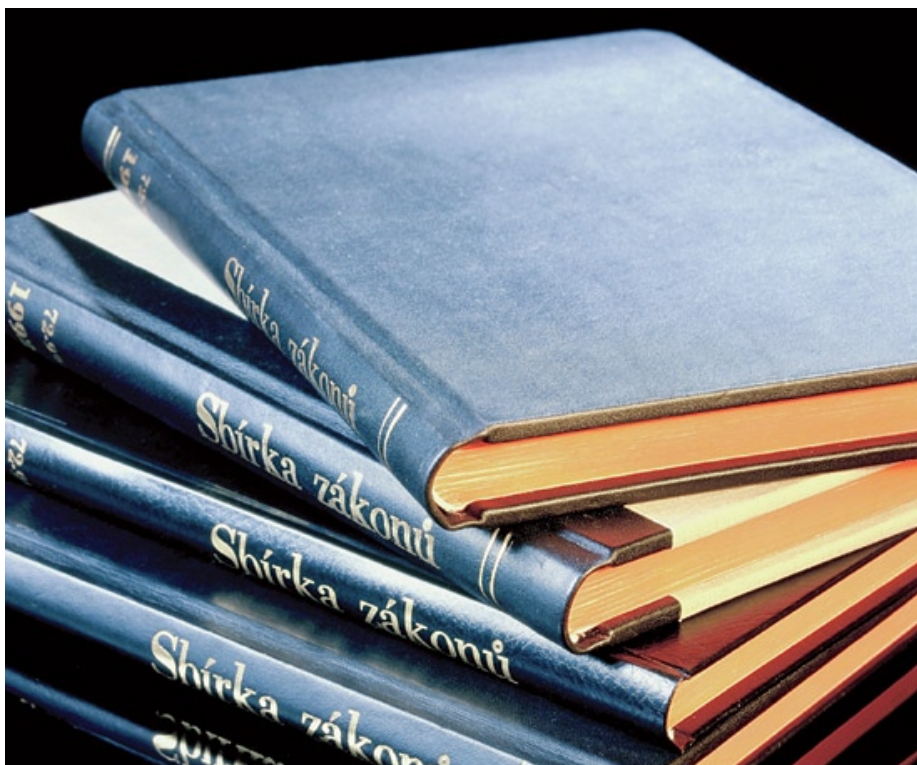
Myslíte si, že podání ve věci výrazně nižší výpovědní lhůty u bytů zvláštního určení by mohlo uspět u Ústavního soudu?

Obávám se, že cesta ústavní stížnosti je krajně nejistá. Už podle názvu se jedná o byty zvláštní. Současná úprava je sice v určitém ohledu nespravedlivá a někdy i krutá, není však přímo protiústavní. Proto bych se soustředil na změnu zákona v Parlamentu.

Vážený pane předsedo, chcete vzkázat něco našim čtenářům?

Snad aby se nenechali znechutit politikou, některými politiky a nepřestali se zajímat o veřejné dění. Čím více slušných lidí bude přímo či nepřímo politiku ovlivňovat, tím lépe se budou prosazovat užitečné a rozumné nápady.

Děkuji vám za rozhovor a přeji mnoho úspěchů ve vaší odpovědné práci. ✎

PŘILEPŠIT SI fingovaným zaměstnáním může znamenat i podíl na TRESTNÉ ČINNOSTI

TEXT: Karel Rychtář | Václav Krása

Policie v současné době řeší další z případů zneužívání podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

Týká se podvodného jednání jednoho šikovného podnikatele, založeného na „zaměstnávání“ většiny zdravotně postižených, kteří vykonávali neexistující práci, a odčerpání jejich mezd řádně převedených na „společně vytvořený“ osobní účet.

Mnozí čtenáři si řeknou, že to je způsobeno špatnou legislativou, případně nedostatečnou kontrolou Úřadu práce nebo Inspekce práce u zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají více než 50% osob se zdravotním postižením. Skutečnost je však zcela jiná.

První případy známe už od roku 2006, kdy došlo k určitému uvolnění možnosti pracovat bez ohledu na míru a stupeň zdravotního postižení. Princip je stále stejný, jen metody jsou důmyslnější. Chytrý zaměstnavatel vylepšuje své příjmy čerpáním příspěvků na zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Uzavírá pracovní smlouvy s „ochotnými“ zaměstnanci na práci, která ve skutečnosti neexistuje. V praxi Úřad práce nemá šanci prokázat, nako-lik je fingovaná práce skutečná. Bezpracný příjem z dotace si pak oba účastníci pracovního kontraktu, tedy majitel chráněné dílny a lidé se zdravotním postižením, rozdělí. Samozřejmě „spravedlivě“ – zejména ve prospěch chytrého podnikatele. Ministerstvo práce a sociálních

věcí přijalo v letech 2008 až 2012 několik novel zákona, které podobné spekulace velmi omezily. Dnes jsou spíše ojedinělé, o to více však nebezpečné. Zejména pro „ochotné“ zaměstnance – lidi s postižením.

Z hlediska práva i zdravého rozumu jde o zcela dobrovolný a rovnoprávný právní vztah zaměstnance a zaměstnavatele, jehož základem nemůže být nic jiného než vykonaná práce. Za práci obdrží zaměstnanec mzdu. Co s ní dál udělá, je zcela na jeho vůli, platí Listina základních práv a svobod. Žádná právní úprava nemůže postihnout rozhodnutí občana odevzdat část své mzdy zpět „zaměstnavateli“.

Je tu však ještě trestní zákon a odpovědnost za zneužití takto získaných veřejných financí, účelově určených na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Trestní zákoník definuje účast na trestném činu podvodu, kdy osoba vědomě spolupracuje třeba se zaměstnavatelem a dostává mzdu, aniž by skutečně pracovala a vytvářela nějaké hodnoty. Taková „spolupráce“ s úmyslem způsobit škodu/újmu na majetku – v tomto případě na veřejných financích – je pro obě strany trestný čin. Jed-

městnavatele a navíc (vědomě a bezpracně) přijme odměnu za takovou spolupráci, je vinna spoluúčastí na organizovaném podvodu s příslušnými důsledky a trestní sazbou.

Výjimkou může být situace, kdy osoba není způsobilá k právním úkonům, ale i v takovém případě přechází trestní odpovědnost na opatrovníka. Představa, že soud uvěří tvrzení, že zaměstnanec přijímal mzdu (bez práce) v dobré víře, nebo byl zaměstnavatelem donucen k takovému jednání, je naivní. Ani argument, že 2 000 až 3 000 Kč měsíčně jsou pro zdravotně postiženého „chudáka“ obrovskou finanční částkou, nemůže být pro soud (stejně jako v případě krádeže nebo jiného podvodu) argumentem a polehčující okolností.

Tyto případy mají ještě jeden aspekt – velmi závažný. Velmi škodí a znehodnocují ve veřejném mínění společné úsilí státu, organizací zdravotně postižených i jejich zaměstnavatelů o prosazování rovných práv a příležitostí na trhu práce a přirozenou integraci lidí se zdravotním postižením do společnosti. Sdělovací prostředky pak každý podobný skandál rády „prodají“ veřejnosti, u níž poškozují obraz nás všech.

„PODOBNÉ PŘÍPADY VELMI ŠKODÍ A ZNEHODNOCUJÍ VE VEŘEJNÉM MÍNĚNÍ SPOLEČNÉ ÚSILÍ STÁTU, ORGANIZACÍ ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH I ZAMĚSTNAVATELŮ O PROSAZOVÁNÍ ROVNÝCH PRÁV A PŘÍLEŽITOSTÍ NA TRHU PRÁCE A PŘIROZENOU INTEGRACI LIDÍ SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM DO SPOLEČNOSTI.“

noduše: pokud osoba se zdravotním postižením souhlasí a podepíše pracovní smlouvu s vědomím, že se zapojí do trestné činnosti směřující k neoprávněnému obohacení za-

Máme jedinou radu: vyhýbejte se takovým praktikám. Poradte se s povolanými, máte-li pochybnosti. Pokud máte dál odvahu, počítejte s trestními důsledky. ☒

NRZP ČR VYHLAŠUJE 14. ROČNÍK

CEN MOSTY

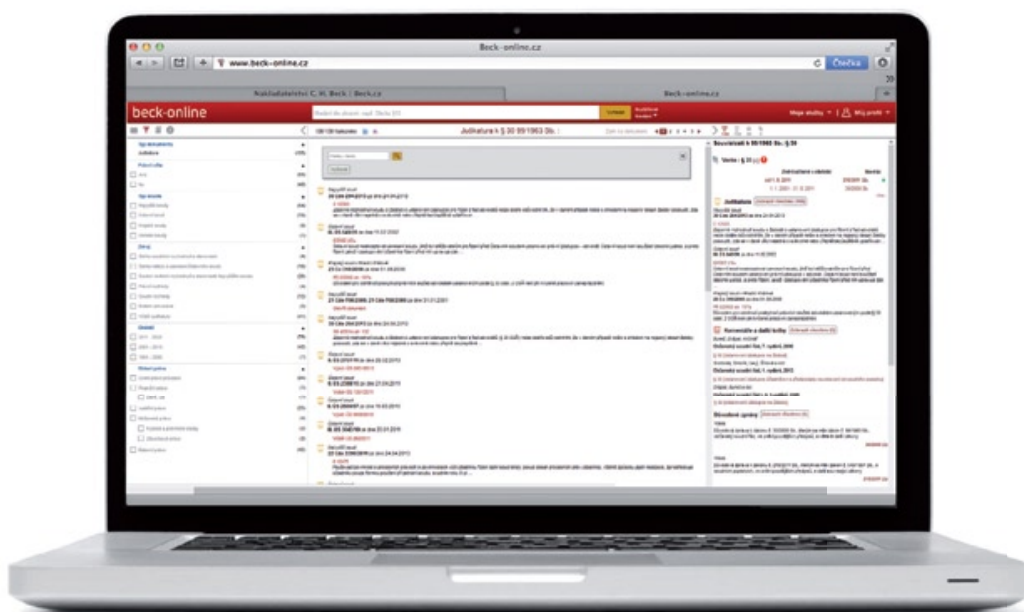
TEXT: Michal Dvořák | **FOTO:** Tereza Dostálová

NRZP ČR podporuje aktivity druhých přispívající ke zlepšení kvality života osob se zdravotním postižením v České republice. Z tohoto důvodu od roku 2003 pravidelně vyhlašuje a uděluje ceny MOSTY za mimořádnou aktivitu nebo čin ve prospěch těchto osob. Za rok 2016 bude ocenění uděleno ve čtyřech kategoriích - cena pro instituci veřejné správy, nestátní subjekt, osobnost hnutí osob se zdravotním postižením a cena za zásluhu o integraci osob se zdravotním postižením.

Navrhněte a nominujte na cenu MOSTY 2016 aktivity, projekt či osobnost z vašeho okolí. Návrh na udělení ceny můžete podat na předepsaném formuláři, který je společně se soutěžním řádem vložen do tohoto časopisu. Vyplněný návrh odešlete na adresu NRZP ČR, Partyzánská 7, 170 00 Praha 7. Uzávěrka pro podávání návrhů je 31. prosince 2016. Výsledky ceny MOSTY 2016 budou slavnostně vyhlášeny a ceny uděleny v březnu 2017 v Hradci Králové. Podrobnosti o akci naleznete v dalších číslech časopisu a na stránkách www.nrzp.cz. ▣

beck-online

Vítejte ve světě komentářů Nakladatelství C. H. Beck, perfektně zpracované judikatury a předpisů!

MĚJTE VŠE VŽDY PO RUCI

Více informací a jejich provázání znamená jistotu, že vše, co potřebujete, je vždy aktuální a dostupné v jedné databázi.

POZNEJTE KVALITU BECK-ONLINE

Vysoká kvalita byla a bude vždy naším standardem. Jak v případě knih, tak v případě beck-online.

NEZTRÁCEJTE CENNÝ ČAS

Beck-online věnuje maximální pozornost vyhledávání, provázání informací a omezení kliků na nezbytné minimum.

NECHTE SI PORADIT

Využijte odbornou konzultaci k beck-online. Naše školené právníky zastihnete osobně nebo na telefonu.

Domluvte si schůzku s naším konzultantem:

273 139 222

www.beck-online.cz

ČESKÉ DRÁHY

NASADILY DO PROVOZU NA LINKU

Praha – Hamburk dva nové typy vozů

České dráhy postupně uvádějí do mezinárodního provozu dva nové typy komfortních velkoprostorových vozů, které vznikly přestavbou oddílových vozů. Vagóny nabízejí komfortní cestování také vozíčkářům v klimatizovaném prostředí, zvláštní oddíl pro cestující s dětmi včetně místa pro umístění kočárku a místa pro jízdní kola. V pravidelném provozu budou tyto vozy sloužit na spojích Praha – Ústí nad Labem – Děčín – Berlín – Hamburk – Kiel a ve vlaku „Slovenská strela“ mezi Prahou, Brnem a Bratislavou.

Devět modernizovaných vozů typu Bhmpz²²⁸ nabízí šedesátí cestujícím jeden velkoprostorový oddíl se sedadly za sebou v leteckém uspořádání a se sklopnými stolkami, nebo se sedačkami proti sobě vis-a-vis, kde jsou větší stoly s rozkládacími křídly. Sedačky jsou s textilním potahem a polohovatelné. U míst jsou k dispozici elektrické zásuvky 230 V pro napájení drobné elektroniky cestujících a integrované jsou do nich také USB porty. Cestující mají k dispozici také WiFi připojení k internetu. O průběhu jízdy informuje audiovizuální informační systém s několika LCD obrazovkami v oddíle a v nástupním prostoru. Vůz nabízí bohatě dimenzované odkládací prostory pro uložení objemných zavazadel.

Ve velkoprostorovém oddíle je také rozšířený volný prostor se dvěma pouze sklopnými sedačkami pro cestování dvou osob na invalidních vozících. Větší prostor bez sedaček umožňuje jejich snadný pohyb, pro který je upravena také širší chodby k nástupnímu prostoru a toaletě. Ta je bezbariérová s dostatečně velkým prostorem pro pohyb na vozíku. V jejím prostoru se nachází také sklopný pult pro přebalování kojenců.

Hned vedle nástupního prostoru a toalety s přebalovacím pultem je uzavřený čtyřmístný oddíl pro cestující s dětmi. Ten je vybaven velkým stolem s rozkládacími křídly, který lze využít pro malování nebo stolní hry. V oddíle je také vyhrazený volný prostor pro kočárek. Vůz je dále vybaven malým uzavřeným oddílem pro vlakový doprovod.

Dalších devět vozů řady Bdmpz²²⁷ nabízí cestujícím 72 polstrovaných polohovatelných sedaček s podobným uspořádáním jako předchozí typ. U jednoho nástupního prostoru se pak nachází prostor pro uložení osmi jízdních kol. Další vybavení, např. elektrické zásuvky, stoly, police pro objemná zavazadla nebo WiFi připojení k internetu jsou podobné jako u předchozího typu.

Opravou nebo výměnou prošly i technické celky skryté oku cestujících, jako jsou například centrální zdroj energie (CZE), klimatizace, toalety s uzavřeným systémem a další vybavení vozů.

Vozy jsou nyní postupně nasazovány do pravidelného mezistátního provozu na všech spojích EuroCity provozovaných českými soupravami na lince Praha – Ústí nad Labem – Děčín – Berlín – Hamburk – Kiel a navíc na vlak „Slovenská strela“ v trase Praha – Brno – Bratislava.

Na další stránce čtete rozhovor s obchodním ředitelem Českých drah Jiřím Ješetou ➤

Domlouváme podmínky pro pohodlné cestování OZP do zahraničí,

ŘÍKÁ V ROZHOVORU PRO MOSTY OBCHODNÍ ŘEDITEL ČESKÝCH DRAH

JIŘÍ JEŠETA

TEXT: Pavel Hříbek | FOTO: České dráhy

Pohodlné cestování a respektování potřeb, které lidé s handicapem mají. To jsou cíle, které si České dráhy kladou při jednáních se zahraničními partnery o pravidlech a podmínkách mezistátní dopravy. O cestování OZP do zahraničí i nových možnostech, jež se handicapovaným na železnici otevírají, jsme si povídali s obchodním ředitelem ČD Jiřím Ješetou.

Lidé s různými zdravotními handicapem, ať už jsou to vozičkáři nebo zrakově postižení, dnes žijí plnohodnotný život. Řada z nich chodí do práce, a tak se chtějí také bavit nebo cestovat a poznávat cizí země. Pane Ješeto, můžete nám přiblížit, jaké možnosti mají tito zákazníci, pokud si zvolí cestu vlakem do zahraničí?

Pravidla a podmínky pro mezistátní dopravu se v některých směrech liší od podmínek, které mají lidé se zdravotním postižením u nás doma. Přesto se snažíme s našimi zahraničními partnery domluvit takové podmínky, aby bylo cestování lidí s handicapem pohodlné a respektovalo jejich potřeby, například cestování s průvodcem. To jejich cestu může oproti jiným klientům prodražit. Nevidomí nebo lidé na

vozíku většinou necestují sami, zvláště do neznámého prostředí. Mají průvodce, a tak aby nemuseli počítat s cestovními náklady pro dva lidi, uzavřeli jsme s některými partnerskými národními dopravci dohody, které umožňují bezplatnou přepravu průvodce nevidomého nebo průvodce cestujícího na vozíku. Ze států, kam se od nás mohou nevidomí nebo lidé na vozíku se svými průvodci nejspíše dostat vlakem, to platí například pro Slovensko, Rakousko, Německo nebo Maďarsko. Poláci zajišťují bezplatnou přepravu jen u průvodců nevidomých.

A jak je to s jízdám pro samotné cestující se zdravotním postižením? V České republice mají držitelé průkazů ZTP a ZTP/P nárok na slevu až 75 % z ceny obyčejného jízdného.

Tuto cenu ale garantuje jen český stát, jak to tedy bude při cestě do zahraničí?

Je to tak. Česká republika poskytuje našim občanům se zdravotním postižením slevu až 75 % z ceny obyčejného jízdného. V mezistátní dopravě se však poskytování slev řídí jinými pravidly. Cenu za každou projížděnou zemi si stanovuje tamní dopravní úřad. My tak držitelům průkazu ZTP a ZTP/P můžeme nabídnout slevu 75 % z běžného mezinárodního tarifu pouze na území České republiky. Za hranicemi se již účtuje jízdné podle pravidel tamní železnice, obvykle tedy v plné výši. Výhodnější tak může být cestovat s některou z obvyklých mezistátních slev. I osoby se zdravotním postižením mohou využívat například cenově výhodné jízdenky s názvem Včasná jízdenka Evropa.

Určitě je na místě otázka, zda se do zahraničí dostanou také lidé na vozíku? Pro jejich pohyb jsou potřeba speciální vagony a také plošiny pro jejich nástup a výstup.

V mezistátních spojích jsou zařazeny stejné typy vagonů, které provozujeme i v rámci České republiky. Například jednotky railjet poskytují velký prostor pro pohyb cestujících na vozíku a jsou vybaveny plošinou. S nimi je možné cestovat do Vídně nebo až do Grazu. Vídeňské hlavní nádraží je přitom

moderní a bezbariérové. Kombinované vagonů s bezbariérovým oddílem a toaletou typu Bbdgmee jezdí například do Budapešti, Bratislavy nebo do Řezna a Mnichova. Na linku z Prahy přes Děčín do Drážďan, Berlína a Hamburku jsme v srpnu nasadili od základů přestavěné vagonů. Místo klasických oddílů a úzké chodby jsme v nich zřídili velkoprostorový oddíl se dvěma místy na vozíky, širokou nástupní chodbou a místo malého WC je tam nyní prostorná bezbariérová buňka s dveřmi ovládanými tlačítky.

Jak je to ale s lhůtami pro objednání přepravy. Nebo v zahraničí takové lhůty nejsou?

Podle nařízení Evropské komise platí na území Unie nutnost objednat přepravu cestujících na vozíku nebo asistenci pro handicapovanou osobu nejpozději 48 hodin před plánovanou cestou. Tato lhůta platí také pro zahraniční cesty. V této souvislosti možná stojí za připomenutí, že u nás je tato lhůta u vlaků s bezbariérovými vozy zkrácena na polovinu, a pokud cestující nevyžaduje asistenci, například při cestě s průvodcem mezi bezbariérovými stanicemi bezbariérovým nízkopodlažním vlakem, pak tuto objednávku ani nevyžadujeme.

Nejjednodušší forma objednávky přepravy je přes dnes už známý a velmi využívaný elektronický objednávkový systém na našem webovém portálu www.cd.cz.

Pokud se bavíme o zážitcích a trávení volného času, napadají mě také

nostalgické jízdy například parních vlaků. Mohou se jich účastnit lidé s handicapem?

Nostalgické jízdy s historickými parními lokomotivami, a dnes už dokonce s nejstaršími elektrickými nebo dieselovými stroji jsou skutečně populární. Velmi rádi na nich přivítáme i cestující s handicapem. Vždy je ale třeba vnímat určitá specifika, která jsou spojena s historickými vozidly. Před desítkami let se ještě nepočítalo s přepravou vozíčkářů, proto ani historická vozidla pro jejich nástup a pohyb nejsou

Lidé s handicapem mohou zavítat také do našeho podnikového železničního muzea v Lužné u Rakovníka. Tam jsou soustředěny nejrůznější historické lokomotivy, především ty parní. I zde je ale třeba počítat s tím, že se jedná o bývalé depo s mnoha nástrahami pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace.

Kam by se měli lidé obrátit, pokud se chtějí nějaké takové akce zúčastnit?

Určitě je dobré kontaktovat přímo organizátory nostalgických jízd a prodiskutovat

„PRAVIDLA A PODMÍNKY PRO MEZISTÁTNÍ DOPRAVU SE V NĚKTERÝCH SMĚRECH LIŠÍ OD PODMÍNEK, KTERÉ MAJÍ LIDÉ SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM U NÁS DOMA. PŘESTO SE SNAŽÍME S NAŠIMI ZAHRA NIČÍMI PARTNERY DOMLUVIT TAKOVÉ PODMÍNKY, ABY BYLO CESTOVÁNÍ LIDÍ S HANDICAPEM P OHODLNÉ A RESPEKTOVALO JEJICH POTŘEBY.“

přizpůsobena a jen v některých z nich se dostanou například do nástupního prostoru nebo do některých speciálně upravených vagonů. I to ale může být velký zážitek. Nicméně cesta historickým vlakem bude vždy snazší například pro nevidomé.

s nimi, jaké možnosti při její návštěvě může mít člověk na vozíku. Každá akce a místo je jiné a používají se také různé typy historických vozidel. Vedle Českých drah takové akce pořádá i množství různých spolků a dobrovolníků. ❧

Když se řekne INKLUZE...

TEXT: Pavlína Baslerová

Když se řekne inkluze, část české veřejnosti se vyděsí. Magickým datem se stalo 1. září 2016 - den, kdy se podle mínění části pedagogické veřejnosti měl změnit obraz českého školství...

Není divné, že značnou nejistotu prožívají i rodiče, jejichž děti s diagnostikovaným zdravotním postižením jsou vzdělávány v takzvaných běžných i speciálních školách. Obavy však mají i rodiče dětí „zdravých“. Proto si možná někteří z nich v těchto dnech kladou následující otázky:

- Co to jsou podpůrná opatření?
- Přinesou podpůrná opatření zásadní zlom do vzdělávání jejich dětí??
- Nebudou ohrožena práva související s naplňováním speciálních vzdělávacích potřeb těchto dětí???
- Přinese inkluze nějaké zásadní změny? A budou tyto případné změny ku prospěchu dětí???
- Nezhorsí se podmínky ke vzdělání všem dětem včetně dětí nadaných???

NEJDŘÍVE JE POTŘEBA ZMÍNIT NÁSLEDUJÍCÍ FAKTA:

Již v uplynulém školním roce se vzdělávalo více než 65 % žáků se zdravotním postižením v běžných školách formou takzvané individuální integrace. Lze tedy realisticky očekávat, že ti žáci, kteří jsou díky svému zdravotnímu stavu a podpoře rodiny schopni společného vzdělávání, dnes v těchto školách již běžně jsou. Ve speciálních ško-

lách jsou dnes vzděláváni ti žáci, kterým by společné vzdělávání z různých důvodů nepřinášelo prospěch. Z toho vyplývá, že obavy části pedagogické veřejnosti, že dojde k masovému přesunu žáků ze škol speciálních do škol běžných, jsou liché.

Podpůrná opatření nejsou žádnou novinkou. Tento termín se objevuje ve školských právních předpisech již od roku 2005. V praxi se však používal spíše termín „doporučení ke vzdělávání“, proto jsme se s pojmem podpůrná opatření tolik nesetkávali.

Novinkou je však to, že se výčet podpůrných opatření dostal do novely školského zákona (z března 2015), zvýšila se tedy jeho právní vymahatelnost. *(V uplynulých letech nebylo výjimkou, že školské poradenské zařízení doporučilo opatření, která však nebyla školou naplňována, případně byla navrhována obecná, nekonkrétní doporučení, se kterými si školy nevěděly rady. Možnosti rodičů dovolávat se práv naplnění speciálních vzdělávacích potřeb však byly omezené.)* Podle současné legislativy bude muset školské poradenské zařízení daleko zodpovědněji zvažovat, jaké podpůrné opatření doporučí, projedná se školou jeho dostupnost a rodič svým podpisem stvrdí, zda s tímto opatřením souhlasí. Takto vydané doporučení bude závazné a právně vymahatelné. Tato situace se týká například

i podpůrného opatření „asistent pedagoga“. Napříště nebude možná situace, kdy školské poradenské zařízení doporučí asistenta pedagoga, ale ten výsledně ve výuce chybí nebo je tam přítomen na nižší počet hodin, protože škola nemá finanční prostředky na jeho zabezpečení.

Podpůrná opatření jsou definována v pěti stupních podle závažnosti problémů, které žák má. Vzdělávací a výchovné problémy, kterým odpovídají podpůrná opatření 1. stupně, diagnostikuje sama škola. Také podpůrná opatření sama navrhuje, zavádí je do výuky a vyhodnocuje jejich efektivitu. Jedná se o taková opatření, která mají zabránit selhávání žáků, kteří mají z různých důvodů (například návrat do školy po delší nemoci, rozvod rodičů, nedostatečná domácí příprava...) problémy, při kterých potřebují takzvaně „podržet“. Škola pro žáka s potřebou podpory v 1. stupni zpracovává Plán pedagogické podpory, se kterým rodiče seznámí. Protože tato opatření nijak nemění vzdělávací obsah a nevykrají se běžným pedagogickým postupům, není vyžadován informovaný souhlas rodičů.

Ten je vyžadován až v případě doporučení podpůrných opatření 2. – 5. stupně, která musí vždy doporučit školské poradenské zařízení. Zde musí být rodič dostatečně seznámen s obsahem těchto opatření, musí porozumět jejich obsahu a dopadům do dalšího vzdělávání svého dítěte a musí s nimi souhlasit.

Na tomto místě je potřeba zmínit ne ojedinělou situaci, kdy někteří rodiče požadují na škole, aby jejich dítěti zajistila asistenta pedagoga na základě doporučení odborného lékaře. Škola však takové doporučení nesmí akceptovat. Může akceptovat vždy a pouze doporučení školského poradenského zařízení. Bohužel tak někdy dochází

k nepřijemných situacím a zbytečným neshodám mezi rodiči a školou.

Systém podpůrných opatření platný do 31. 8. 2016 přiznával asistenta zejména dětem, kterým podle nového systému přísluší především podpůrná opatření ve 3. – 5. stupni. Jedná se zejména o děti s diagnózou nějakého zdravotního postižení (mentální, tělesné, zrakové, sluchové, narušená komunikační schopnost, porucha autistického spektra, závažné poruchy učení a chování).

Nově budou speciální vzdělávací potřeby přiznávány i dětem se závažným chronickým, vzácným či psychiatrickým onemocněním, dětem, které nezvládají z různých příčin nároky běžného vzdělávacího programu.

Pro doporučení podpůrného opatření nadále nebude rozhodující lékařská diagnóza, ale dopady zdravotního či sociálního znevýhodnění dítěte do jeho vzdělávání.

Systém podpůrných opatření od 2. stupně podpory tedy otevírá systém podpory pro daleko větší skupinu žáků, než tomu bylo do 31. 8. 2016. Jedná se také o podporu finanční. *(Právě fakt, že speciální vzdělávací potřeby budou nově přiznány větší skupině žáků, stojí často za obavami pedagogů, že kvůli těmto žákům nebudou mít dostatek prostoru na vzdělávání dětí, jichž je ve třídě většina. Je potřeba připomenout, že to ale zpravidla nebudou žáci noví, nýbrž ti stávající, na jejichž vzdělávání dostane škola poprvé podporu.)*

Právní předpisy platné od roku 2016 tedy nepřinášejí zásadní změny ve formě ani průběhu vzdělávání. Rozšiřují však prostor, který pojme i ty žáky, kteří podporu potřebují, ale „starý systém“ jim ji nepřiznával, protože nespadal do kategorie žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Přináší těmto žákům právem danou vymahatelnost navržených podpůrných opatření vedoucích k naplnění speciálních vzdělávacích potřeb.

Přináší také možnost podpory celým třídním kolektivům, šanci ke zlepšení vzdělávání pro všechny. Aby tyto šance nebyly promarněny, musejí být tyto právní normy nezbytně doprovázeny dostatečně vysokým finančním příspěvkem, vzděláváním pedagogů a razantním zvýšením počtu školských poradenských pracovníků. Zásadní potřebou však i nadále zůstává, aby se pěstovalo prostředí spolupráce školy a rodiny. Bez té totiž žádné právní normy nic nevyřeší.

Právní úprava rovněž posiluje práva rodičů (zákonných zástupců) dětí se speciálními vzdělávacími potřebami/s potřebou podpůrných opatření.

Pokud získají informace, že škola (učitelé) SVP jejich dítěte nenaplnuje dle stanove-

ných doporučení školského poradenského zařízení, mohou se rodiče obrátit na ředitele. Ten je v takovém případě neprodleně povinen svolat jednání, kde za účasti rodičů, zpravidla pracovníka školského poradenského zařízení a pedagogů budou náměty

ni. V takovém případě o odvolání rozhoduje stanovené revizní (odvolací) pracoviště. V praxi se bude jednat spíše o ad hoc skupinu odborníků, kteří původní rozhodnutí školského poradenského zařízení posoudí. A pokud nadále rozhodnutí nebude odpo-

„FAKT, ŽE SPECIÁLNÍ VZDĚLÁVACÍ POTŘEBY BUDOU NOVĚ PŘIZNÁNY VĚTŠÍ SKUPINĚ ŽÁKŮ, STOJÍ ČASTO ZA OBAVAMI PEDAGOGŮ, ŽE KVŮLI TĚMTO ŽÁKŮM NEBUDOU MÍT DOSTATEK PROSTORU NA VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ, JICHŽ JE VE TŘÍDĚ VĚTŠINA. JE POTŘEBA PŘIPOMENOUT, ŽE TO ALE ZPRAVIDLA NEBUDOU ŽÁCI NOVÍ, NÝBRŽ TI STÁVAJÍCÍ, NA JEJICHŽ VZDĚLÁVÁNÍ DOSTANE ŠKOLA POPRVÉ PODPORU.“

či stížnosti řešeny. Pokračují-li problémy v poskytování podpůrných opatření, může se rodič obrátit na Českou školní inspekci, která povede další šetření.

To se týká situace, kdy již podpůrná opatření byla školským poradenským zařízením přiznána, ovšem ze strany školy nebyla poskytována v kvalitě, která odpovídá obecným standardům. Rodiče však mají právo odvolat se i proti rozhodnutí/doporučení školského poradenského pracoviště v procesu „přiznávání“ podpůrných opatře-

vidat skutečným potřebám dítěte – není vyloučen soudní přezkum.

Nová právní úprava by neměla zhoršit postavení dětí se speciálními vzdělávacími potřebami – zejména dětí se zdravotním postižením. Záleží však hodně na správné činnosti školských poradenských zařízení, rozhodující úlohu budou mít nadále učitelé. Jejich zájem a ochota bude v každém případě rozhodující pro úspěch vzdělávacího modelu platného po 1. 9. 2016. ❧

NAPLNĚOVÁNÍ ÚMLUVY

o právech osob se zdravotním postižením v České republice optikou lidí s poruchou autistického spektra

TEXT: Milena Němcová

Autismus (poruchy autistického spektra - PAS) představuje celoživotní handicap v oblasti vnímání, porozumění a sociálních interakcí. Až v 70% případů se pojí s dalšími typy handicapů, jako jsou mentální postižení, epilepsie, DMO, Downův syndrom, slepota, hluchota a další.

Škála PAS je široká. Takzvaně „na spektru“ jsou lidé jak s nadprůměrným intelektem, tak s velmi těžkou symptomatikou postižení. Pro veřejnost je PAS těžko uchopitelným postižením, společnost tápe, laická, ale často i odborná veřejnost neví, jak k lidem s PAS přistupovat, jak s nimi jednat. Autismus je stále opředěn řadou mýtů a dezinformací, které vedou k přehnaným obavám a až k odmítání osob s PAS.

Povědomí veřejnosti o existenci PAS, jejich podstatě, projevech a dopadu na život s nimi pro osobu samotnou i její

okolí je přitom rozhodujícím faktorem pro přijetí majoritní společností. Nevědomost s sebou přináší odsudek, odmítání, bolestné ponížení až vyloučení, vedoucí k ještě větší frustraci a eskalaci projevů, které lidi s PAS vzdalují soužití s okolím.

Poruchy autistického spektra jsou v české společnosti ve srovnání s dalšími postiženími relativním nováčkem, na rozdíl od zemí západních. O autismu se zde začalo více hovořit až v 90. letech minulého století. Do dnešních dní nikdo statisticky nesleduje jeho výskyt!

Úmluva o právech osob se zdravotním postižením přítom v článku 31 (Statistika a získávání dat) uvádí:

„1. Státy, které jsou smluvní stranou této úmluvy, se zavazují shromažďovat odpovídající informace, včetně statistických dat a výsledků výzkumů, které jim umožní formulovat a provádět politiky zaměřené na plnění závazků podle této úmluvy.

Postupy získávání a uchovávání těchto informací musí respektovat: **a)** zákonem stanovené záruky, včetně záruk vyplývajících ze zákonů o ochraně osobních údajů, s cílem zajistit důvěrnost dat a respektování soukromí osob se zdravotním postižením; **b)** mezinárodně uznávané normy na ochranu lidských práv a základních svobod a etické principy získávání dat a využívání statistických údajů.

2. Informace shromážděné v souladu s tímto článkem budou dle potřeby dále členěny a využívány jako nástroj pro hodnocení plnění závazků stanovených touto úmluvou ze strany států, které jsou smluvní stranou této úmluvy, a dále k identifikaci a odstraňování bariér, kterým osoby se zdravotním postižením čelí při uplatňování svých práv.

3. Státy, které jsou smluvní stranou této úmluvy, převezmou odpovědnost za distribuci těchto statistických dat a zajistí jejich přístupnost pro osoby se zdravotním postižením a další osoby.“

Úsilí zlepšit postavení osob s PAS v České republice naráželo a dosud naráží na bagatelizaci jejich počtu a tedy i oprávněnosti požadavků s odkazem na to, že se jedná o marginální záležitost. Těžko však doufat, že v tomto případě bude naše země vzácnou výjimkou, místem, kterému se autismus vyhne. Dosud se tak nestalo u žádného jiného postižení.

Dle posledních zahraničních údajů porucha autistického spektra postihuje každé 68. narozené dítě. S některou z forem autismu žijí 2% populace, což představuje 148 000 000 osob světa. V Českých zemích tedy může žít až 200 000 lidí s PAS.

Stále nevíme, kolik lidí s poruchou autistického spektra v ČR žije, na stanovení diagnózy jsou neúměrně dlouhé čekací lhůty, není zajištěn dostatečný rozsah terapeutických služeb, sociální služby často lidi s autismem nepřijímají. Lidé s autismem a jejich rodiny tedy nadále čelí řadě bariér, které jim život značně ztěžují a vedou až k sociálnímu vyloučení. Vzrůstající počty osob s PAS v celém věkovém spektru vyžadují komplexní řešení této celospolečenské výzvy.

Neutěšenou situací osob s PAS se intenzivně zabývá Vládní výbor pro zdravotně postižené občany, který na zasedání 28. listopadu 2014 projednával podněty týkající se problematiky osob s poruchou autistického spektra, a to v oblasti školství, sociální a zdravotní péče. Kvůli obsáhlosti a provázanosti těchto problémů zřídil svým usnesením Odbornou skupinu pro koncepční řešení problematiky života osob s poruchou autistického spektra.

Na zasedání 9. června 2015 uložil skupině zpracovat podnět obsahující návrhy opatření, která by přispěla ke zlepšení situace lidí s PAS a jejich rodin. Na základě výsledků jednání se zástupci jednotlivých dotčených resortů a reflexí dalších zainteresovaných odborníků sestavila skupina seznam oblastí s neaktuálnějšími problémy, jejichž řešení by mělo v co nejkratším časovém horizontu pomoci stabilizovat situaci lidí s PAS a jejich rodin a mělo by být východiskem k postupné prevenci vzniku krizových situací. Jedná se o tyto oblasti: informovanost veřejnosti, včasný záchyt, diagnostika, terapie, posudková praxe, vzdělávání, sociální služby, zaměstnávání, krizová situace v rodinách osob s PAS a statistiky. Výčet není vyčerpávající, postihuje pouze nejpálčivější úkoly, které je třeba řešit prioritně a je možné je splnit v relativně krátkém časovém období.

Každá oblast obsahuje stručný popis problému, jeho důsledky na lidi s PAS a jejich rodiny, návrh možných řešení a určení gestora, případně spoligestorů, do jejichž kompetence daná oblast spadá. Většina navrhovaných opatření k řešení popsané situace koresponduje s opatřeními Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020, vychází z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, je v souladu s Chartou práv osob s autismem a reaguje na Závěrečná doporučení Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením k Úvodní zprávě ČR o plnění Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením. Některé návrhy

DŮSLEDKY

Bez znalosti potřebných dat není možné nastavit efektivní podporu osobám s PAS. Získaná statistická data by měla být východiskem pro stanovení konkrétních kroků týkajících se prevence u rizikových skupin, včasné diagnostiky a terapie, prokázání a následného zajištění potřeby rané péče, terapie, personálního navýšení odborníků (diagnostiků, pedopsychiatrů, psychiatrů, terapeutů, pracovníků SPC, sociálních pracovníků, pracovníků v sociálních službách), dostupnosti kompenzačních pomůcek, terénních sociálních služeb, pobytových sociálních služeb, služeb sociální rehabilitace a reintegrace, ale také vzdělávání, předprofesní a profesní přípravy atd. Při-

„STÁLE NEVÍME, KOLIK LIDÍ S PORUCHOU AUTISTICKÉHO SPEKTRA V ČR ŽIJE, NA STANOVENÍ DIAGNÓZY JSOU NEÚMĚRNĚ DLOUHÉ ČEKACÍ LHŮTY, NENÍ ZAJIŠTĚN DOSTATEČNÝ ROZSAH TERAPEUTICKÝCH SLUŽEB, SOCIÁLNÍ SLUŽBY ČASTO LIDI S AUTISMEM NEPŘIJÍMAJÍ. LIDÉ S AUTISMEM A JEJICH RODINY ČELÍ ŘADĚ BARIÉR, KTERÉ JIM ŽIVOT ZNAČNĚ ZTĚŽUJÍ A VEDOU AŽ K SOCIÁLNÍMU VYLOUČENÍ.“

opatření nesměřují jen k cílové skupině lidí s PAS, ale jejich realizace přispěje i k integraci dalších skupin lidí se zdravotním postižením do společnosti.

V dokumentu „Podnět k řešení situace života osob s poruchou autistického spektra a jejich rodin“ se v oddíle Statistiky uvádí:

„POPIS SITUACE

O skupině lidí s PAS nejsou k dispozici souhrnné relevantní údaje. Není známa struktura věku a míry postižení a k tomu odpovídající potřeba podpory v jednotlivých krajích, což vede k nejednotným postupům řešení s rozdíly napříč republikou v oblastech, jako je dostupnost diagnostiky, poradenství, raná péče, terapie, osobní asistence, sociální rehabilitace atd. Prevalence lidí s PAS ve světě roste, což lze očekávat také v případě ČR. Pokud se vychází ze světových odhadů, pak v ČR žije na 100 000 osob s PAS.

pravovaná změna statistického vykazování ve zdravotnictví zohlední potřebu vykazování diagnózy F84 a poskytne tak validní data pro zpřesnění priorit a konkrétních opatření v terénu.

NÁVRH ŘEŠENÍ

1. V krátkém časovém horizontu zjistit hrubá data týkající se osob s PAS.

Gestor: MZ

2. Zavést do nově připravovaného systému efektivního výkaznictví sledování diagnózy F84 s důrazem na vyhodnocování prevalence dle diagnózy v pravidelných časových intervalech.

Gestor: MZ.“

Dokument vypracovaný Vládním výborem pro zdravotně postižené občany byl schválen usnesením vlády č. 111 z 8. února 2016.

V červnu 2017 se bude vláda zabývat výsledky a hodnotit postup prací na nápravě situace, tedy bude také řešit porušování článku 31 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením ve vztahu k lidem s PAS. □

Okénko do poraden NRZP ČR

TEXT: Elena Procházková

Tentokrát si na příkladu z praxe přiblížíme možnosti osob se zdravotním postižením na trhu práce. Vysvětlíme si mimo jiné to, za jakých podmínek a jakým způsobem se lze evidovat na Úřadu práce a jaké výhody z toho plynou.

V současné době jsem invalidní ve III. stupni, po dlouhých peripetiích žádostí a odvolání. Končí mi pracovní smlouva sjednaná na dobu určitou a zaměstnavatel mi ji dále neprodlouží, proto se na vás obracím s dotazem. Jaké výhody bude mít zaměstnavatel, který mě zaměstná? Dohledala jsem si, že by měl mít nějakou úlevu na dani, ale nevím, kolik přesně a za jakých podmínek. Můžete mi to upřesnit?

Dále by mě zajímalo, pokud mě zaměstná například menší firma do pěti zaměstnanců, za jakých podmínek na mě dostane nějaké finance či dotace? Víím jen to, že nemusím být v evidenci ÚP, když pobírám III. stupeň důchodu.

ZAMĚSTNÁVÁNÍ OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Zaměstnavatel má v zásadě tři možnosti zaměstnávání OZP. Může zřídit či vymezt takzvané chráněné pracovní místo, případně společensky účelné pracovní místo ve smyslu § 67 – 84 a § 113 vyhlášky č. 435/2004 Sb., nebo zaměstnat OZP na otevřeném trhu práce, tedy na běžném pracovním místě, a uplatnit slevu na dani

ve smyslu § 35 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu.

PŘÍSPĚVKY V RÁMCI CHRÁNĚNÉHO PRACOVNÍHO MÍSTA

Příspěvek na zřízení chráněného místa může činit maximálně osminásobek a pro osobu s těžším zdravotním postižením nejvýše dvanáctinásobek průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí předchozího kalendářního roku. Zřizuje-li zaměstnavatel na základě jedné dohody s Úřadem práce deset a více chráněných pracovních míst, může příspěvek na zřízení jednoho chráněného pracovního místa pro osobu se zdravotním postižením činit maximálně desetinásobek a pro osobu s těžším zdravotním postižením čtrnáctinásobek výše uvedené průměrné mzdy dle § 75 zákona č. 435/2004 Sb.

Příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů – může činit maximálně 84 000Kč/rok (§ 76).

Příspěvek na podporu zaměstnávání osob na chráněných pracovních místech při

zaměstnávání více než 50% OZP z celkového počtu zaměstnanců. Je to částečná úhrada nákladů vynaložených na mzdy nebo platy a dalších nákladů, skutečně vynaložených nákladů na mzdy nebo platy včetně pojistného na sociální zabezpečení, pojistného na veřejné životní pojištění a státní politiku zaměstnanosti. Může činit maximálně 8 800Kč/měsíc (§78).

Chráněné pracovní místo je zaměstnavatelem zřízené nebo vyhrazené pracovní místo na základě dohody s Úřadem práce, výhradně pro OZP a OZZ. Podmínkou je udržitelnost takového místa, která je stanovena na 3 roky. Samozřejmě jsou překážky uvedené ve vyhlášce 435/2004 Sb., za nichž nelze chráněné pracovní místo vymezt či zřídit, například zadluženost zaměstnavatele.

Zaměstnavatel je oprávněn požadovat od krajské pobočky ÚP informace, poradenství, součinnost a spolupráci ve věci zřízení chráněného pracovního místa (§ 79).

PRÁCE NA BĚŽNÉM PRACOVNÍM MÍSTĚ

Zaměstnavatel je oprávněn uplatnit slevu na dani ve výši **18 000 Kč za každého zaměstnance se zdravotním postižením** (pokud není zaměstnancem s těžším zdravotním postižením) nebo její poměrnou část a dále slevu na dani ve výši **60 000 Kč za každého zaměstnance s těžším zdravotním postižením** nebo její poměrnou část. Kromě toho je

zaměstnavatel, který je **právníkou osobou zaměstnávající více než 25 zaměstnanců**, oprávněn snížit výslednou daň na polovinu, jestliže podíl zaměstnanců, kteří jsou osobami se zdravotním postižením (jakýmkoli, tedy i těžším), činí více než 50 % průměrného počtu zaměstnanců (dle §35 zákona č. 586/1992 Sb.).

Zaměstnavatelé s více než 25 zaměstnanci v pracovním poměru jsou povinni zaměstnávat osoby se zdravotním postižením ve výši povinného podílu těchto osob na celkovém počtu zaměstnanců. Povinný podíl činí 4 % (§ 81).

SOPEČENSKY ÚČELNÁ PRACOVNÍ MÍSTA

Jde o pracovní místa určená osobám, která mají stížené pracovní uplatnění. Tedy nejen pro OZP. Příspěvek na vyhrazení jednoho takového místa může být poskytován až do výše vynaložených prostředků na mzdy nebo platy na zaměstnance přijatého na vyhrazené pracovní místo, včetně pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které zaměstnavatel za sebe odvedl z vyměřovacího základu tohoto zaměstnance. Příspěvek může být poskytován nejdéle po dobu 12 měsíců (dle § 113 vyhlášky č. 435/2004 Sb.).

KDE HLEDAT PRÁCI

Doporučuji se při hledání práce zaměřit na chráněná pracovní místa. Samozřejmě můžete pracovat také na otevřeném trhu práce. Nicméně zde by měl pracovní úvazek odpovídat zbytkovému podílu zachované schopnosti pracovat, v případě III. stupně invalidního důchodu maximálně 30% (dle § 39 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb.), tj. 0,3 úvazek. Za jiných okolností by vám mohl být ID snížen. Což by byla škoda, když jste o něj bojovala tak dlouho. ☒

PRÁCI MŮŽETE HLEDAT NAPŘÍKLAD NA PORTÁLU ÚP, KDE SI PŘÍMO ZADÁTE OZP:

portal.mpsv.cz/sz/obcane/vmjedno/vmrozsir
nebo na:
www.praceprozp.cz

Odkaz najdete také na našich webových stránkách:
www.nrzp.cz

VÁŠ PRAKTICKÝ PŘÍKLAD

Pokud vás zaměstná firma s pěti zaměstnanci, obdrží příspěvky dle toho, zdali zřídí chráněné pracovní místo, či nikoli. V případě chráněného pracovního místa příspěvky v odstavci a) a b) a v případě běžného pracovního místa slevu na dani ve výši 18 000 Kč. V případě společensky účelného pracovního místa činí příspěvek na vyhrazení tohoto místa až do výše vynaložených prostředků na mzdy nebo platy na zaměstnance přijatého na vyhrazené pracovní místo, maximálně po dobu 12 měsíců. Vytvořit chráněné místo má své podmínky, které musí zaměstnavatel splnit v den podání žádosti dle vyhlášky 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

EVIDENCE NA ÚŘADU PRÁCE

Je pravda, že ve vašem případě není nutná evidence na ÚP. Protože pobíráte invalidní důchod pro invaliditu III. stupně, je za vás zdravotní pojištění hrazeno státem a náhradní doba důchodového pojištění se vám započítává již z titulu pobírání ID. Nicméně pokud se zaevidujete na ÚP jako uchazeč o zaměstnání, můžete si zažádat o rekvalifikační kurz, který vám ÚP zajistí a uhradí, můžete se účastnit pracovní rehabilitace a za splnění podmínek dle § 39 zákona č. 435/2004 Sb. případně můžete pobírat podporu v nezaměstnanosti. Záleží na tom, zda máte v posudku uvedeno „schopna práce za zcela mimořádných podmínek“. Pokud ano, můžete se evidovat na ÚP jako uchazeč o zaměstnání (dle § 25, odst. 2 písm. d) zákona č. 435/2004 Sb.)

V opačném případě se můžete evidovat jako zájemce o práci, pak vám nevzniká nárok na podporu při nezaměstnanosti a zaměstnavatel nemůže čerpat příspěvky vázané na společensky účelné pracovní místo. Bude vám určena nabídka rekvalifikace a zprostředkovány kontakty na firmy, které nabízejí práci.

Doporučuji tedy nahlédnout do vašeho posudku o invaliditě a evidenci na ÚP ještě zvážit.

Z mého posudku o invaliditě jsem se nedočela, na jaký úvazek mohu či nemohu pracovat. Posudkový lékař mi něco říkal o nějaké výjimce, ale tu jsem nikde v rozhodnutí nenašla. Uznali mě invalidní na 70%, nemám zachovanou schopnost rekvalifikace, vzhledem k charakteru onemocnění se nepředpokládá další zlepšení zdravotního stavu. Jsem schopna

využít zbylého potenciálu pouze za mimořádných podmínek, práce z domova na počítači v omezeném úvazku. Chci vás poprosit, jestli mi dovedete říci, co z toho pro mě plyne. Ptám se, protože mí vrstevníci a kamarádi s diagnózou dětské mozkové obrny mi tvrdí, že mohu pracovat, kolik zvládnou, a vydělat si neomezeně, což se mi zdá nelogické. Je fakt, že oni mají plné invalidní důchody, tedy invaliditu III. stupně.“

PRÁCE NA OTEVŘENÉM TRHU PRÁCE

Jestliže jste na základě rozhodnutí posudkového lékaře invalidní na 70%, znamená to, že vaše pracovní schopnost poklesla ze 100% o 70%, takže u vás zůstalo zachováno 30% práce schopnosti (ve smyslu § 39 odst. 2. písm. c) zákona č. 155/1995 Sb.). Jestliže můžete pracovat za zcela mimořádných podmínek, které stanovuje § 6 vyhlášky 359/2009 Sb., pak můžete pracovat na základě dohody se zaměstnavatelem na úvazek 0,3. Například čtyři hodiny denně tři dny v týdnu. Výše výdělku není omezena, obvykle je však úměrná délce pracovní doby. Tato dohoda může být součástí pracovní smlouvy nebo jejího dodatku dle § 80 zákona č. 262/2006 Sb.

To platí v případě zaměstnání na otevřeném trhu práce. Pokud budete chtít pracovat více hodin, je to možné, nicméně je třeba počítat s možností přehodnocení vašeho ID ze strany ČSSZ a následně jeho možným snížením z důvodu adaptace na postižení v návaznosti na § 4 odst. 2 zákona č. 359/2009 Sb.

PRÁCE NA CHRÁNĚNÉM MÍSTĚ

V případě, že budete pracovat na chráněném pracovním místě, můžete pracovat, kolik zvládnete a vydělat si neomezené množství peněz, jak říkají vaši kamarádi. ID ve III. stupni vám zůstane, protože práci na chráněném pracovním místě dodržujete zcela mimořádně upravené pracovní podmínky.

Věřím, že si brzy najdete novou práci, která bude vyhovovat vašim představám a stane se obohacením vašeho života.

RÁDA ODPOVÍM I NA DALŠÍ DOTAZY

Bc. Elena Procházková (poradce)

Poradna NRZP ČR

30. dubna 2944/1, 702 00 Ostrava

E-MAIL: poradnaostrava@nrzp.cz

TEL.: (+420) 596 110 282 | (+420) 736 751 206

INFORMAČNÍ a EDUKAČNÍ ČINNOST PRO OZP v Jihomoravském kraji

Jihomoravský kraj je čtvrtým nejlidnatějším a rozlohou třetím největším regionem České republiky. V celém kraji je registrováno přes 530 sociálních služeb, které napomáhají zdravotně postiženým a jejich rodinám žít kvalitní život. I přes veškerou snahu kraje a jeho rozsáhlé sítě sociálních služeb jsou oblasti, ve kterých potřebují osoby se zdravotním postižením a jejich rodiny i nadále pomoc a podporu, a to zejména poskytnutím potřebných a kvalitních informací zaměřených na sociální oblast. Patří sem nejen obecné informace, ale také hlubší informace týkající se příspěvků, dávek nebo kompenzačních pomůcek a jiných oblastí. Proto vznikl ve spolupráci Národní rady osob se zdravotním postižením České republiky a Jihomoravského kraje projekt IEČ, realizovaný Poradnou NRZP ČR v Brně. Má za úkol zlepšit dostupnost informací pro osoby se zdravotním postižením. Cílem je eliminovat případy nevědomostí občanů a řešit otázky typu: Na koho se obrátit? Oč požádat v dané situaci? Jaké mám možnosti? Co mám vlastně dělat?

Velmi často se stává, že klient se na poradnu obrací s tím, že neví, zda si může požádat o invalidní důchod, co žádost o ID obnáší, jaké podmínky musí žadatel splňovat nebo jaká jsou omezení nebo výhody po přiznání ID. Stejně tak v poradně odpovídáme na dotazy ohledně průkazů osob se zdravotním postižením (TP, ZTP, ZTP/P) nebo příspěvku na péči. Rodiny pečující léta o svého blízkého často nevědí, že stát na tuto péči přispívá formou příspěvku na péči. Přiznáním příspěvku na péči může rodina zajistit pro blízkého péči jinou osobou (např. u registrovaného poskytovatele) nebo může uhradit postiženému členu domácnosti v průběhu dne některý jiný typ sociálních služeb (denní stacionář, osobní asistenci apod.). Pečující osoba se pak sama a bez výčitek svědomí vrátí zpět do zaměstnání, využije volný čas pro své záliby a známé.

Pracovníci Poradny NRZP ČR v rámci projektu IEČ nabízejí členským i nečlenským organizacím NRZP ČR, ale také skupinám sdružu-

jícím OZP a seniorům v celém kraji přednášky spojené s odborným sociálním poradenstvím. Povedou je odborní sociální poradci, kteří mohou v rámci přednášek přímo reagovat na konkrétní případy.

V rámci projektu IEČ vychází informační publikace o tom, v jakých konkrétních oblastech můžeme klientům poradit, jakou formou se na nás mohou obrátit a kde je naše služba poskytována. Publikace obsahuje základní informace o invalidních důchodech, nemocenských dávkách, příspěvku na péči, průkazu pro OZP, dávkách a příspěvcích pro OZP, dávkách státní sociální podpory a hmotné nouze, ale i o vybraných výhodách pro OZP nebo zaměstnávání OZP a v neposlední řadě informace o omezení svéprávnosti dle nového občanského zákoníku. Publikaci bude možné získat zdarma v Poradně NRZP ČR Brno nebo na pořádaných seminářích. Nejbližší přednášky se uskuteční v sídle Unie neslyšících v Brně, Palackého třída 781/20,

29.9.2016 (Mgr. Eliška Škrancová o příspěvcích na péči a průkazy pro OZP) a dále 3.11.2016 (PhDr. Leoš Spáčil o invalidních důchodech).

Jihomoravský kraj

**V PŘÍPADĚ JAKÝCHKOLI
DOTAZŮ SE MŮŽETE OBRACET
NA PRACOVNÍKY PORADNY**

PhDr. Leoš Spáčil,
Mgr. Eliška Škrancová,
Mgr. Jana Bendová,
Bc. Martina Michalcová
NA ADRESE: Poradna NRZP ČR
v Brně, Cejl 892/32, 602 00 Brno
TEL.: 542 214 110 – 1 | 736 751 214
SKYPE: poradnabrno
E-MAIL: poradnabrno@nrzp.cz.

Další informace o poradně
naleznete na www.nrzp.cz.

www.kontopomoci.cz

I vy můžete
pomocť lidem
se zdravotním
postižením!

TEREZA KERNDLOVÁ

JAN POVÝŠIL
bronzový medailista
z paralympijských her v Londýně

I vy můžete pomocť lidem se zdravotním postižením!

Trvalý příkaz

Zadejte obvyklým způsobem trvalý příkaz k úhradě na účet č. 248896031/0300.
Zvolte libovolnou částku, alespoň 50 Kč, kterou budete pravidelně měsíčně přispívat na sbírkový účet NRZP ČR.

Jednorázový příspěvek

Zadejte obvyklým způsobem příkaz k úhradě na účet č. 248896031/0300.
Zvolte libovolnou částku, alespoň 50 Kč, kterou přispějete na sbírkový účet NRZP ČR.

Sejf

Stáhněte si zdarma na Appstore nebo Google Play aplikaci SEJF, zaregistrujte se a pouhými 4 kliknutími přispějte na sbírkový účet NRZP ČR. Více informací na www.sejf.cz.

STEJNÁ ŠANCE

zaměstnavatel roku 2016

TEXT: Anna Handrychová

Tento rok se uskuteční již 7. ročník prestižní soutěže zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají lidi se zdravotním postižením a aktivně tak podporují myšlenku rovných příležitostí na pracovním trhu.

Dát lidem s postižením stejnou šanci může být někdy pro zaměstnavatele složitě, ale i přesto se najdou takoví, kteří se pro tento krok rozhodli a svým činem přispěli k inkluzivnímu zapojení lidí s handicapem do společnosti. Právě tyto zaměstnavatele je potřeba ocenit a poděkovat jim za přínos pro společnost, kterou činí dostupnou v oblasti práce i pro lidi se zdravotním postižením.

O významu této soutěže hovoří ředitelka Rytmusu – od klienta k občanovi, o. p. s., Pavla Baxová: „Soutěž ukazuje potenciál, mnohdy skrytý, lidí se zdravotním postižením – že jsou schopni odvádět kvalitní práci, vydělávat si a nebýt pouze závislími na sociálních dávkách. Že jsou firmy, které se zabývají společenskou odpovědností a jsou schopny přizpůsobit prostředí a podmínky lidem, kteří to mají těžší.“

Soutěž Stejná šance – zaměstnavatel roku 2016 je vyhlášena celkem v pěti krajích. V hlavním městě Praze a v Karlovarském kraji se ujme pořadatelství nezisková organizace Rytmus – od klienta k občanovi, o. p. s., v Ústeckém kraji Agentura Osmý den, o. p. s., v Libereckém Rytmus Liberec, o. p. s., a ve středních Čechách Rytmus Benešov, o. p. s.

Soutěž oceňuje firmy a společnosti, které zaměstnávají lidi se zdravotním postižením na běžném trhu práce, mimo chráněná pracoviště.

Sběr nominací pro rok 2016 byl naplánován v Praze, Karlovarském a Ústeckém kraji od 1. září do 15. října 2016. Nominovat zaměstnavatele může široká veřejnost prostřednictvím nominačních listů uveřejněných na webových stránkách www.stejnasance.cz. Hodnotit jednotlivé

firmy bude odborná porota. Výsledky soutěže budou známy na začátku listopadu 2016.

Soutěž si klade za cíl veřejně ocenit ty zaměstnavatele, kteří se rozhodli zaměstnat lidi se zdravotním postižením, a rozšířit myšlenku zaměstnávání lidí s postižením směrem k široké veřejnosti a také k dalším potenciálním zaměstnavatelům.

Soutěž je pořádána pod záštitou ministryně práce a sociálních věcí Michaely Markšové. ✘

KONTAKT:

Anna Handrychová
Rytmus – od klienta k občanovi, o. p. s.
TEL: 734 852 661
E-MAIL: anna.handrychova@rytmus.org

15let

METROPOLITNÍ
UNIVERZITA PRAHA

JEN TITUL VÁS NEUŽIVÍ

Důležitější jsou znalosti získané
při studiu. Dejte na zkušenosti
a názory absolventky oboru

Veřejná správa
na www.mup.cz

Gabriela Knapová

Oddělení marketingu a PR
Zoologická zahrada hl. m. Prahy

TI, KTERÝM SE VYHÝBÁME: Šárka

ZDRAVÍČKO MADAM, TAK JSEM TADY S TOU NOVOU PRAČKOU

OVLÁDÁNÍ JE JEDNODUCHÉ, JEN DÁVEJTE POZOR NA ODPADNÍ HADICI, AŽ NEVYTOPÍTE SOUSEDY

TAK AŽ SLOUŽÍ... NASHLEDANOU!

KDYŽ ŽIJETE S PARANOIDNÍ SCHIZOFRENIÍ, MŮŽE SE VÁM STÁT, ŽE CHCETE ZACHRÁNIT SVĚT PŘED KATASTROFOU...

ŠÁRKA KVŮLI TOMU PERE NA VALŠE. VÍCE O ŠÁRCE A JEJÍM SVĚTĚ NA STRÁNCE TI, KTERÝM SE VYHÝBÁME NA FACEBOOKU.

TI, KTERÝM SE VYHÝBÁME

TEXT: Radka Rybáková | FOTO: FOKUS Tábor | Stanislav Setínský

FOKUS České Budějovice a FOKUS Tábor jsou organizace, které dlouhodobě poskytují podporu lidem s duševním onemocněním na jejich cestě životem formou sociálních služeb.

Důležitou aktivitou obou organizací je snaha o odstranění negativní nálepky, kterou si nese duševní onemocnění, a to zejména schizofrenie. Média často vykreslují lidi s duševní nemocí jako nebezpečné a agresivní šílence, kteří nejsou schopni samostatného života a které je proto potřeba držet zavřené za zdiemi léčeben. Není to pravda. Kampaní se snažíme napravovat škody, které ve společnosti zanechávají skandalizující zprávy a klíše, jejichž výsledkem jsou zkreslené představy a zbytečné předsudky.

Poslední kampaň podpořená z Norských fondů byla realizovaná v rámci projektu **Ti, kterým se vyhýbáme (registrační číslo projektu CZ11/NGS/050)**. Na jejím počátku stála záliba v komiksových příbězích

a nápad udělat z některých našich klientů komiksově hrdiny. Prostřednictvím týdeníku Respekt se čtenáři od listopadu 2015 do května 2016 měli možnost seznámit s příběhy šesti skutečných lidí - Šárky, Františka, Jana, Radoslava, Moniky a Ludvy, které trápí běžné starosti, často si nevědí rady se svým životem a možná se někomu jejich chování může zdát zvláštní. Díky komiksům, které nakreslil výtvarník Stanislav Setínský, se čtenáři mohli dozvědět třeba o tom, jaké to je, když mluvíte pravdu, ale nikdo vám nevěří, nebo když kvůli předsudkům okolí nemůžete pracovat ve své profesi.

Komiksy, doplněné o příběhy, jimž se nedostalo výtvarného zpracování, povídání odborníků, kteří se s lidmi se zkušeností s duševním onemocněním denně setkávají,

a výtvarné a literární práce klientů služeb, jsme vydali spolu s nakladatelstvím Baobab v podobě **NOVIN o lidech, kterým se nemusíme vyhýbat**. Čtenáři je mohou nalézt v knihovnách po celé ČR, kam se nám je podařilo distribuovat díky projektu Česká knihovna. Další distribuci plánujeme v nejbližší době do kaváren – čítáren a na všechny vysoké školy u nás.

Celou kampaň bylo možné sledovat na facebookovém profilu „Ti, kterým se vyhýbáme“, kde je k dispozici mnoho dalších zajímavých odkazů a diskusí na téma duševního zdraví či onemocnění, stigmatizace a systému psychiatrické péče. Na stránkách proběhlo také několik anket zaměřených na mapování názorů a postojů vůči lidem s duševním onemocněním (pracovní zapojení lidí s duševním onemocněním, jejich fungování v komunitě nebo partnerském vztahu, možnost násilného chování či další mýty spojené s duševním onemocněním). Respondenti potvrdili potřebu větší osvěty týkající se tématu duševních onemocnění, destigmatizace a detabuizace celé oblasti psychiatrie. ▣

Na následující stránce najdete termíny **podzimních výstav** pořádaných v rámci **Týdnů pro duševní zdraví**

DOZVUKEM KAMPANĚ BUDOU
PODZIMNÍ VÝSTAVY pořádané
v Táboře, Praze a Českých Budějovicích
v rámci **TÝDNŮ PRO DUŠEVNÍ ZDRAVÍ**,
na které vás srdečně zveme.

PRAHA:

od 13. 9. do 13. 10. 2016

Café na půl cesty Green Doors

TÁBOR:

od 29. 9. 2016 do 30. 11. 2016

MP7 caffé a gallery, Žižkovo náměstí 7, Tábor

Výstava Ti, kterým se vyhýbáme – komiksy a zákulisí jejich tvorby

VERNISÁŽ S VÝTVARNÍKEM STANISLAVEM SETÍNSKÝM

SE USKUTEČNÍ 29. 9. 2016 V 18:00 (v rámci festivalu Tabook)

ČESKÉ BUDĚJOVICE:

říjen 2016 – Vstupní prostory Magistrátu České Budějovice

říjen 2016 – Jihočeská univerzita, Fakulta teologická

14. 10. 2016

Music club Velbloud v Českých Budějovicích

inzerce

TŘÍDTE STARÉ ELEKTRO!

Za každý 1 kg starého elektra vhozeného do červených kontejnerů obdrží Národní rada osob se zdravotním postižením ČR 1 Kč.

**POMŮŽETE
ZDRAVOTNĚ
POSTIŽENÝM**

Najděte si Váš nejbližší červený
kontejner a začněte třídit.
JE TO JEDNODUCHÉ.
V ČR jich je již 2 500
a stále přibývají další...

asekol
ZE STARÉHO NOVÉ!

cervenekontejnery.cz

Týdny pro duševní zdraví 2016

10. 9. - 10. 10.

DUŠE JAKO MÚZA

Výstava fotografií Petry Sinecké, naší kolegyně ze sociální firmy Zahrada, v prostorách Jůnova statku. Častým námětem jejích fotografií jsou ženy v nejrůznějších proměnách a situacích. Petra Sinecká vystavovala v letošním roce již v Sanatoriu Ondřejov a v prostorách Lighthouse Praha.

Pořádá

Centrum sociálních firem
Fokusu Praha

Kde

Jůnův statek, Sedlec u Líbeznic

Kdy

říjen

NOVÝ SVĚT

Pořádá

KineDok a Studio 27

Fokusu Praha

Kde

Kavárna Liberál

Heřmanova 6, Praha 7

Kdy

4. října

Promítání dokumentárního filmu Nový svět z nabídky KineDoku. Následovat bude beseda s tvůrkyní dokumentu, kterou bude moderovat Studio 27. Z besedy vznikne videozáznam.

PŘÍBĚHY DUŠE

Pořádá

Centrum Mělník a Dolní Povltaví

Fokusu Praha

Kde

Kavárna v Muzeu

nám. Míru 54

Galerie a Café Ve Věži

ulice 5. května – Pražská brána

Kavárna Marlen

Legionářů 84

Kdy

5. – 31. října

Již druhým rokem nabízíme seznámení s životními příběhy našich klientů, skutečných lidí, kterým do života vstoupila duševní nemoc. Zveme vás proto do příjemného prostředí tří kaváren v Mělníku, kde si můžete tyto příběhy v literární podobě přečíst u své oblíbené kávičky.

AUKCE FOTOGAFIÍ

Pořádá

Centrum Podskalí

Fokusu Praha

Kde

Klubovna 2.patro

Dlouhá 27, Praha 1

Kdy

6. října 2016 od 19.00

V prostorách podniku Klubovna 2. patro proběhne výstava a následně „Nultý ročník“ benefiční aukce fotografií. Příchozí se mohou těšit na pohoštění, ochutnávku vína od společnosti Foltýn Wine a se sklenkou v ruce si prohlédnout výstavu fotografií. Zbylá část večera, po skončení aukce, bude zasvěcena společenské zábavě, poslechu hudby i tanci. Výtěžek z akce bude věnován na podporu klientů Centra Podskalí.

BEYOND STIGMA

TOWARDS EQUITY

International Conference
on Mental Health-Related
Stigma and Discrimination
15th October 2016, Prague
www.beyondstigma.cz

NIMH
NATIONAL INSTITUTE OF MENTAL HEALTH

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

MINISTRY OF EDUCATION,
YOUTH AND SPORTS

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE

OP Research and
Development for Innovation

norway
grants

ICELAND
LIECHTENSTEIN
NORWAY
eea
grants

Destigmatizace duševně nemocných: PROJEKT MINDSET

upozornil na předsudky studentů zdravotnických škol

TEXT: Jan Khol | Michal Dvořák

Čtvrtina studentů zdravotnických škol vnímá lidi s duševní nemocí jako agresivní, 42 procent je považuje za spíše nebezpečné. A jen 15 procent budoucích zdravotníků uvažuje o práci v psychiatrické léčebně. Tyto a mnohé další skutečnosti odhalil výzkum vědců z Národního ústavu duševního zdraví provedený v rámci programu Mindset. Výsledky ukázaly, že v Česku velmi rozšířené negativní vnímání lidí s psychickým onemocněním a stigmatizující postoje zastávají často i lékaři a zdravotnický personál. Přitom právě zdravotníci hrají v léčebném procesu duševních onemocnění zásadní roli.

Téměř polovina oslovených, přesně 45 procent, by podle zjištění vědců nikdy nepřiznala přátelům jakékoliv vlastní duševní onemocnění. A ještě větší podíl respondentů, celé tři pětiny, by takový fakt zamíchl kolegům. „Ve společnosti stereotyp o agresivitě bohužel převládá. Lidé s duševní nemocí jsou přitom v drtivé většině obětmi trestných činů, nikoliv jejich pachatelé,“ upozornil spoluautor studie Petr Winkler. Jediná tragédie podle něj stačí k tomu, aby se společenské mínění obrátilo proti všem, kteří mají nějakou formu duševní nemoci, zejména pak proti pacientům se schizofrenií.

Většina duševně nemocných je kvůli svému zdravotnímu stavu stigmatizována a má zkušenost s diskriminací. Předsudky zdravotnického personálu přitom mohou mít závažné dopady. Pokud je například obvodní lékař obeznámen s tím, že je jeho pacient duševně nemocný, může jeho stav vnímat odlišně a zanedbat péči. V krajním případě taková situace může skončit i smrtí. Průzkum ukázal, že téměř 34 procent respondentů by vztahovalo fyzické symptomy, na něž by si psychicky nemocný stěžoval, například

bolest na hrudi, automaticky k jeho duševnímu onemocnění.

Šetření bylo provedeno na 21 náhodně vybraných středních zdravotnických školách, zapojilo se do něj přes 500 studentů ve věku 18 až 22 let. Většinu respondentů, 93 procent, tvořily ženy. Součástí projektu byla i osvěta, která zahrnovala šíření letáků, pouštění videospotů a pořádání seminářů. Podle vědců měly tyto akce příznivý vliv na

si pak myslelo, že tito lidé mají stejné právo na zaměstnání jako kdokoliv jiný. Největší změna nastala u studentů, kteří se v rámci semináře setkali s člověkem, jenž měl osobní zkušenost se závažným duševním onemocněním. „I v zahraničních studiích se ukázalo, že osobní setkání s člověkem s vlastní zkušeností s nemocí má výrazný vliv na postoje k těmto lidem. Takový zážitek napomáhá nabourávat nepříznivé stereotypy tím, že danou osobu ukazuje jako člověka z masa a kostí, který má vlastní život, rodinu, řeší každodenní problémy a navíc se musel vypořádat s velmi nepříznivými situacemi a zdravotními obtížemi,“ podotkla spoluautorka studie Miroslava Janoušková.

Podle autorů výzkumu mohou takové intervence změnit nejenom postoje k lidem s duševním onemocněním, ale také ochotu pracovat na odděleních psychiatrie. To je důležité zejména s ohledem na reformu psychiatrické péče, díky níž má vzniknout asi sto komunitních Center duševního zdraví.

Ambasadori projektu se stali Lejla Abbásová, Ivan Bartoš a Jan Mühlfeit. Součástí destigmatizačních aktivit byla také přednáška ředitele Národního ústavu duševního zdraví Cyrila Höschla Duše na dla-

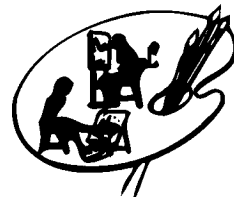
„V ČESKU VELMI ROZŠÍŘENÉ NEGATIVNÍ VNÍMÁNÍ LIDÍ S PSYCHICKÝM ONEMOCNĚNÍM A STIGMATIZUJÍCÍ POSTOJE ZASTÁVAJÍ ČASTO I LÉKAŘI A ZDRAVOTNICKÝ PERSONÁL. PŘITOM PŘÁVĚ ZDRAVOTNÍCI HRAJÍ V LÉČEBNÉM PROCESU DUŠEVNÍCH ONEMOCNĚNÍ ZÁŠADNÍ ROLI.“

respondenty. Po jejich skončení se například o 21 procent zvýšil podíl účastníků, kteří souhlasili s tím, že lidé s duševním onemocněním jsou méně nebezpeční, než si většina lidí myslí. O 20 procent více studentů

ni, která se konala v polovině června v kině Světozor. Podrobnější informace o projektu Mindset lze najít na webových stránkách www.mujmindset.cz, kde je k dispozici také mapa služeb péče o duševní zdraví. ✎

UMĚLCI MALUJÍCÍ ÚSTY A NOHAMA

pro Vás připravili nabídku originálních
dárečků, kterými jistě uděláte radost

zde je ochutnávka letošní vánoční kolekce

NAŠE TIPY NA VÁNOČNÍ DÁRKY

Hrníček s obrázkem našich malířů

výška: 9,5 cm
cena: 164 Kč za 1 ks
značka: 3634 | 3681 | 3635

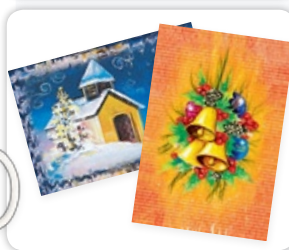
Sety stylových dárečků

pánská zástěra s taškou na víno |
dámská zástěra s hrníčkem
cena: 206 Kč | 350 Kč
značka: 4281 | 4251

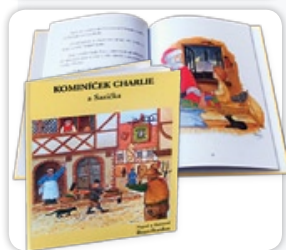
Utěrky a vánočním motivem

65 × 45 cm | 45 × 65 cm
cena: 75 Kč
značka: 441 | 442

Kniha Kominíček Charlie a Sazička

21 × 29,5 cm | 45 stran
cena: 154 Kč
značka: 122

BALÍME VÁNOČNÍ DÁRKY

Vánoční balicí papír

68 × 97 cm | 8 archů
cena: 80 Kč za 1 balení
značka: 292

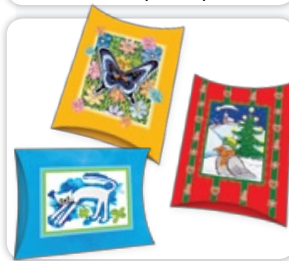
Vánoční tašky na dárky nebo na víno

24 × 32 × 8 cm | 12 × 25 × 8 cm
cena: 29 Kč za 1 ks | 27 Kč za 1 kus
značka: 285 | 282 | 284 | 287 (zleva)

Krabičky na dárky „slza“

25,5 × 19,5 × 4 cm
cena: 14 Kč za 1 kus
značka: 432 | 433 | 431

Jmenovky na vánoční dárky

10,5 × 16 cm (rozměr aršíku)
cena: 9 Kč za aršík tři jmenovek
značka: 4816 | 4716

spousty novinek najdete na
www.umun.cz

Připojte se s námi ke kampani
Mental Health Europe – Každý z nás je součástí řešení!
Skoncuje společně se stigmatizací lidí
s vážným duševním onemocněním!

Tohle můžete udělat!

Vyfoťte se s plackou/odznakem
kampaně „Každý z nás“ nebo s letáčkem.

Sdílejte fotku 10. 10. na sociálních sítích
s hashtagem: #eachofus

Můžete též sdílet vlastní příběh na webové stránce
kampaně eachofus.eu.

Sdílejte letáček o „10 mýtech“ mezi svými přáteli,
v rodině a mezi kolegy!

Navštivte webovou stránku eachofus.eu,
abyste zjistili více o tom, jak můžeme společně skoncovat
se stigmatem v oblasti duševního zdraví.

Českou verzi letáčku „10 mýtů“ ke stažení
a volnému použití najdete na webu www.fokus-cr.cz

**SVĚTOVÝ DEN
DUŠEVNÍHO ZDRAVÍ
10. 10.**

Každý z nás

je součástí řešení

Společně skoncuje se stigmatizací
lidí s vážným duševním onemocněním

FASHION for FOKUS
CHARITATIVNÍ PŘEHLÍDKA

Zaostřeno
na osobitost

3. ROČNÍK
CHARITATIVNÍ PŘEHLÍDKY
20:00 08/12/2016

NÁRODNÍ MUZEUM - MUZEUM ČESKÉ HUDBY
Karmelitská 2/4, Praha 1

ŠKOLA BEZ BARIÉR MUP opět vyrazila na cyklistický maraton

TEXT: Stanislava Zahálková | **FOTO:** Jakub Šaroun

Na trasu Metrostav Handy Cyklo Maratonu dlouhou tradičních 2222 kilometrů vyjel tým Metropolitní univerzity Praha už potřetí. Letos však poprvé s novým názvem jako univerzitní tým. „*Chtěli jsme to letos vzít do vlastních rukou,*“ řekl den před startem kapitán týmu Petr Vyhnánek, který se na složitých přípravách výrazně podílel. „*Metropolitní univerzita Praha letos slaví 15. výročí založení. Tak jsme jako součást oslav letos chtěli jet v našich modrobílých barvách,*“ dodal kapitán, který je v civilu prorektorem pro studijní záležitosti. Tradicí závodu je, že každý z týmů jede na podporu někoho, kdo je po zranění odkázán na vozík. „*My letos jedeme pro Honzu Šlesingra. Mladého kluka z Kladna, který se při autohavárii zranil tak nešťastně, že nemůže chodit,*“ řekl Petr Vyhnánek. „*To je hlavním cílem naší účasti. A pak se samozřejmě chceme zlepšit i po té sportovní stránce.*“

Už během prvních etap závodu, který startoval 2. srpna, bylo jasné, že tým MUP Škola bez bariér jede velmi rychle, pohyboval se kolem desátého místa. Cyklisté překonávali o desítky kilometrů předpokládané denní dojezdy. A stále zrychlovali. Výborně si vedl handbiker Jarda Filsák, jehož silné paže hnaly tříkolku vpřed více než 150 kilometrů. Nádherné cyklistické souboje sváděli i další dva borci se zdravotním postižením Roman Hylský a Matěj Benda. Kluci dokázali, že lidé s handicapem mohou podávat neuvěřitelné výkony, které by naprostá většina zdravých jedinců nedokázala ani zdaleka napodobit.

Motorem týmu MUP Škola bez bariér byla jako obvykle trojice zaměstnanců MUP Petr Vyhnánek, Jan Hájek a Milan Šafr. Tradičně je doplnil vyzkoušený parták z minulých ročníků Michal Dvořák z Národní rady osob se zdravotním postižením. Nováčkem a velkou oporou týmu byl David Žížka, který se stihl starat nejen o zábavu, ale i o doplňování zpráv na facebookovou skupinu. O cyklisty během boje v rovinách i kopcích, ve slunci i dešti pečoval čtyřčlenný řidičský doprovod: Marek Beneš, Vláda Šimr, Kuba Šaroun a Roman Bradáč.

Bitva s kilometry se nakonec proměnila ve spanilou jízdu, byť v plném tempu. Do cíle na Vítězném náměstí v Praze 6 dojel poprvé celý osmičlenný tým najednou, a jak se později ukázalo – na skvělém 7. místě!

Při sobotním slavnostním vyhlásování výsledků, které se konalo také na pražském Vítězném náměstí, jezdci poděkovali fanouškům týmu a zdůraznili hlavní myšlenku Handy Cyklo Maratonu. Tedy pomáhat lidem se zdravotním postižením v začleňování do běžného života. „To přesně odpovídá dlouhodobé filozofii naší školy, která v programu Škola bez bariér pomohla vystudovat celé řadě nadějných studentů s postižením,“ řekl ředitel MUP Marek Beneš, který se na akci také aktivně podílel.

Doufáme, že tým MUP Škola bez bariér dodrží tradici a příští rok se vydá na trasu dlouhou 2222 km znovu. A k letošnímu ročníku můžeme jen dodat: HOŠI, DĚKUJEME! ❏

METROSTAV HANDY CYKLO MARATON 2016

Je jedním z největších sportovně-integračních projektů současnosti. Do čtvrtého ročníku unikátního Metrostav Handy Cyklo Maratonu se letos zapojilo všech čtrnáct krajů České republiky a zúčastnilo se ho celkem 38 čtyř- nebo osmičlenných cyklistických týmů, tvořených i jezdci s handicapem. Tyto týmy v časovém limitu 111 hodin zdolaly štafetově trasu dlouhou 2222 km. Každý tým měl svého patrona, člověka krátce po úrazu či nemoci, který se s handicapem teprve učí žít.

Smyslem celé akce je ukázat, že nehandicovaní a handicapovaní mohou společně tvořit jeden fungující tým, který má šanci obstát i v podmínkách extrémního závodu. Cílem ale není dosáhnout co nejlepšího výsledného času, nýbrž reprezentovat co možná nejlépe myšlenky vzájemné spolupráce, integrace, solidarity a přátelství.

Další informace najdete na straně 38 nebo na www.cestazasnem.cz.

#JEDUMARATON

TEXT: Tomáš Pchálek | FOTO: Tomáš Lisý

Na začátku srpna se Českem prohnal nejdelší cyklistický maraton u nás. Trasu téměř dva a půl tisíce kilometrů zdolávalo tři sta cyklistů ve smíšených týmech. Metrostav handy cyklo maraton jedou totiž společně zdraví a handicapovaní! Pravidla jsou v celku jednoduchá. Dostanete třiatřicet povinných průjezdních bodů a musíte je objet v limitu 111 hodin. Z Prahy přes Bratislavu zpět do Prahy, okolo Česka. Nic víc, nic méně.

Metrostav handy cyklo maraton, čtvrtý ročník unikátního projektu na podporu integrace handicapovaných do společnosti, odstartoval v pondělí 2. srpna v jednu hodinu odpoledne. Patronem projektu se stal nejúspěšnější paracyklista všech dob Jiří Ježek, který dřívější ročník sám absolvoval v barvách týmu městské části Praha 6. Profesionálními sportovci se handy cyklo maraton zvaný také „stojedenáctka“ jen hemží, ale pořád je zde většina obyčejných hobby sportovců. „Naším cílem je propojovat lidi, vytrhávat je z malých uzavřených skupin a vracet je do té jedné, velké, kde v tom jedeme všichni společně,“ říká autor závodu Heřman Volf, který sám již deset let sedí na vozíku. V ma-

ratonu tak společně soutěží handicapovaní a zdraví, muži a ženy, junioři a senioři, profesionálové a hobíci. Sport je pro všechny, hlásá organizátor, nezisková organizace Cesta za snem.

Projekt, který před čtyřmi roky začínal s hrstkou nadšenců, zaplnil celé Hradčanské náměstí. Po boku zdravých vozíčkářů na handbicích, nevidomí na tandemových kolech, amputaři nebo lidé po mozkové obrně na tříkolkách tricykl. Do projektu se zapojilo všech čtrnáct krajů České republiky a konal se pod záštitou hejtmanů a primátorky hlavního města. Povinnými průjezdními body se tak staly významná místa reprezentující kraj a místo reprezentující sport, s odkazem na letošní olympijské hry v Riu.

„Objeli jsme desítky měst a budili rozruch. Lidé se kolem podivných cyklistů šlapajících rukama nebo třeba jen jednou nohou shlukovali a ptali se. Nejčastěji na to, jak mohou pomoci, jestli máme účet, kam by nám poslali peníze. Někdy to trvalo, než pochopili, že my nedarujeme peníze, nejsme nadační fond, my darujeme zážitky, nové zkušenosti, kamarády a motivaci žít aktivně a nebát se plnit si sny. Peníze jsou jistě důležité, my ale chceme dosypávat také na druhou misku vah, symbolicky nakopávat, aktivovat, dodávat sebedůvěru a chuť naplno žít,“ říká jednatel organizace Cesta za snem Tomáš Pchálek.

Cílem nejdelšího štafetového cyklozávodu u nás není vyhrát, ale zažít a podpořit. Ti, kdo jedou, ukazují cestu. Pohár absolutního vítě-

#kola #handbiky #tricykly #tandemy

ze, který vyrobil tým z jabloneckých skláren Preciosa, tak nezískává tým s nejrychlejším časem v cíli, ale tým, který nejlépe pracoval s poselstvím závodu. Stejnou medaili tak v Metrostav handy cyklo maratonu získávají členové prvního i posledního týmu. Slavnostní ceremoniál byl tradičně uspořádán za podpory městské části Praha 6 a starosty Ondřeje Koláře v Dejvicích, symbolicky na Vítězném náměstí. Pod cílovou bránu přišly cyklistům blahopřát a slavit stovky lidí včetně primátorky hlavního města Adriany Krnáčové nebo zástupce hlavního partnera Nadace ČEZ Daniela Nováka. Podporu projektu vyjádřil také zástupce generálního partnera pan Jiří Bělohav, prezident skupiny Metrostav. Na závěr byl cyklistům i návštěvníkům dárkem koncert skupin Support Lesbiens a Burma Jones.

#jedumaraton

Hešteg *jedumaraton* byl pojítkem všech zpráv na internetu, které se vztahovaly k maratonu 2016. Jedná se ale také o název celovečerního dokumentárního filmu. Dokument z prostředí letošního závodu bude mít premiéru 12. listopadu v rámci galavečera Cesty za snem, a to v kongresovém sále Orea hotelu Pyramida Praha. Stejně jako předchozí filmové počiny Cesty za snem, z.s., bude dále určen pro vysílání České televize.

Film *#jedumaraton* bude postaven na příběhu dvou handicapovaných cyklistů, Daniela Pereiry a Martina Záruby. Daniela Pereiru jako dítě odvezla maminka z válkou zmítané Afriky do Portugalska, kde našel nový domov. O mnoho let později se zamiloval do Slovenky a odešel do Bratislavy. Dnes žije v Praze a pracuje pro Air France. Právě v Praze mu před rokem lékaři diagnostikovali nádor v pravé noze. Aby si zachránil život, podstoupil amputaci. Milovaný beachvolejbal hraje dál, ale v sedě. Tvrdí, že handicap není tragédie, ale životní výzva. Na handbiku nikdy dřív neseděl, přesto se rozhodl absolvovat Metrostav handy cyklo maraton, 2222 km

non-stop za 111 hodin. Daniel je neřízená střela, miluje život, české pivo a sport ve všech podobách. Jeho pohled cizince, který vlastně už dvakrát opustil domov, bude velmi zajímavý i v kontextu dnešních dní, kdy se aktuálně řeší uprchlická krize.

Martin Záruba byl extrémním bikerem. Pak při triviální projížďce lesem upadl, na nohy se už nepostavil. Je to sotva rok! Martin neztratil úsměv a má neuvěřitelnou energii! Letos v létě jel Metrostav handy cyklo maraton. Jeho život, osud a pohled na svět, sport a handicap představíme v letošním dokumentu, který jsme začali s Martinem točit! Martin měl před úrazem zahradnickou firmu. Po úrazu ve své práci pokračuje dál, i když s omezeními, která mu zdravotní stav klade. Martin je obrovský optimista, bojovník. Ani na vteřinu si nepřipustil, že by jeho život skočil. Naopak. Maraton, stejně jako ostatní aspekty nového života na vozíku, vzal jako výzvu. Dva měsíce před startem si půjčil handbike, kolo

FILMOGRAFIE CESTA ZA SNEM

celovečerní filmy pro Českou televizi

- 2009** Heřman, Cesta za snem
- 2010** Československá cesta
- 2011** Cesta za nadějí
- 2012** Cesta za sny našich dětí
- 2013** Spolujízda
- 2014** 111 hodin
- 2015** Jedeme v tom všichni!
- 2016** #jedumaraton

s ručním pohonem, na kterém dřív nikdy ne-seděl. V závodě se stal jedním z nejproduktivnějších handbikerů a svým výkonem posunul tým na přední příčky. Vyhrál ocenění handicapovaný sprinter a získal skleněnou korunu Karla IV. Martin funguje jako motivátor, jako ukázka toho, jak se lze k handicapu postavit, jak životní tragédii obrátit ve výzvu a najít v ní pozitivum pro nový směr života.

Film natočil kameraman a střiháč David Brož, který má na svém kontě také loňský dokument Jedeme v tom všichni! nebo film Čeští indiáni dobyli Ameriku, o účasti prvního českého týmu v nejtěžším cyklistickém závodě světa, americkém RAAM. Hudbu pro film složil producent Jan Salák a vokálně se na hudbě pro film podílí nevidomý zpěvák Martin Svátek. Zvuk připravuje několika Českými lvy vyznamenaný Jiří Klenka. ▣

Další podrobnosti se lze dočíst na webových stránkách www.cestazasnem.cz.

ÚČASTNÍCI SETKÁNÍ MLÁDEŽE

**z partnerských měst Loun
si vyzkoušeli práci s lidmi, kteří jsou
stále na okraji naší společnosti**

TEXT: Blanka Tomášková | **FOTO:** MIC Louny

V druhém červencovém týdnu se konal již třetí ročník setkání mládeže z partnerských měst Loun, který v letošním roce organizovalo nizozemské město Barendrecht. V rámci projektu se snažíme nejen seznamovat mládež s kulturou dalších zemí Evropské unie, ale program zahrnuje i aktivní zapojení jednotlivých účastníků.

Dívky a chlapci ve věku 14 až 16 let si mohli zvolit, kde a s kým hodlají strávit svůj čtvrtletní program. Na výběr dostali tři varianty: dům pro seniory – Borgstede Barendrecht, centrum pro mentálně handicapované se sídlem v industriální zóně Barendrecht-Oost nebo centrum pro fyzicky handicapované občany v oblasti Barendrecht – Bijdorp.

Účastníci se rozdělili do tří skupin. Jedna strávila dopoledne se seniory v centru Borgstede Barendrecht, kde spolu cvičili a hráli společenské hry.

Další skupina spolupracovala s „aktivními dělníky“ z centra pro mentálně postižené při výrobě dekorativních předmětů ze dřeva a keramiky. Třetí fungovala zcela bezkontaktně a zušlechťovala zahradu pro volnočasové aktivity.

Pro většinu účastníků byl tento den prvním přímým setkáním s lidmi, kteří nejsou standardní součástí naší společnosti, a vyzkoušeli si na vlastní kůži něco, co přináší jedné skupině potěšení a jiné poučení. ▣

HANDICAPOVANÍ SPORTOVCI rozzářili Prahu

TEXT: Pavel Zbožínek | FOTO: archiv Nadačního fondu Emil

Prahu na začátku léta ovládli mladí handicapovaní sportovci - na přelomu června a července hostila česká metropole Světové hry tělesně handicapované mládeže, to znamená sportovců ve věku od 14 do 23 let. Po paralympijských hrách druhá největší sportovní akce handicapovaných přinesla nejenom hodnotné sportovní výkony, ale také mnoho emocí, příběhů a nových přátelství.

Přehlídka nejlepších handicapovaných sportovců světa začala vskutku exkluzivně – slavnostní ceremoniál se uskutečnil na Staroměstském náměstí za účasti pražské primátorky Adriany Krnáčové a ministryně pro místní rozvoj Karly Šlechtové. Celodenní prezentace, ukázky různých sportů handicapovaných a impozantní nástup sportovců z 30 zemí celého světa výrazně zaujaly i turisty, kteří na takové scénérie v centru Prahy nejsou zvyklí.

„Takhle by měl fungovat paralympijský projekt a myšlenka po celém světě. Paralympijský sport není primárně o medailích, o výsledcích, o světových rekordech. Je to i o setkávání, o zkušenostech s běžným životem, o vyrovnání se s handicapem,“ řekl Jiří Ježek, šestinásobný paralympijský vítěz a patron pořádajícího Nadačního fondu Emil.

Dvanáctý ročník Světových her tělesně handicapované mládeže přinesl souboje ve čtyřech sportovních odvětvích – atletice, plavání, stolním tenise a šermu, které se odehrávaly v plaveckém areálu Šutka, respektive v multifunkčním areálu na Kotlářce.

K vidění bylo vskutku několik skvělých výkonů – z atletického stadionu na Kotlářce si osm zlatých medailí odvezl americký atlet na vozíčku Miguel Jimenez-Vergara. Jihoafrický běžec se dvěma protézami Ntando Mahlangu posunul ve své kategorii hodnoty světových rekordů a v plaveckém bazénu „vylovil“ celkem osm medailí talentovaný indický plavec Niranjan Mukundan.

Čeští sportovci se v konkurenci téměř tří stovek mladých závodníků neztratili – získali celkem 22 medailí. Z nich bylo pět zlatých, dvanáct stříbrných a pět bronzových. Nejúspěšnější domácí účastníky her byli stolní tenista David Půlpán se dvěma zlatými a jednou stříbrnou medailí, zlatá diskařka Rosarie Mošovská a pocity šampionky si vychutnala také plavkyně Kateřina Komárková. Tři stříbra vybojovaly atletky Kateřina Nováková a Tereza Jakšová.

„Máme radost nejenom z úspěchů českých sportovců, ale nadchly nás prakticky všechny výkony mladých handicapovaných. Při jejich sledování někdy člověk žasne nad tím, čeho všeho jsou schopni. Klobouk dolů před nimi,“ uvedla ředitelka Nadačního fondu Emil Jana Procházková.

Význam her ocenila také paralympijská vítězka ve vrhu koulí Eva Kacanu, která se v současnosti věnuje zejména trenérské činnosti. *„Je moc důležité setkat se čas od času se sportovci z jiných zemí a změřit síly. Nevzdat se, když to třeba zrovna nejde, a naopak najít opět chuť do další práce. Pro tyhle mladé sportovce jsou světové hry*

jednoznačně hlavním vrcholem. Je to pro mě obrovská motivace,“ řekla.

Právě u atletů, kterým se Kacanu věnuje nejvíc, se na Světových hrách tělesně handicapované mládeže zrodilo několik mimořádných příběhů. Rosálie Mošovská ovládla soutěž v hodu diskem v kategorii do 18 let (sloučená kategorie sedících), byť Světové hry handicapované mládeže byly jejími vůbec prvními závody v životě. *„Je to úžasný pocit. Šla jsem do závodu s tím, že se pokusím o co nejlepší výkon a uvidím, jak dopadnu. Vůbec by mě nenapadlo, že nakonec vyhraju*

a získám zlato. Sportu jsem se začala věnovat teprve nedávno, před necelým půlrokem. Je to krásné,“ řekla čtrnáctiletá atletka.

O poznání zkušenějším vrhačem je Martin Dvořák, který obsadil ve vrhu koulí ve sloučené kategorii sedících druhou příčku a stejnou medaili si odvezl také ze soutěže v hodu diskem. *„Je to moje poslední velká akce mezi juniory, od příštího roku už budu soutěžit výhradně mezi muži. Ale nebojím se toho, protože letos jsem byl na evropském šampionátu v Itálii čtvrtý, a před dvěma lety jsem dokonce vybojoval bronz. ➤*

Kvalita soupeřů tady v Praze byla vysoká, takže si obou stříbrných medailí nesmírně vážím,“ uvedl dvaadvacetiletý atlet.

Hodně speciální zážitek přinesly Světové hry tělesně handicapované mládeže také Kateřině Novákové. Osmnáctiletá atletka si totiž v rámci přípravy zatrénovala s trojnásobným olympijským vítězem v hodu oštěpem Janem Železným.

Světový rekordman jí pomohl při společném tréninku s technikou, při soutěži ji povzbuzoval přímo na stadionu na Kotlářce a možná také díky jeho cenným radám si mladá atletka odvezla z Prahy tři medaile. S úsměvem přiznala, že by se jí alespoň jedna zlatá líbila víc, ale přesto byla se svým vystoupením na hrách velmi spokojená.

„Je to hodně příjemné. Byla to pro mne největší akce, na které jsem doposud startovala a hned jsem vybojovala tři medaile. Opravdu jsem si závody moc užila,“ řekla s úsměvem. Ačkoliv třeba v hodu diskem jí na první místo chybělo pouhých šest centimetrů. „Je to trochu k vzteku, protože ve vrhu koulí jsem skončila druhá jen o čtyři centimetry. Ale nemá cenu nad tím takhle přemýšlet. V kouli jsem si hodila své osobní maximum, soupeřka zkrátka byla o kousek lepší.“

Trému z premiéry na velkých závodech neměla. Rozhodně ne takovou, která by jí svazovala ruce „Jsem typ, který se chce pořád zlepšovat, a nervozita na mne působí tak, že se zdravě naštvu a vyhecuju. Většinou mi to pomáhá. Mám po-

každé radost z osobního rekordu. To je na sportu nejkrásnější. Prakticky pořád je co zlepšovat. Vítězství je samozřejmě důležité a přináší skvělé pocity, ale já osobně mám radost taky z toho, když se něco povede mým soupeřkám.“

Sama se přitom sportu věnuje teprve dva roky a konkrétně vrhačským disciplínám jen necelý rok a půl. Za tu dobu už se dokázala propracovat mezi nejlepší mladé české atletky a těší se na další reprezentační akce. „Myslím, že mi sport pomáhá i směrem k mému zdraví. Trénuji minimálně třikrát týdně po dvě hodiny a cítím, jak je tělo pevnější. Měla jsem nedávno drobné problémy s ramenem a vynechala několik tréninků. Okamžitě jsem cítila, že mi pohyb a zátěž schází. Necítila jsem se dobře a těšila se na to, až bude ruka v pořádku a já opět půjdu do posilovny nebo na stadion. Sport jsem si zkrátka moc oblíbila. Když jsem zkoušela hrát na klavír a na flétnu, neměla jsem z toho rozhodně tak skvělý pocit. Nebavilo mě to, proto vyhrála jednoznačně atletika,“ dodala Kateřina Nováková.

Ve stejném areálu jako atleti vybojoval tři medaile stolní tenista David Půlpán. Dvaadvacetiletý hráč získal zlato v singlu sloučených kategorií stojících a společně s Chorvatem Pavao Jožičem zlato v soutěži družstev.

Navíc přidal stříbro ve dvouhře v kategorii open. „Je to pro mne velký úspěch, vždyť tohle je absolutní vrchol pro handicapované sportovce této věkové kategorie. Už jsem na světových hrách startoval před dvěma lety v Londýně, kde jsme získali zlato v soutěži družstev. Teď mám zlato i ze singlu a k tomu ještě druhé místo v open kategorii,“ řekl dvaadvacetiletý hráč.

Nejúspěšnější reprezentant na hrách mládeže v Praze dodal, že jeho velkým snem zůstává start na paralympiádě. „Samozřejmě

že to mám v hlavě a moc rád bych se někdy na paralympiádu podíval. Ale konkurence je velmi silná. V současnosti hraji třetí ligu a na to, abych mohl pomýšlet na nominaci, bych musel zvládnout úroveň naší druhé ligy. Uvidím, kam se budu schopen za další čtyři roky posunout.“

O paralympiádě sní také jeden z fanoušků, kteří české sportovce povzbuzovali – Martin Zach. Před sedmi lety po zisku titulu Muž roku ochrnl při exhibičních skocích do vody a od té doby je připoután na invalidní vozík. Sportovat ale nepřestal, na Světové hry tělesně handicapované mládeže nahlížel s uznáním.

„Je to skvělá akce, o níž je potřeba mluvit. Sport obohacuje život, ten můj obohacoval odjakživa. Soutěživost jde ruku v ruce s motivací, stačí se jen podívat na závody, jako jsou tyhle. Pokud se v posledních letech nahlas hovoří o tom, že zdravá mládež se sportu věnuje čím dál méně, tak u zdravotně postižených tohle příliš neplatí. Právě sport je ideálním způsobem, jak trávit volný čas, najít nové kamarády a v neposlední řadě udržet fyzickou kondici,“ vzkázal mladým sportovcům.

Většina z nich odjížděla po čtyřdenním klání v rámci Světových her tělesně handicapovaných sportovců z české metropole nadšena. „Těší mě, že organizačně se nám povedlo zajistit průběh soutěží bez zádrhel,“ netajila se Jana Procházková.

Mezi poděkováními od jednotlivých zúčastněných týmů ji mimořádně potěšilo i vyjádření Paula DePaceho, prezidenta společnosti International Wheelchair & Amputee Sports Federation (IWAS), která Světové hry tělesně handicapované mládeže zaštiťuje. „Čeští organizátoři připravili hry opravdu kvalitně. Jsem si jistý, že všichni sportovci si tyto hry opravdu užili,“ řekl DePace. ❏

„PO PARALYMPIJSKÝCH HRÁCH DRUHÁ NEJVĚTŠÍ SPORTOVNÍ AKCE HANDICAPOVANÝCH PŘINESLA NEJENOM HODNOTNÉ SPORTOVNÍ VÝKONY, ALE TAKÉ MNOHO EMOCÍ, PŘÍBĚHŮ A NOVÝCH PŘÁTELSTVÍ.“

JIŘÍ JEŽEK:

Takhle by měla fungovat paralympijská myšlenka

Na Světových hrách handicapované mládeže v Praze nemohl chybět šestinásobný paralympijský vítěz Jiří Ježek coby patron Nadačního fondu Emil. Požádali jsme ho o zhodnocení celé akce a jejího přínosu.

Jak vnímáte akce tohoto typu?

Chci poděkovat všem, kteří se zasloužili o to, že se tato akce pořádala v České republice, v Praze. Víím, jak je pro sportovce těžké naskočit hned do nejužší konkurence dospělých, protože v paralympijském sportu není moc příležitostí závodit v tomto věku se stejně starými. Hned musí začít mezi dospělými, což pro motivaci a další rozvoj není úplně ideální.

Pro mladé závodníky jsou to tudíž zásadní závody...

Po paralympiádě se jedná o druhou největší událost ve sportu handicapovaných. Jelikož v Praze bylo zastoupeno 30 zemí z celého světa, určitě došlo na výměnu zkušeností, navázání nových kontaktů, a to je vždycky přínos.

Jsou tyto hry vnímány i jako důležitá sociální zkušenost?

Takhle by měl fungovat celý paralympijský projekt a myšlenka po celém světě. Paralympijský sport není primárně o medailích, o výsledcích, o světových rekordech. Mělo by jít spíše o porovnání toho, jak má člověk natrénováno, ale je to i o setkávání, o zkušenostech s běžným životem, o vyrovnání se s handicapem. Ale i třeba o porovnání technické části, protože vozíky, protězy a všechny pomůcky se pořád vyvíjejí a je dobré vidět, co se v jednotlivých zemích používá. Je to celkově i možnost poznat nové lidi, nové přátele a jejich zkušenosti použít ve svém životě.

„Důležité je
přimět lidi,
aby neseďeli
doma...“

ŘÍKÁ DRŽITEL CENY MOSTY

**OTMAR
CVRKÁL**

TEXT: Radka Svatošová | FOTO: Tereza Dostálová

Otmar Cvrkal celý svůj život zasvětil lidem se zdravotním postižením. Sám žije s těžkým handicapem, v posledních letech se potýká se zdravotními komplikacemi, ale stále z něj vyzařuje vstřícnost, laskavost, dobrota a ochota pomáhat druhým. V letošním roce získal cenu MOSTY v kategorii osobnost hnutí osob se zdravotním postižením. Od 70. let žije a pracuje ve Svitavách.

Otmare, jak vnímáš toto ocenění?

Cena mi určitě udělala radost, ale oceněných už bylo za roky konání této akce mnoho, takže to nepovažuji za nic výjimečného. Díkybohu že je tolik lidí, kteří pomáhají lidem s postižením.

Mnoho se už za poslední desítky let vykonalo, ale co by podle tebe lidem se zdravotním postižením mohlo ještě více usnadnit nebo zpříjemnit život? Jaký je podle tebe přínos Národní rady osob se zdravotním postižením České republiky?

Velkou zásluhu na akceschopnosti NRZP ČR má osobnost předsedy Václava Krásky. Národní rada se vyjadřuje jako první k legislativě pro lidi se zdravotním postižením a určitě je velká pomoc, že do toho připomínkování vstupuje. Já osobně stále vidím velké mezery ze strany státu v oceňování a podpoře rodin s postiženým dítětem. Otec v této situaci často z rodiny uteče a maminka pak u dítěte drží čtyřicetihodinovou službu 365 dní v roce a zároveň má udržovat fungující rodinu. Je to od nich nesmírná oběť. Když potom takováto rodina něco chce od státu, je to velmi problematické. Chybí empatie, uznání a zhodnocení ze strany státu a veřejné správy.

Jak ses vlastně ty sám ocitl na vozíku?

Na vozíku jsem od roku 1992 po čtvrté operaci nádoru míchy. Počtvrté se operace nepodařila tak, jak měli lékaři v úmyslu. V invalidním důchodu jsem od roku 1971, kdy jsem začal marodit s nádory v míšním kanálu, které se mi bohužel vracejí. Čtyři roky mě léčili jako klasického ploténkáře, až pak zjistili, že je to nádor. Od samého začátku jsem začal spolupracovat s organizacemi osob se zdravotním postižením a po pěti letech marodění doma jsem se snažil mezi lidi s postižením intenzivně zapojit. Už

tehdy jsem pociťoval stálou potřebu pomoci rodinám s postiženými dětmi. Inkluze v podstatě není vynález moderní doby. Už v sedmadesátých letech jsme se snažili dělat jakési integrované tábory, kde jsme měli 25členné oddíly dětí s různými typy tělesného a smyslového postižení, včleněných do běžného tábora s 250 zdravými dětmi. Žádná osvěta a přednášky nejsou nic proti takovéto praxi. Oboustranně to bylo nesmírně přínosné

žení, oddělily se Svaz tělesně postižených (STP), Svaz postižených civilizačními chorobami (SPCCH) a Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí. Svitavy mají cca 18 000 obyvatel a z toho máme 2000 členů SPCCH, což je úctyhodné číslo. Snažíme se, aby vznikaly kluby lidí se stejným zdravotním problémem, máme klub astmatiků, diabetiků, kardiaků a mnoho dalších. Zásadní je podnítit lidi, aby neseděli doma

„ZÁSADNÍ JE PODNÍTIT LIDI, ABY NESEDĚLI DOMA A ZAPOJILI SE DO SPOLEČNÉHO DĚNÍ. ABY SI SAMI PRO SEBE A PRO OSTATNÍ ŘEŠILI SVŮJ ZDRAVOTNÍ HANDICAP A VYROVNALI SE S NÍM.“

– pro děti zdravé i pro děti s postižením. Spojil jsem se také se skupinou zdravotně postižených motoristů, kteří pořádali branně orientační automobilové soutěže. Díky těmto soutěžím jsem se naučil dobře ovládat vozidlo a řídit za všech podmínek.

Vím, že jsi nejen autem hodně cestoval, které země jsi procestoval?

Rád vzpomínám na starého trabanta, se kterým jsme s manželkou a dcerou procestovali tehdejší Sovětský svaz – Kavkaz, Malý Kavkaz, dále pak Alpy, Itálii až po Vesuv. V pozdější době jsme uspořádali 12 táborů pro astmatické děti v Norsku. S dětmi jsme procestovali celé Norsko, dostali jsme se až za polární kruh. Viděli jsme krásnou nedotčenou zemi, fjordy, ostrovy...

Co jsi všechno ještě dělal a děláš?

Ve Svitavách jsme založili mnoho klubů pro lidi se zdravotním postižením. Z nich se postupně vyčlenili sluchově a zrakově posti-

a zapojili se do společného dění. Aby si sami pro sebe a pro ostatní řešili svůj zdravotní handicap a vyrovnali se s ním.

Co by sis ještě chtěl splnit, jaké máš přání?

Přál bych si, aby se mi vrátil elán, který jsem celý život měl. Přeji si, aby moji nejbližší měli život podle svých představ, aby byli šťastní. Raduji se ze svých vnoučat.

Máš nějaký recept či vzkaz pro čtenáře, které potkala nemoc či úraz?

Zkrátka se musí naučit s tím žít. Já tomu říkám programovatelný fatalismus. Pokud by si měl člověk říkat, proč zrovna já, je potřeba mít v hlavě vypínač, který myšlenky tohoto typu odpojí. Je třeba zaujmout k nemoci takovýto postoj a nenechávat se znásilňovat a zašlapávat do země. A není dobré se zabývat jen sám sebou, kolem žijí další lidé s podobnými problémy a nedělají s tím vědu. ▣

DUHOVÁ KŘÍDLA

znovu letí do světa

TEXT: Radka Svatošová | FOTO: Michal Konečný | Tereza Dostálová

Již počtvrté se v Pardubickém kraji rozdávaly ceny Duhové křídlo. Keramickou plastiku s motivem duhy a andělského křídla, kterou pořadatelé - Národní rada osob se zdravotním postižením ČR a Pardubický kraj - oceňují organizace a jednotlivce působící v sociálních službách a ve prospěch lidí se zdravotním postižením, převzaly 20. září ve Svitavách Blanka Brandová, Hana Hromádková a Domov pod hradem Žampach. Zvláštní cenu obdržela Ladislava Morkesová.

Ceny Duhové křídlo 2016, jejichž autorem je arch. Miloslav Chaloupka, se udílely v kategoriích profesionál, dobrovolník/filantrop, poskytovatel sociálních služeb a ve speciální kategorii - zvláštní cena poroty za celoživotní práci ve prospěch osob se zdravotním postižením. Dalších šest nominovaných získalo keramickou sošku andělů, které vznikly v Domově sociálních služeb Slatiňany. Patronát nad letošním Duhovým křídlem přijala Táňa Fischerová, která akci v předchozích dvou ročnících moderovala.

„Jsm rádi, že si akci vzal za svou Pavel Šotola, radní Pardubického kraje, který Duhovému křídlu každoročně uděluje svou záštitu. Potěšilo nás také, že jsme záštitu a podporu získali od Davida Šimka, starosty města Svitavy,“ řekla Radka Svatošová z Národní rady osob se zdravotním postižením ČR a doplnila: „Pavel Šotola ocenil nad rámec daných kategorií rovněž speciální dobrovolníky - klienty z chráněného bydlení Domova pod Kuňkou v Rábech, kteří pomáhali na letošním Olympijském parku v Pardubicích.“

Vítězové všech kategorií byli vyhlášeni a celá akce zakončena slavnostním předáváním cen v Multifunkčním centru Fabrika ve Svitavách. Součástí slavnostního programu bylo vystoupení uměleckých souborů ze zařízení sociálních služeb a organizací osob se zdravotním postižením vybraných v rámci festivalu Pod duhovými křídly. Program zakončilo vystoupení skupiny **QUEENIE - world Queen tribute band.** ✎

NOMINOVANÍ JEDNOTLIVCI A ORGANIZACE:

KATEGORIE PROFESIONÁL

1. Mgr. Blanka Brandová (získala Duhové křídlo)

Paní Blanka Brandová je spoluzakladatelkou a dlouholetou ředitelkou Střediska rané péče v Pardubicích. Pomoc rodinám s dětmi předčasně narozenými, ohroženými ve vývoji a s dětmi se zdravotním postižením je pro ni srdeční záležitostí a vykonává ji s obrovskou energií a entuziasmem. Sama má dceru s těžkým zdravotním postižením, přesto nebo právě proto dokázala již pomoci stovkám rodin v podobné situaci.

prim. MUDr. Miroslava Sílová

Po celou dobu 28 let existence spinální rehabilitační jednotky v Hamzově léčebně v Luži je doktorka Miroslava Sílová hlavním „tahounem“ tohoto pracoviště, současně je primářkou pavilónu G a D. Během své více než čtyřicetileté praxe pomohla mnoha handicapovaným pacientům k začlenění do kvalitního života. Ve volném čase pracuje také pro organizaci ADRA. Primářka Sílová je příkladem člověka-lékařky, která obětovala život své práci, bez velkých mediálních výstupů, ale s o to většími pracovními výsledky.

Lenka Skokanová

Paní Lenka Skokanová je pracovnící referátu služeb handicapovaným na Univerzitě Pardubice. Má velký podíl na vzniku a realizaci projektů a akcí ve prospěch osob se zdravotním postižením. Jedním z takovýchto významných projektů byl vznik poradny APUPA, určené pro studenty se zdravotním postižením. Tito studenti mají nyní na univerzitě vynikající zázemí a podmínky pro studium a zároveň usnadněný přechod do praktického života.

KATEGORIE DOBROVOLNÍK / FILANTROP

1. Hana Hromádková (získala Duhové křídlo)

Paní Hana Hromádková, majitelka Zámeckého knihkupectví v Chocni, je maminkou Marka, který trpí vzácným nevyléčitelným onemocněním. Přesto se spolu se svou rodinou rozhodla pomáhat dalším. Začala za pomoci Marka a ostatních členů rodiny navrhovat a prodávat

záložky s motivem mandal. Nemalé částky získané z jejich prodeje pak daruje jiným nemocným dětem. Přes svůj nelehký osud paní Hromádková uskutečnila výjimečný projekt, pokračuje v něm a pomáhá nadále.

Otakar Klepárník

Pan Otakar Klepárník je jednatelem společnosti MEDESA, s. r. o., a je rovněž dlouholetým dobrodincem, propagátorem a „srdcařem“ neziskových organizací. Pomáhá regionálním neziskovkám, zejména těm, které se věnují lidem s postižením. Aktivně se zapojil do Burzy filantropie v Pardubickém kraji a k dobročinnosti vede i své zaměstnance. Je skutečným podnikatelem – filantropem.

Ing. Radko Loučka, CSc.

Pan Radko Loučka je předním odborníkem na chov a výcvik border kolíí, byl jedním z prvních chovatelů tohoto plemene u nás. Již více než 15 let intenzivně spolupracuje jako dobrovolník s Domovem pod hradem Žampach, kde vybudoval společně se svoji manželkou Mgr. Evou Loučkovou systém canisterapeutické práce pomáhající zdravotně postiženým obyvatelům žampašského domova.

KATEGORIE POSKYTOVATEL SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Berenika

Posláním obecně prospěšné společnosti BERENIKA - Vysoké Mýto je poskytovat podporu lidem s mentálním a přidruženým tělesným postižením v osobním, sociálním a pracovním životě. Napomáhají k tomu služby jako denní stacionář, chráněné bydlení a odlehčovací služba. Klienti a jejich rodiny oceňují profesionální a aktivní přístup pracovníků. Cílem a smyslem jejich společného úsilí je, aby se klienti cítili být potřebnými, užitečnými a plnohodnotnými občany.

1. Domov pod hradem Žampach (získal Duhové křídlo)

Domov pod hradem Žampach poskytuje služby osobám s mentálním postižením. Svým klientům v maximální míře umožňuje žít běžným způsobem života. Vznikají zde alternativní služby jako například chráněné bydlení, které umožňují

začlenění klientů do běžné komunity. Pracovníci Žampachu se obtížné péče nebojí a fungují jako profesionální, bezvadně fungující tým. Zaměstnanci i klienti si považují přátelské atmosféry a demokratického vedení domova.

Péče o duševní zdraví

Spolek Péče o duševní zdraví je více než dvacet let poskytovatelem služeb pro osoby s duševním onemocněním. Profesionální tým pracovníků pomáhá svým klientům žít plnohodnotný život v jejich přirozeném prostředí. Osoby s duševním onemocněním mnohdy mají zpretrhané vazby se svým okolím. A právě pracovníci Péče o duševní zdraví těmto lidem dokážou poskytnout tu správnou záchranou síť.

KATEGORIE ZVLÁŠTNÍ CENA ZA CELOŽIVOTNÍ PRÁCI VE PROSPĚCH OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Ladislava Morkesová (získala zvláštní cenu)

Ladislava Morkesová od svého úrazu v roce 1975 aktivně pracuje v mnoha organizacích pomáhajících lidem se zdravotním postižením. Mimo jiné působí ve funkci předsedkyně Krajské organizace Svazu postižených civilizačními chorobami, je dlouholetou členkou Krajského výboru Národní rady osob se zdravotním postižením Pardubického kraje, s nadšením vede Country klub Srdíčko. Nehledíc na své vlastní postižení se snaží zpřijemňovat život lidem kolem sebe. Všechno, co pro lidi se zdravotním postižením během 40 let dobrovolnické práce vykonává, dělá s elánem a celým srdcem.

DOSTAVBA JEDLIČKOVA ÚSTAVU je o krok blíž k realizaci

TEXT: Lenka Gajdová | **FOTO:** archiv Jedličkova ústavu

Radní hlavního města Prahy schválili úpravu celkových investičních nákladů na dostavbu Jedličkova ústavu a škol. Předpokládané náklady stavby činí bezmála 200 milionů Kč.

Jedličkův ústav již několik let bojuje za výstavbu hudebního pavilonu v rámci areálu této významné instituce. Stavba pavilonu, který by měl vedle hudební výuky a koncertů sloužit i výtvarné a keramické výuce, se však neustále odkládala.

Díky výstavbě hudebního sálu s kapacitou až pro 150 návštěvníků umožní Jedličkův ústav přístup široké veřejnosti.

„Za tu dobu, kdy návrh ležel takzvaně u ledu, se bohužel ukázalo, že původní návrh dostavby již nedostačuje současným požadavkům, a bylo nutné ho zásadním způsobem upravit. Z tohoto důvodu došlo i k navýšení celkových nákladů. Nové zadání bylo zpracováno tak, aby vznikl moderní, plně fungující (nejen) hudební pavilon, uzpůsobený potřebám zdravotně znevýhodněných osob, především dětí. I přes veškerou snahu o minimalizaci nákladů ale došlo k navýšení

původně odhadované částky na výstavbu na 190 milionů korun,“ uvedla Irena Ropková, radní pro oblast školství a evropských fondů.

Praha v současnosti řeší palčivé problémy s nedostatkem kapacit ve školství, na což jsou zapotřebí výrazné investice. „Pražský rozpočet vyhrazený na investice v oblasti školství je již nyní plně zatížen. Proto bude nutné na financování dostavby Jedličkova ústavu využít rozpočtových rezerv města, což bude vyžadovat podporu Rady hlavního města Prahy. Zároveň se vzhledem k vysokým nákladům snažím jednat s ministryní Kateřinou Valachovou, aby se na financování podílelo také Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,“ doplnila Ropková. ▣

PRAHA představila MAPU

přístupnosti budov a veřejných prostor

TEXT: Lenka Gajdová | FOTO: archiv MHMP

Hlavní město zmapovalo na základě schválené metodiky Pražské organizace vozíčkářů (POV) své objekty s cílem vypracovat digitální mapu přístupnosti budov a veřejných prostor pro osoby s omezenou schopností pohybu. Samotnou mapu vytvořil Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy (IPR).

Projekt si na pražské radnici vzali pod patronát náměstkyně primátorky pro dopravu a sport Petr Dolínek, radní pro školství a evropské fondy (dříve i sociální věci) Irena Ropková, předseda Výboru pro výchovu a vzdělávání (dříve také sociální politiku) Patrik Nacher a Komise Rady hl. m. Prahy pro Prahu bezbariérovou a otevřenou. Ke spolupráci byla přizvána Pražská organizace vozíčkářů, která vytvořila metodiku pro mapování budov a této činnosti se dlouhodobě věnuje, a Sekce prostorových informací IPR.

Výsledkem jejich spolupráce je mapa, která takzvaným semaforovým způsobem (zelená, oranžová, červená) kategorizuje jednotlivé objekty na přístupné, částečně přístupné a nepřístupné. Za tuto mapu přístupnosti budov a veřejných prostor bylo hlavní město Praha nominováno na pozitivní cenu soutěže Otevřeno x Zavřeno.

„Vytvoření mapy chápu jako další splátku dluhu handicapovaným, ale třeba i rodinám s kočárky, kterým při pohybu po Praze stále ještě brání spousta bariér, i když se je daří třeba ve veřejné dopravě postupně odstraňovat. Je třeba si uvědomit, že tento projekt musí být komplexní a dlouhodobý, protože Praha se neustále mění a vyvíjí. Stejně se musí doplňovat a aktualizovat i tato mapa,“ uvedl Petr Dolínek.

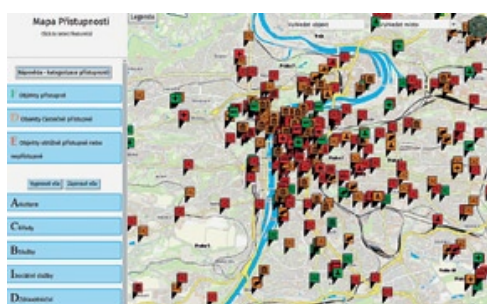
Praha v první fázi nechala zmapovat oblast Pražské památkové rezervace, kde bylo zmapováno zatím 150 budov a veřejných prostor

(úřady, památky, parky atd.). „Každý zmapovaný objekt je označen doplňujícími piktogramy a popisem, takže zájemce najde přesné informace o tom, jaká úskalí zde na něj čekají. Mapa nabízí možnost vyhledávání dle typu objektu či lokality a možnost filtrace,“ vysvětlil tiskový mluvčí IPR Adam Švejda.

Vedle mapování, které zadalo hlavní město, využily nabídku k zapojení i mnohé městské části, které mohou už druhým rokem od Magistrátu hl. m. Prahy čerpat dotace na mapování (až 50 tis. Kč ročně) a mapují objekty na svém území. Celkem je tak v současné době zmapováno 297 objektů.

„Odezvu městských částí považuji obecně za velmi dobrou, i když v přístupu jsou rozdíly. Věřím, že ty městské části, které zatím zaostávají, budou chtít rychle dohnat ostatní a k mapování se připojí. Důležité také je, aby se mapování řídilo jednotnou metodikou a prováděli jej skutečně profesionální mapovači, kterými disponuje Pražská organizace vozíčkářů. V opačném případě mají totiž výsledná data rozdílnou kvalitu a relevanci, což je škoda,“ řekla radní Ropková.

Důležitost správného mapování vysvětlila koordinátorka projektu Přes bariéry Pražské organizace vozíčkářů Marie Málková. „Při mapování podmínek přístupnosti budov je třeba skloubit odborné znalosti a uživatelské zkušenosti: je třeba pochopit provoz a funkce v konkrétní a mnohdy složité budově, její členění

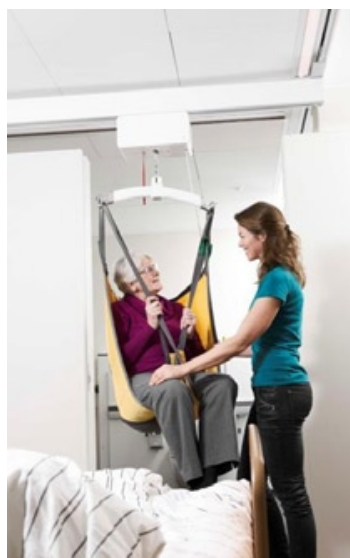

a propojení vertikálními a horizontálními komunikacemi, sledovat rozmístění hygienického zázemí a současně hledat i možnosti řešení úprav a odstraňování bariér. Zaznamenaná měření a poznámky z práce v terénu je pak třeba pečlivě vyhodnotit a nastává neméně důležitá práce – objekt zařadit podle kritérií do příslušné kategorie a vypracovat uživatelský popis podmínek přístupnosti,“ uvedla Málková.

Mapa je veřejnosti přístupná na adrese www.mapapristupnosti.cz a je optimalizována i pro tablety a mobilní telefony. Podle předsedy výboru Patrika Nachera je nyní klíčové, aby se projekt správně vyvíjel do budoucna. „Jsem nesmírně rád, že se podařilo projekt dotáhnout a my dnes můžeme prezentovat unikátní mapu Prahy z pohledu přístupnosti pro lidi s omezenou schopností pohybu. Nicméně je to jen první fáze projektu a první vrstva informací. Dále nás čeká mapování zastávek, dalších prostor a budov, přechodů a doporučených tras, oslovení soukromých společností, jako jsou banky, lékárny a podobně,“ uvedl Nacher.

V budoucnu by se mapa měla aktualizovat jak prostorově, tedy bude zmapováno větší území, tak i z hlediska vrstev. Zmapována by měla být třeba přístupnost autobusových zastávek, osloveny budou také soukromé subjekty. V plánu je i vytvoření doporučených historických tras či anglické mutace stránek. ▣

Máte potíže s chůzí po schodech?

Nejlepší řešení překonávání bariér je přímo od výrobce

ALTECH

ALTECH, spol. s r.o.
Průmyslová 1146
Uherské Hradiště

Starochodovská 1110
Praha 4 - Chodov

*Obchodní zastoupení
ve všech krajích!*

**VOLEJTE ZDARMA
800 303 304**

www.ALTECH.cz

Dlouhá cesta

DO RIA

Uherskohradištská firma dodala plošiny na olympijské hry v Brazílii

TEXT: Jan Khol | Petr Polakovič

O exportním úspěchu firmy ALTECH jsme si povídali s jejím ředitelem Antonínem Machalou. Rozhovor se uskutečnil 26. července v Uherském Hradišti ještě před letní olympiádou v Rio de Janeiro.

S jakými výrobky se firma ALTECH vydává do světa?

ALTECH vyrábí schodišťové plošiny a další výrobky pro řešení bezbariérového přístupu do budov. V roce 2015 tvořil export 85 % produkce. Stále musíme usilovat o nová odbytíště pro naše výrobky v zahraničí, a to i za mořem.

Proč právě Brazílie?

Volba to byla přirozená a logická: velká země s 200 miliony obyvatel. Zaměřili jsme se na ni krátce poté, co bylo v roce 2008 založeno uskupení BRICS. O Brazílii se začalo nejen v této souvislosti hovořit jako o jihoamerickém ekonomickém tygroví. Následně bylo zemi přiklepnuto pořadatelsství MS ve fotbale a olympiády. V roce 2012 jsem se zúčastnil obchodní mise do Brazílie s Česko-brazílskou smíšenou obchodní komorou, to byla moje první cesta do Brazílie. Hned při první návštěvě jsem si tuto zemi oblíbil a rok nato jsem se tam vydal na další, již samostatnou „průzkumnou“ cestu. V loňském roce jsem se tam vrátil se svým rakouským obchodním partnerem a olympiáda v Rio byla v našem hledáčku.

Jak Brazílci nahlíží na zboží z dovozu a na naše malé Česko?

Obecně platí, že Evropa, zejména ta západní,

má dobrou pověst. Německé výrobky jsou například zárukou kvality. Nicméně Česko, někdy ještě Československo může stále také navazovat na dobré jméno a tradice. Naše strojírenství, letectví nebo pivo vyvolávají u Brazilců pozitivní emoce a reference.

Na co se musí české firmy připravit, pokud chtějí vstoupit na brazilský trh?

Chce to velkou trpělivost, vytrvalost, pravidelnou komunikaci písemnou i osobní, prostě se dostat k Brazilcům na sympaticky blízkou vzdálenost. Chce to získat si je, předpoklady pro to jistě máme. Brazílie je tak velký trh, že se tam tlačí firmy z celého světa, takže konkurence je veliká. Je dobré snažit se dorozumívat i portugalsky, to také pomůže.

A jaká tedy vlastně byla vaše cesta do Ria?

Cesta byla značně dlouhá a trnitá, ale nakonec nás dovedla k vytoženému cíli. Minulý měsíc jsme dodali do metra v Rio de Janeiro sedm našich plošin OMEGA. S dopravním podnikem Metro Rio jsme navázali kontakt v minulém roce, potřebovali pomoci s řešením před nadcházející olympiádou. Poté přijeli pracovníci metra dvakrát do našeho závodu v Uherském Hradišti. Při

první návštěvě si důkladně prohlédli výrobu a provoz, byla to taková inspekční cesta. Na druhou návštěvu přijeli těsně před expedicí plošin, to si zase zdokumentovali již konkrétní výrobky pro ně, balení a tak dále. Pak plošiny putovaly asi dva měsíce po kolejích a po moři do přístavu Rio, kde byly konečně instalovány do tří stanic metra.

A co vy? Pojedete se teď na naše sportovce a na vaše plošiny na olympiádu do Ria podívat?

Rád bych jel. Přiznám se, že je to zvláštní a příjemný pocit vědět, že na rušných stanicích metra v Rio de Janeiro (například Pavuna), kterými jsem sám při pobytu v Rio často projížděl, nyní jsou naše plošiny. Ale nevím, zdali mi to vyjde, volají mě jiné úkoly a exportní destinace.

A jak budete pokračovat s vaší oblíbenou Brazílií dál?

Nyní se budeme tak trochu chlubit naším úspěchem v Českém domě v Rio při tomto velkém sportovním svátku. Chystáme se, že na základě reference z Ria také oslovíme další metra – v Sao Paulu, Belo Horizonte, Porto Alegre a tak dále. Zvažujeme nabídku Svazu zástupců brazilského metra a železnic v Salvadoru, Bahia k účasti na jejich výroční konferenci, abychom tam ALTECH a naše plošiny z Ria prezentovali.

Tak ať se vám daří – a nejen v Brazílii. Děkuji vám za rozhovor.

I já děkuji pěkně. ☐

OTEVŘETE další dveře svého života

TEXT: Martina Žáková | **FOTO:** archiv Jiřího Holzmanny

Život s postižením není peříčko. Když už nám osud nahází klacky do cesty, můžeme je překročit, obejít nebo posbírat a vykročit vstříc lepší budoucnosti.

Nejen u postiženého člověka jsou dny horší a dny lepší. Ty lepší nás nabíjejí energií a pozitivním myšlením. Jak neustrnout v horších dnech? Jak si zvýšit sebevědomí a dospět k pozitivnějším zítřkům? Jednoduše. Hlavní je neházet flintu do žita a uchopit osud do vlastních rukou.

Kde a jak začít měnit svůj život k lepšímu? Zaměstnat se.

Práce šlechtí, přináší člověku uspokojení vlastních ambicí. Má moc dokázat nám, že nejsme k ničemu, vnáší do života řád a dodává mu smysl. Práce nás vytrhne z letargie, osamocení a v neposlední řadě nám i zajistí výdělek.

Těch důvodů, proč říct zaměstnání „ano“, je mnoho. Máte chuť to „ano“ říct, ale stává se vám, že při hledání práce slyšíte z úst potenciálních zaměstnavatelů „ne“? A za tím negativním slůvkem se skrývá dobře utajované opovržení nad vaším postižením? Dejte vale všem zaměstnavatelům, kteří vidí jen povrch nebo jen to, co vidět chtějí. Dejte šanci těm, pro které postižení není překážkou a do jejichž běžné firemní politiky patří i sociální cítění.

Tam, kde se sny stávají skutečností

I když je podobně smýšlejících společností jako šafránu, přece jen jsou. Mezi zaměstnavatele bez předsudků a s přívětivým přístupem se řadí **Tapiko, s.r.o.** Samotní zaměstnanci o Tapiku hovoří jako o firmě, kde se sny stávají skutečností. Je to pouhý reklamní tah, nebo realita? Rozhodli jsme se to prověřit a zjistili jsme, že platí to druhé.

Jako zaměstnavatel OZP funguje společnost již od roku 2010 a s každým dalším rokem nabývá na síle. Lidé, kteří za vznikem firmy stojí, pochopili jednu podstatnou věc. Že postižení není handicap. Že invalidní člověk má stejné kvality jako člověk zdravý a postižení mu nic neubírá na touze se pracovně uplatnit a ledacos v životě dokázat.

Cílem Tapika není zaměstnat postiženého za každou cenu. Cílem je nabídnout zaměstnání, v němž se bude cítit pohodlně po všech stránkách. Protože spokojený zaměstnanec je nejen skvělou pracovní silou, ale především spokojeným člověkem.

Zaměstnavatelé často lákají na plané sliby a téměř neexistující benefity. Ne však Tapiko. Společnost svým zaměstnancům nabízí jen to, co reálně splní. Individuální přístup, podporu osobního i profesního růstu a především práci v pohodlném prostředí. Tedy i práci z domu.

Stát se zaměstnancem Tapika vyžaduje minimální úsilí. Stačí zaslat životopis s motivačním dopisem a tým personalistů se o vše ostatní postará. Pracovní pohovor je nejčastěji realizován prostřednictvím telefonu a už po zvednutí sluchátka cítíte, že těm na druhém konci drátů nejste lhostejní. Jak příjemné a motivující! V případě, že vás pracovní pozice oslovila a zaměstnání přijmete, dostane se vám vřelého uvítání. Následuje proces zaškolení. Klidný, srozumitelný a efektivní. A pak už můžete pracovat. Průběžná školení jsou samozřejmostí a vždy jsou vedena tak, aby vás handicap z možnosti nabytí nových vědomostí nevyloučil.

Marketingový konzultant junior – práce z domu

Práce z domu nemusí být nudná. Ani se nemusí jednat o stereotypní navlékání korálků. Získat fajn job a pracovat z domova na projektu, který má smysl a perspektivu, můžete začít teď hned. Aktuálně Tapiko nabízí pracovní pozici vyhrazenou pro OZP – marketingový konzultant junior.

Než se zaleknete názvu, vězte, že s trochou nadšení a elánu se marketingovým konzultantem můžete stát i vy. Ve spolupráci se značkou Webmium, oficiálním partnerem Google, vám dává Tapiko jedinečnou příležitost získat zaměstnání, které vás bude bavit, naplňovat a kde za vámi zůstane viditelné výsledky. Stačí umět ovládat

internet a počítač, nebát se komunikovat s klienty a mít zájem stát se odborníkem.

Práci život nekončí. Právě naopak. Abychom si udělali představu, jak jde dohromady handicap, práce z domu a osobní život, vyzpovídali jsme jednoho z členů hudebního tělesa The Tap Tap Jiřího Holzmana.

První úspěchy na sebe nenechaly dlouho čekat

Do Prahy Jirka přišel z vesničky Obříství kvůli studiu v Jedličkově ústavu. Aby ukrátil nudu na internátě, zapojil se do skupiny The Tap Tap. Hudbu si zamiloval a zpěvu v kapele se velmi aktivně věnuje dodnes.

I když s úspěchem zdolal obor sociální práce, už tenkrát věděl, že tato profese pro něho nebude tím pravým ořechovým. Po složení státní maturity nastoupil ke studiu na univerzitě a už v tomto období se začal osamostatňovat a pracovat. Handicap mu sice brání ve vykonávání manuální práce, ovšem vyřídilku, tu má Jirka perfektní. Pochopil, kde jsou jeho kvality, a profesní život začal směřovat k obchodování. Prošel pojišťovnictvím a bankovním sektorem, až ho nakonec zaujala nabídka Tapika a zakotvil právě zde.

Jiří pro Tapiko pracuje v projektu Webmium z domu. Se svou pozicí v práci je spokojený:

*„V Tapiku pracuji jako **marketingový poradce**. Navzdory tomu, že s tvorbou webů a internetovou reklamou jsem se do té doby setkal jen jako uživatel, díky mentorství Jana Mička, který mne postupně ve všem vzdělával, na sebe první úspěchy nenechaly dlouho čekat. Mým úkolem je komunikace s novými nebo stávajícími klienty, kterým dle aktuálních potřeb poradím se zlepšením propagace jejich podnikání na internetu a doporučím vhodná řešení, s nimiž jim můžeme kvalitně pomoci. Obchod mne vždy bavil a dnes o to víc, když vidím, jak dokážeme zkvalitnit marketing v internetové síti pro naše klienty. Můj běžný pracovní den se skládá z volání, e-mailové komunikace nebo osobního kontaktu s klienty na schůzce u nás v kanceláři nebo v nějaké bezbariérové kavárně (osobní kontakt není na této pozici nezbytně nutný, ale prohlubuje důvěru klienta a přispívá k lepšímu obchodnímu vztahu). Velice mě těší, že práci v Tapiku mohu kombinovat se zpíváním v kapele. I když je to občas náročné, rozhodně bych neměnil!“*

Bez práce nejsou koláče

A hlavně bez práce je život jen poloviční. Když to jen trochu jde, přestaňte se strachovat a uchopte život do svých rukou. S novou prací se před vámi otevrou nové dveře. Stačí jen vztít za kliku a vstoupit. ☑

Chcete se stát také členem týmu Tapika, s. r. o., na pozici on-line marketingový konzultant – junior?

Kontaktujte nás, nejlépe e-mailem, přiložte svůj životopis a motivační dopis a odešlete na info@ozpprace.cz s uvedením informace, kde jste se o nás dozvěděli. Důležité je mít chuť se vzdělávat v oblasti on-line marketingu a komunikovat s klienty.

Detailnější popis pozice najdete na www.tapiko.cz.

*Těšíme se na vás.
Tým Tapika*

Kontakt

Tapiko, s. r. o.
Týnská 632/10, 110 00 Praha 1
www.tapiko.cz | www.ozpprace.cz

tapiko
postižení není handicap

PŘEDSTAVUJEME členskú organizace NRZP ČR

ASOCIACE POLIO

TEXT: Mária Mruzková | **FOTO:** Zdena Jandusová

U příležitosti 50. výročí vymýcení poliomyelitidy anterior acuta (poliomyelitidy, dětské obrny) neboli Heine-Medinovy nemoci v Československu byl v Janských Lázních v roce 2010 instalován model polioviru jako vzpomínka na všechny postižené a na ty, kteří jim v jejich těžkém údělu obětavě pomáhali.

Poliovirus je původcem poliomyelitidy. První epidemie v Československu nastala v roce 1939 a k největší expanzi došlo v roce 1948, kdy onemocnělo více než 2 000 osob. Do roku 1960 byl celkový počet lidí s chronickými následky po dětské obrně 12 000 až 13 000. Proto se na jaře 1957 v Československu uskutečnilo očkování dětí třemi dávkami inaktivované vakcíny od doktora Salka, které zastavilo rozvoj epidemie. Po úspěšné terénní studii, provedené s živou oslabenou očkovačím látkou poskytnutou jejím objevitelem Sabinem, bylo na jaře 1960 realizováno celostátní očkování Sabinovou živou vakcínou. Bylo očkováno 94 % dětí do 15 let, očkovačím akce byla organizovaná docentem doktorem Dimitrijem Sloninem. Československo se tak v roce 1961 stalo první zemí na světě, kde byl přerušena proces šíření divokých poliovirů v populaci a poliomyelitida byla eradikována. Problém byl tedy vyřešen likvidací nákazy – zaměřilo se výskytu nových onemocnění. Ovšem zůstali zde na dlouhá léta chronici s postižením různého druhu a stupně, nebyly zlikvidovány následky bývalých epidemií a výskytů. Pro doléčování následků poliomyelitidy byly vybrány Janské Lázně a později i Velké Losiny.

Záludnost onemocnění poliomyelitidou se ukázala v 80. letech minulého století, když se u osob s trvalými následky po poliomyelitidě po mnohaletém období stability obrn i deformit

začaly objevovat nové nervosvalové projevy: bolesti ve svalu a kloubech, snížení síly postižených i původně nepostižených svalů, fascikulace a svalové křeče, nová ochrnutí a atrofie a celkové zhoršení pohybových schopností. Nemocní si stěžovali na únavu, poruchy spánku, dýchací obtíže a přecitlivělost na chlad. Tyto pozdní následky poliomyelitidy se označují jako postpoliomyelitický syndrom.

Pro postižené následky po poliomyelitidě vzniklo občanské sdružení – **Asociace polio**. Organizace si vzala za cíl hájit zájmy této poměrně početné skupiny invalidních občanů, kteří se začali dostávat na okraj zájmu společnosti.

Začátky jakési organizace obrnů ještě v tehdejší Československu se datují od roku 1988. Tehdy se ze zahraničního tisku šířily informace o výzkumu postpoliomyelitického syndromu (PPS) v Americe. Nebylo nám známo, že v naší zemi je PPS v povědomí lékařů, natož aby byl nějak zkoumán. Jak je u obrnů zvykem, bylo na nás, abychom získali informace a postarali se o zorganizování lékařské konference o PPS v naší zemi. V pracovní skupině vedené Markétou Fidlerovou byl také Ála Wokoun, který léta udržoval písemné mezinárodní kontakty například s organizací polio v St. Louis v USA. To on vyslal do světa zprávu o našich aktivitách a plánech. Přihlásilo se několik zahraničních zájemců o účast na naší konferenci, a tak se – vlastně neplánovaně – stala první lékařskou konferencí s mezinárodní účastí v bývalém východním bloku. Konala se pod hlavičkou Svazu tělesně postižených v listopadu 1990 v Hodoníně u Kunštátu v počtu asi 80 osob a úspěch a přínos byly zřejmé.

Příprava konference, kurzy a ostatní aktivity pro polio daly představu o smyslu budoucí

organizace obrnářů. Bylo rozhodnuto a začalo se pracovat na založení Asociace polio. **Ustavující sjezd se konal** v Janských Lázních v kolonádě **4. srpna 1990**, prvním předsedou byl zvolen RNDr. Jiří Fidler, CSc.

V rámci asociace začali obrnáři realizovat vlastní programy: konference, kurzy, osvětovou činnost o poliomyelitidě a PPS; spolupracovali s různými úřady a institucemi při prosazování svých zájmů. Bylo zavedeno poradenství pro obrnáře v oblasti protetiky, bezbariérového bydlení, prosazovány změny v legislativě, sociálním zabezpečení, různých příspěvcích a tak dále. Prostě vše, co bylo dáno do hlavního motta při založení Asociace polio.

Po roce zakládající výbor předával Asociaci polio novému výboru, v jehož čele stál Ing. René Remeš s velkou podporou manželů MUDr. Elišky Běbrové a JUDr. Jana Běbra. Evidovaných členů bylo tehdy okolo 1 600. Pravidelná zasedání v Praze i výjezdní zasedání na Moravě daly dohromady kolektiv, který navazoval na práci předchozího výboru se snahou dále rozvíjet činnost asociace ve prospěch obrnářů. Díky větší koncentraci obrnářů v Brně a Ostravě se i v těchto místech začaly konat akce pod hlavičkou asociace. Počet aktivních členů se postupně rozrostl na zhruba 2 000 a asociace zastupovala a dodnes zastupuje ještě další tisíce postižených, kteří ve sdružení nejsou.

V roce 1997 došlo ve vedení ke změnám. Výbor ve zvoleném složení pracoval s menšími obměnami do června tohoto roku. Tehdejší nový předseda Ing. Jindřich Beneš uvažoval, jak udělat něco nového pro členy. Vymyslel mimo jiné kulturně společenský festival Obrnáři obrnářům a o obrnářích. Tato velmi zdařilá akce je pořádána od roku 1998 v mekke obrnářů – v Janských

Lázních. Už další rok přijelo tolik účastníků, že si neměli kam sednout. Z festivalu se stala každoroční záležitost, letos se uskuteční již 18. ročník. Počet účastníků nelze vyčíslit, protože jsou zde obrnáři léčící se zrovna v lázních a také obrnáři, kteří přijedou vysloveně na festival. Doprovodné akce v malém sále, kterých se účastní i zástupci lázní, města, různí významní hosté, a následně v kolonádě jsou vždy houfně navštěvovány. V rámci programů vystupují patientské kapely, prezentují se fotografové, případně výtvarníci. Velký úspěch má výstava archivních fotografií, na kterých se všichni rádi poznávají i po mnoha letech. Další iniciativou předsedy AP je již zmíněná instalace polioviru před Lázeňským domem v Janských Lázních. Autorem je známý obrnář doc. RNDr. Vladimír Vondrejs, CSc.

Po celém světě existuje mnoho podobných sdružení, s nimiž je naše asociace v kontaktu. Asociace polio nezávazně spolupracuje v informační oblasti zejména se slovenskou Asociací polio a s obrnáři Maďarska. Důležitým mezníkem v oblasti mezinárodních vztahů byl rok 2012, kdy jsme se stali organizátory výročního setkání reprezentantů členských organizací Evropské Polio Unie (EPU). Konalo se v prostorách Státních léčebných lázní Janské Lázně a účastnilo se ho 37 představitelů z celé Evropy a několik zástupců z české a slovenské asociace polio a z Maďarska.

Podařilo se nám navázat přátelské kontakty s vedením EPU i s reprezentanty jednotlivých členských organizací. Asociace polio se důstojně reprezentovala a ukázala všem zúčastněným delegátům, že hlavní vize EPU – v harmonickém členství společně pracovat na dosažení důstojného a nezávislého života obrnářů – je pro nás samozřejmá.

Asociace polio zajišťuje poradenství ve zdravotní a sociální oblasti. Shromažďuje informace o pokrocích v oblasti léčení PPS, které příležitostně prezentuje formou příruček distribuovaných mezi členy, jejich rodinné příslušníky, asistenty, lékaře a veřejnost. Organizuje odborné přednášky, pořádá odborné konference a semináře za účasti lékařů a rehabilitačních a sociálních pracovníků. Žádá o granty, dary a příspěvky na zlepšení rozpočtu AP. Téměř pravidelně získává dotace od ministerstev zdravotnictví a kultury na organizaci rekondičních pobytů, rehabilitační plavání, pořádání kulturních a uměleckých aktivit a na vydávání Zpravodaje AP. Tyto dotace částečně snižují výdaje na uvedené aktivity.

Asociace přispívá sociálně slabším členům na pořízení různých zdravotních pomůcek i na překonání těžkých životních situací (záplavy, úmrtí apod.). Organizuje různé kulturní akce – za začátku to byly atraktivní plesy a plavby lodí po Vltavě, nyní jsou to společenské a kulturní akce s výstavou uměleckých prací členů a s vystoupením členů v různých oborech umění, například

zpěv, hudba, divadlo, výtvarné práce, fotografie. Organizuje zdravotní programy, jako jsou rehabilitační a rekondiční pobyty (v současnosti tři pobyty v roce, z toho dva v Janských Lázních a další na různých místech a v lázeňských zařízeních, jako například Horní Bečva, Velký Meder, Luhačovice, Sezimovo Ústí, Slatinice) a rehabilitační cvičení a plavání. Vydává knihy autorů z řad členů (významnou měrou přispěl obrnář, spisovatel Ála Wokoun) a časopis Zpravodaj AP – vychází dvě dvojčísla dvakrát v roce. Časopis se zaměřuje na právní, sociální a zdravotní problematiku, přináší informace ze sesterských organizací, z Evropské Polio Unie, informuje o aktuálním dění v oblasti zdravotně postižených. V rubrice Obrazy obrnářů představuje významné a zajímavé členy AP, do rubriky Píšíte nám přispívají samotní členové. Plní významnou roli v komunikaci výboru s členskou základnou.

V současnosti se ukazuje, že členové Asociace polio mohou být i významnými pomocníky státu při propagaci očkování proti poliomyelitidě, proto navázal spolek trvalejší kontakt se Státním zdravotním ústavem, konkrétně s oddělením epidemiologie infekčních nemocí.

Obrnáři se svým celoživotním handicapem nikdy neztráceli chuť do života. Žili a pracovali naplno, aby se nejenom vyrovnali zdravé populaci, ale navíc jí dokázali, že jsou plnohodnotnými občany. Měli svoje rodiny, vychovali děti a teď si užívají zasloužený důchod. K tomu všemu jim nikdy nescházely úsměv a veselost. Vše brali s humorem a to doporučují i ostatním postiženým – je to nejlepší lék. ☒

NÁZEV: ASOCIACE POLIO

ZKRATKA: AP

SÍDLO: JABLOŇOVÁ 2891/2, 106 00 PRAHA 10

TEL.: 728 119 174

E-MAIL:

jarsebestova@seznam.cz, polio@seznam.cz

WEB: www.polio.cz

AKTUÁLNÍ POČET AKTIVNÍCH ČLENŮ: 780

PŘEDSTAVITELÉ ORGANIZACE:

PhDr. MARCELA STRÁNSKÁ (předsedkyně),
EMIL CHADIMA (1. místopředseda),
JAROSLAVA ŠEBESTOVÁ (místopředsedkyně),
JANA ZIMOVÁ (místopředsedkyně),
LUDVIKA BRADOVÁ (organizace rekondičních pobytů),
Ing. BOŽENA DOLEŽALOVÁ (členka),
VĚRA HESOUNOVÁ (členka), MUDr. MARTA LANGMEIEROVÁ, CSc. (zdravotní problematika),
Mgr. MÁRIA MRUZKOVÁ (Zpravodaj AP, organizace akcí), VĚRA NOVOTNÁ (členka),
MUDr. HANA OPRAVILOVÁ (zdravotní problematika, východočeský region, organizace rekondičních pobytů),
MUDr. EVA PŘIBYLOVÁ (zdravotní problematika, severomoravský region), BOHUMIL SVOBODA (člen),
PhDr. LIBUŠE ZUŠŤÁKOVÁ (členka – kultura)

Značka **PARKINSON standard**

pro zdravotnická zařízení a poskytovatele sociálních služeb

TEXT: Zdislava Freund | Jan Roth | Marek Baláž | FOTO: Společnost Parkinson

Poradenské centrum Parkinsonovy nemoci (PN), otevřené v listopadu 2014, zachycuje volání pacientů s PN po zajištění odpovídající péče. Z 90% jsou tato volání zaměřena na zprostředkování zdravotní či následné péče. Ošetřovatelský personál nemá dostatek zkušeností k tomu, aby postupoval v souladu s nutnými potřebami pacienta - lékovým, výživovým a pohybovým režimem, ani časový rozvrh pečujícího personálu to neumožňuje.

Rozvoj vědeckých poznatků o nemoci se však stále rozšiřuje a jedinou cestou, jak celou šíří znalostí použít a využít, je centrový systém péče například na úrovni krajů. Tato systémová úprava bude i při všeobecném konsenzu vyžadovat delší čas na realizaci, proto patientská organizace Společnost Parkinson (SP), z. s., přichází s vlastním

projektem – udělení patientské značky *PARKINSON standard* zařízením, která již dnes mohou tento režim péče zajistit.

Cílem projektu je vytvořit síť zařízení – držitelů značky *PARKINSON standard*, připravených zajistit nutný lékový, výživový a pohybový režim pacientovi s diagnózou PN. To těmto pacientům umožní vyhledat takové zdravotnické zařízení či poskytovatele

tele sociální služby, kde se nemusí obávat zhoršení svého stavu. Udělení značky *PARKINSON standard* je patientským projektem a zohledňuje potřeby pacienta.

S využitím zkušeností pacientů i spolupráce s odbory zdravotních a sociálních služeb krajských úřadů vytipujeme zdravotnická zařízení a poskytovatele sociálních služeb. Měl by být vytvořen standard péče

OBECNÁ PRAVIDLA KOMUNIKACE A PĚČE O PACIENTA S PARKINSONOVOU NEMOCÍ určená pro personál zdravotnických zařízení, poskytovatele sociálních služeb atd.

o pacienta s PN, tj. soubor podmínek k dodržení lékového, výživového a pohybového režimu. V zařízeních, která projeví o tuto značku zájem, bude zjištěn reálný stav, uspořádána přednáška za účasti zástupce pacientů. Možné je i skupinové proškolení. Udělení značky PARKINSON *standard* bude zveřejněno zanesením této informace do katalogu sociálních služeb kraje, informace o sociálních službách zaměřených na péči o pacienta s PN bude publikována na portálu Společnosti Parkinson, z. s.

Společnost Parkinson, z. s., požaduje zřízení specializovaných pobytových zařízení pro pacienty v pozdních fázích Parkinsonovy nemoci vyčleněním vybraných současných zařízení se zvláštním režimem pouze pro diagnózu Parkinsonova nemoci. Požadovaná kapacita je 50 až 100 osob na kraj. To umožní cílené zaškolení personálu, přizpůsobení režimu zařízení specifickým potřebám, snadnou identifikaci těchto zařízení pacienty a spolupráci s pacientskou organizací. Navržená úprava nemění nic zásadního v systému – sleduje současný stav, kdy pro pacienty s pokročilou Parkinsonovou nemocí je oficiálně určen pobyt v zařízení se zvláštním režimem. Pacienti jsou v současné době roztroušeni po těchto zařízeních, účinné péče tím není dosaženo.

Podstatou našeho návrhu je systémová úprava, která nebude vyžadovat vynaložení finančních prostředků státu. I vlastní realizace by nutně nemusela znamenat zásah do provozu určených zařízení, jejich status, jako zařízení pro péči o pacienty s diagnózou Parkinsonova nemoci, by se mohl naplnit postupnou přirozenou výměnou klientů.

Náš požadavek byl zaslán ministryni práce a sociálních věcí Mgr. Michaele Marksové, její náměstkyně Mgr. Zuzana Jentscke Stöcklová nám doporučila obrátit se na Asociaci krajů, což jsme učinili. Sociální služby jsou totiž plně v kompetenci krajských zdravotně sociálních odborů. Připravujeme petici s naším požadavkem, upřednostňujeme však jednání o tomto návrhu. Vyjadřujeme také poděkování Mgr. Václavu Krásovi, předsedovi NRZP ČR, za podporu projektu značka PARKINSON *standard*, nabídku vhodné pomoci a umožnění prezentace v časopise MOSTY. Rádi na tomto místě děkujeme též VZP, která podporuje námi navrženou systémovou úpravu. ▣

POMALU

Komunikace s pacientem s Parkinsonovou nemocí vyžaduje přizpůsobení se jeho pomalému životnímu rytmu. Pokud mu dáme dostatek času, takzvaně přeřadíme na nižší stupeň, zjistíme, že je schopen o sebe pečovat s minimální pomocí. Zpomalené reakce a pohyby jsou projevem nemoci, organismus prostě nestíhá koordinovat své činnosti. Tato zpomalenost duševních reakcí je často chybně pokládána za demenci. Typickým projevem nemoci je ohnutý postoj. Pacient je v počátečním stadiu schopen sebeobsluhy za předpokladu klidného průběhu akce, později se zpomalenost i ostatní dysfunkce zhorší a může se dostavit až takzvané zamrznutí, náhlý záraz v pohybu, například při chůzi. Zpomalením artikulace se stane řeč srozumitelná. Princip pomalu platí i pro chůzi a její zahájení. Pokud tuto základní podmínku – dát pacientovi čas – nerespektujeme, může dojít až k jeho celkovému hybnému zablokování a následné panice.

LÉKOVÝ REŽIM

Nedostatek přirozeného dopaminu je nahrazován buď podáváním léků obsahujících látku levodopa, která se v mozku pacienta enzymaticky přemění na dopamin, nebo léků podobajících se svou molekulární strukturou dopaminu, tzv. agonisté dopaminu. Existuje i celá řada dalších, pomocných léků užívaných u PN. Je nutné přesně dodržovat množství a čas užívání léků, aby se zabránilo nežádoucím výkyvům ve stavu pacienta. Je třeba počítat s tím, že nelze podávat léky systémem přibližně ráno – poledne – večer.

VÝŽIVOVÝ REŽIM

Podávání stravy je závislé na časech podávání léků. Levodopa účinkuje nejlépe na lačno, například bílkoviny tlumí účinky levodopy. Je potřeba nejíst hodinu před a hodinu po podání léku. Také lze omezit příjem bílkovin na večerní hodiny po poslední dávce levodopy. Ve zdravotnických zařízeních nemusí být vždy známa potřeba pacientů s PN jíst pomalu, tím méně v časech respektujících podání léků.

Strava má obsahovat vlákninu, černý chléb, bílé maso, kompoty nebo ovoce, ovesné vločky, zakysané potraviny a dostatek nápojů. Pacient může trpět zácpou, proto by se měl vyhýbat rýži, borůvkám, bílému pečivu a černému čaji.

POHYBOVÝ REŽIM

Nedostatek dopaminu omezuje především pohybové schopnosti pacienta, zejména start, rozsah i rychlost pohybu. Pro zachování pohyblivosti a držení těla je důležité nejen užívání léků, ale i pravidelná tělesná aktivita, cvičení atd. Rehabilitační program by měl být proto součástí léčby každého nemocného. Pacient s PN se musí hýbat, ať už cvičí sám nebo pomocí přístrojů či s fyzioterapeutem. Jednou ztracené pohybové návyky již nelze obnovit. Je však nutné respektovat nástup vyššího stupně únavy, proto je lepší cvičit kratší dobu a vícekrát během dne.

Tato pravidla jsou shrnutím konkrétních zkušeností z činnosti Poradenského centra Společnosti Parkinson, z. s., určeného pro pacienty s PN i jejich rodinné příslušníky, ale i veřejnost. Pravidla nejsou náhradou odborných rad lékaře, ale doplněním informací pro personál zdravotnických zařízení, poskytovatele sociálních služeb a všechny, kteří mají zájem se o této nemoci dozvědět víc.

PSYCHIATRICKÉ ASPEKTY

Nemotorické projevy výrazně ovlivňují kvalitu života pacienta a negativně působí na jeho psychiku. Jsou to poruchy spánku, erekce, krevního tlaku, objevují se klidové bolesti svalů a kloubů, slinění, zácpa, eventuálně i inkontinence. Svým charakterem stejně jako motorické příznaky ničí lidskou důstojnost. Deprese jsou u PN častým jevem. Antidepresiva zlepšují podmínky pro vůli pacienta udržovat se v kondici, zůstat sociálně aktivní.

PACIENT PO DBS (hluboká mozková stimulace)

Zvláštní pozornost musí být věnována pacientům, kteří absolvovali DBS. Platí zde obdobná opatření jako u majitelů srdečních stimulatorů. Silné magnetické pole může vypnout stimulator. Vypnutí stimulatoru se může projevit především zhoršením hybného stavu (třes, zhoršení pohyblivosti, zatuhnutí). Je přísně kontraindikována DIATERMIE! Magnetická rezonance není kontraindikována, lze ji za určitých opatření provést po konzultaci s pracovištěm, kde byla hluboká mozková stimulace zavedena. Vyšetření CT, RTG a na ultrazvuku lze provést bez omezení. V případě operace by neměla být použita monopolární, ale pouze bipolární elektrokoagulace. Pacienti po DBS se většinou v projevech nemoci vrací o několik let zpátky, nemoc se však stále vyvíjí.

Společnost Parkinson, z. s. sdružuje ve svých řadách pacienty s Parkinsonovou nemocí, jejich rodinné příslušníky, blízké, ale i lékaře, a to už od roku 1994. Jejím základním posláním je činnost ve prospěch zlepšení společenského postavení a kvality života pacientů. Za tím účelem zakládá Parkinson kluby po celém území České republiky – v současné době je jich 21. Jejich hlavní náplní je organizování docházkového cvičení. Dále organizuje ozdravné pobyty s odborným programem, vydává vlastní časopis Parkinson, který distribuuje členům až do schránky, pořádá tematická setkání pacientů a jejich rodin, provozuje poradenské centrum, pořádá odborné přednášky lékařů a dalších zdravotnických pracovníků a provozuje vlastní webové stránky, fórum a chat. Ke členství se lze přihlásit doručením písemné přihlášky přímo do kanceláře SP, prostřednictvím kteréhokoli PK nebo elektronickou přihláškou na webu SP.

KNIŽNÍ NOVINKY

Další ukázka z knihy Patrika Nachera

KONEC FINANČNÍCH NEGRAMOTŮ V ČECHÁCH

NAKLADATELSTVÍ:

Plot

ROZSAH:

267 stran

BĚŽNÁ CENA:

300 Kč

NAŠE CENA:

200 Kč

PUBLIKACE MÁ ROZSAH 267 stran

a **VYDALO JI** Nakladatelství Plot.

OBVYKLÁ CENA v knihkupectví je 300 korun,

my Vám publikaci nabízíme za 200 Kč.

Zakoupením přispějete částkou 50 Kč na pomoc osobám se zdravotním postižením.

PUBLIKACI SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE

NRZP ČR, z. s., Partyzánská 7, 170 00 Praha 7

nebo e-mailem na adrese nrzpqr@nrzp.cz.

K ceně publikace se připočítává poštovné a balné 100 Kč.

Můj dům můj hrad – aneb rozumná investice na jedné straně a snad jediný smysluplný důvod pro zadlužení na straně druhé je nákup vlastnického bydlení. Investice, i prostřednictvím prostředků z **hypotéky** (úvěr, který je jištěn nemovitostí), do bydlení, do nemovitosti, do půdy, do něčeho, na co si lze sáhnout, má svou logiku. O tyto statky nemůžeme přijít, inflace je neznehodnotí (naopak), a navíc nám slouží. Buď v nich bydlíme, nebo nám vydělávají peníze na nájmu či je můžeme zúročit jako další zdroj příjmů v důchodovém věku (prodej, pronájem). Tedy model, kdy peníze (nějaké aktivum) pracují pro nás, a nikoliv my pro peníze. Na druhé straně musíme zůstat ostražití a při zemi, abychom nestavěli „vzdušné zámky“ a hypotéka nás nakonec neudusila (více u přísloví „Z deště pod okap“). Může-

me se inspirovat, jak investují čeští milionáři a miliardáři. Je v jejich bytostném zájmu množit své bohatství bezpečně, ale přitom dynamicky a systematicky.

Z deště pod okap – aneb aby na nás pod tím okapem nekapalo, musíme pro to něco udělat. Hypotéka, jako nejrozumnější úvěr a nejsmyslnější zadlužování, má v sobě určitá rizika, pokud u ní nebudeme myslet. V návalu radosti z potenciálního nového bydlení se nebezpečí může snadno přehlédnout a podcenit. Předně musíme mít vůbec spočítané, na jak vysokou hypotéku dosáhneme. Jednak z pohledu banky, tedy kolik nám bude banka ochotna alespoň přibližně půjčit (z hlediska jejich skóringu a hodnocení naší bonity), a za druhé pak z pohledu našeho platu, tedy aby hypoteční splátky tvořily

rozumný poměr ve vztahu k příjmům rodiny.

TIP: splátka by měla být ve výši maximálně jedné třetiny čistých příjmů, jinak se hypotéka pro nás může stát pastí a riskantním podnikem. Musíme si uvědomit, že současné příjmy nemusíme mít navždy a je třeba počítat s tím, že mohou klesnout, než že budou permanentně, trvale stoupat. To ale není všechno. Hypotéka je dlouholetý závazek (dvacet, někdy i třicet let) a zároveň dlouhodobá odpovědnost a starost o nemovitost. Z obojího pak zcela nevyhnutelně vyplývá, že kromě samotného splácení musíme mít vytvořených několik druhů finančních rezerv a „polštářů“, jak by řekli někteří ekonomové. **Rezerva první** je nejen na akontaci (tedy na příspěvek klienta, protože 100% hypotéky už dnes nejsou běžně dostupné), ale hlavně na další výdaje spojené s novým bydlením. Tady nejde jen

ZAKOUPENÍM PŘISPĚJETE ČÁSTKOU 50 Kč na pomoc osobám se zdravotním postižením.

o výbavu nového bytu, nezbytné úpravy, případně opravy a dodělávky, nákupy byt na první pohled drobností, ale také o náklady na stěhování, právní služby či o dočasné zvýšení výdajů na bydlení vzhledem k nutnosti po určitou dobu obývat dva byty či nepředvídatelná jiná vydání. **Rezerva druhá** je pak na samotné splátky a platby služeb – na to se často zapomíná. To, že bydlím ve svém, neznamena, že neplatím za elektřinu, vodu, plyn, ale také příspěvky do fondu oprav a další náklady, jen se to už nejmenuje „nájemné“. Přitom ale výše může být podobná. Vždy se může něco přihodit a my musíme umět sáhnout do „prasátka“ a platit dál. **TIP: rozumná rezerva je ve výši šesti hypotečních splátek, která se někde úročí, ale zároveň je k dispozici pro téměř okamžité použití** (peníze jsou tzv. likvidní). Na pojištění neschopnosti splácet se nelze automaticky spoléhat (více najdete v části „Hra na slepou bábu“), je lepší to mít ve svých rukách. **TIP: třetí rezerva by se měla tvořit kontinuálně a pravidelně po celou dobu bydlení ve svém, byt stačí po malých částkách, a je takovou obdobou fondu oprav.** Porouchat se může i sebedokonejší stavba či sebelepší vybavení a je užitečnější si opravu či nákup zaplatit, než si na ně půjčovat. A k tomu se náramně hodí čečenské přísloví: „Zbohatne-li moudrý, opraví si dům. Zbohatne-li hlupák, opatří si druhou ženu.“ Budme raději těmi moudřími.

Nemusí přšet, stačí, když kape – aneb nerozumím-li financím a nejsem-li ani schop (či ochoten) se rozhoupat založit si obyčejný spořicí účet (lze zřídit jednoduše přes internet za pár minut), tak se nebudu hrnout do dobrodružství s investováním do akcií, fondů, dluhopisů, cenných papírů, do nákupů zlata, diamantů či jiných komodit. Každodenní realita je bohužel jiná a je to vskutku pitoreskní pohled. Ti lidé, kterým peníze zbytečně a bez užitku spí na běžném, neúročeném účtu (aktuálně dle statistik ČNB kolem 700 miliard korun!), se náhle probudí ze „zimního spánku“ a pouští se do složitých investičních obchodů, většinou na popud finančního poradce či podobného chytrolína. Spořicí účet si ke svému běžnému nezaloží, zato se pouští do investování přes podílové fondy. Ach jo. Přeskočili tím, podle mého názoru, několik fází a stupňů vlastního vývoje a podle toho to pak většinou dopadne – z prvotního nadšení, po konečné zklamání. Tudy cesta ke zhodnocení peněz opravdu nevede. Začněme „od píky“ a udělejme něco se svými, ladem dřímajícími a nic nevytvářejícími, penězi. Pak se můžeme bavit o tom, jaké jsou další alternativy.

Jedna vlašťovka jaro nedělá – aneb jeden úspěch, náhodně zdařilá investice, neznamena, že se nám bude takhle dařit vždy. Není možné ani reálné, aby byt geniální investice byla trvalá a každý rok vynášela více a více. Růst není neomezený a představa, že třeba 10% roční výnos (p. a.) budeme moci opakovat donekonečna a nic nebudeme riskovat, je naivní a nepravděpodobná. Nemluvě už o tom, že vyšší výnosy přímo souvisejí s vyšším rizikem. Abychom pak na výsledek „nekonečně“ rostoucí investice nekoukali „jako tele na nová vrata“ nebo „jako husa do flašky“. Proto si na tomto místě zopakujeme pár mouder, která se týkají investování:

- ✓ Investujme jen do produktů a společností, jejichž význam je srozumitelný i dítěti a lze je jednoduše nejen vysvětlit, ale i pochopit. Jsou takzvaně blbuvzdorné. Potraviny, voda, energie jsou příklady komodit, které nás jistě přežijí.
- ✓ Investujme pouze část svých zdrojů, nikdy všechny volné prostředky.
- ✓ Emoční inteligence, intuice a zdravý selský rozum jsou důležitější než nabílované znalosti.
- ✓ Svá stanoviska a postoje měňme tak často, jak se mění fakta, okolnosti a kontext. Nebudme zabeďněnci se zpátečnickým pohledem na svět. Co včera platilo, už dnes fungovat nemusí.
- ✓ Pokud se k nám dostanou „insider“ informace (zprávy zevnitř), vezme, že jde o pouhou vějíčku k ohromení a nalákání k nákupu. Skutečně interní informace drtivá většina z nás nikdy nezíská a budme za to vlastně rádi, protože by se také mohlo jednat i o trestný čin zneužití interních informací v obchodním styku.

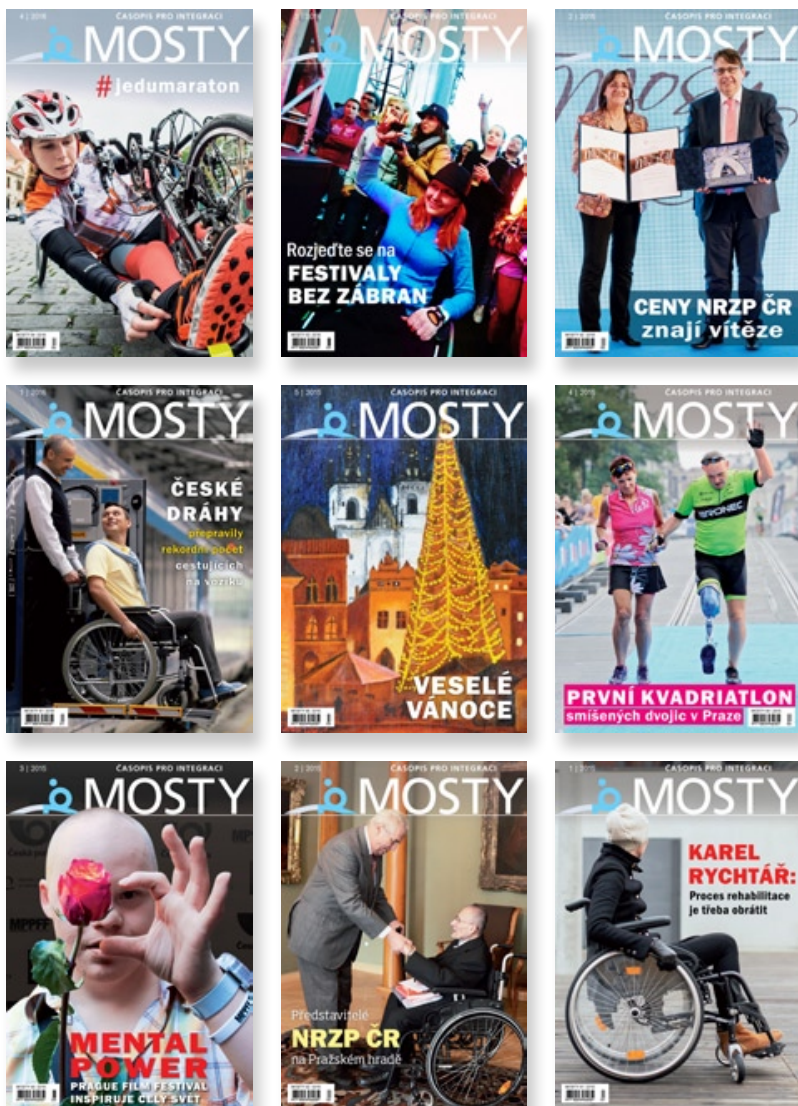
Odvážnému štěstí přeje – aneb investování do akcií není pro každého. Nákup a prodej akcií – vypadá to a zní vzletně a honosně. Když se nás někdo zeptá, do čeho aktuálně investuješ? *Obchoduji s akciemi, zazní sebevědomá odpověď. Žádná sranda to ale není. Tak předně, normální smrtelník se samozřejmě na burzu nedostane, tudíž musí vzít za*

vděk tzv. brokerem, přes kterého podává pokyny a své obchody realizuje. Je to sice všechno online, tedy obchody fungují v reálném čase, na úrovni vteřin, i přesto všechno běží přes prostředníka. A za to se platí. Teď jde o to, jakého si vybrat, respektive dát si pozor na podmínky a poplatky. V praxi to znamená, aby poplatky za obchod ne-sežraly veškerý zisk z tohoto obchodu. A to například v momentě, kdy existuje poplatek za pouhý pokyn k obchodu, který se ovšem nemusí realizovat z důvodu nedosažené prodejní/nákupní ceny.

A pro koho je vlastně obchodování s akciemi vhodné? No určitě ne pro lidi, kteří chtějí mít své jisté, není to ani pro klienty, kteří se při informaci o poklesu ceny akcií roztřesou a začnou střečkovat a panikařit, a stejně tak to není pro lidi, kteří nemají dostatek volných prostředků, které by v případě, že se investice vůbec nepodaří, mohli postrádat. I s touto alternativou je nutné počítat. Obchodování s akciemi je zkrátka pro jedince, kteří se nebojí jít proti stádovitému jednání ostatních. A to chce odvalu a sebedůvěru. Vydělávat na obchodování s akciemi vlastně v principu znamená jít proti většině, najít v sobě jistotu, překonat strach, umět riskovat. Lze být i opatrnější a kupovat tzv. dividendové tituly, kde ani tak nejde o růst samotné akcie, ale o pravidelnou výplatu dividend. Ty mohou být v poměru k ceně i na zajímavé úrovni 5% až 10%, někdy i více – cena akcie je třeba 280 korun a dividendy, vyplácená jednou ročně, činí 30 korun na jednu akcii, to se se standardními spořicími nástroji nedá srovnat. Samozřejmě to ale nemusí být navždy, dividendy mohou klesat, nebo se také vůbec nevyplácet. Musíme prostě zapojit zdravý selský rozum a vnímat akciové trhy jako takový druh kasina. Je to také o štěstí a náhodě, jak už bylo řečeno. Dokonce i profesoři ekonomie připouštějí, že role náhody je větší než strategie postavená na rádoby profesionálních rozbořech. Například profesor Burton G. Malkiel ve své knize *Náhodná procházka po Wall Street* popisuje to, co se traduje jako skutečný pokus, že kdyby opice házela šipky na seznam akcií, bude minimálně stejně úspěšná jako analytik se svým sofistikovaně sestaveným portfoliem. Zkrátka jednou vyděláme, jednou proděláme. ▣

**NA POSLEDNÍ
ÚRYVEK Z KNIHY
PATRIKA NACHERA
se můžete těšit
v dalším čísle
časopisu Mosty**

CHCETE ZDARMA DOSTÁVAT časopis MOSTY PŘÍMO DO POŠTOVNÍ SCHRÁNKY?

1 Napište na adresu NRZP ČR, Partyzánská 7, 170 00 Praha 7 nebo na e-mail m.dvorak@nrzp.cz.

2 Ve své objednávce uveďte kontaktní adresu, na kterou ho chcete posílat, a souhlas s jeho zasíláním.

3 Časopis vychází pětkrát ročně, bude Vám zasílán zdarma prostřednictvím České pošty, s.p.

Nabídka platí pro osoby se zdravotním postižením, jejich rodinné příslušníky a organizace osob se zdravotním postižením a je platná pro rok 2016.

MOSTY Časopis pro integraci

4. číslo 2016 | 17. ročník
vychází 26. září 2016

VYDAVATEL:

NÁRODNÍ RADA OSOB
SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM
ČESKÉ REPUBLIKY, z. s.
Partyzánská 1/7, 170 00 Praha 7
tel.: +420 266 753 421
e-mail: nrzpcr@nrzp.cz
web: www.nrzp.cz
IČ 70856478

REDAKCE ČASOPISU:

Mgr. MICHAL DVOŘÁK
e-mail: m.dvorak@nrzp.cz
Mgr. JAN KHOLL
e-mail: kholl@seznam.cz

REDAKČNÍ RADA:

Mgr. MICHAL DVOŘÁK
e-mail: m.dvorak@nrzp.cz
JUDr. JAN HUTAŘ
e-mail: j.hutar@nrzp.cz
Mgr. VÁCLAV KRÁSA
e-mail: v.krasa@nrzp.cz
Ing. PATRIK NACHER
e-mail: patrik.nacher@seznam.cz
JIŘÍ VENCL
e-mail: j.venc1@nrzp.cz

TISK: Grafotechna Plus s. r. o.

GRAFICKÁ ÚPRAVA:

Miriam Naháčová

FOTO NA OBÁLCE:

Tomáš Lisý

Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR,
zapsáno do evidence periodického tisku
pod číslem MK ČR E 13338
Vydáváno za finanční podpory
Úřadu vlády České republiky

ISSN 1805-9562

NEPRODEJNÉ

Zveřejněné názory nemusejí být v souladu
s míněním redakce, ručí za ně autoři článků.

příští číslo vychází v prosinci 2016

**NÁRODNÍ RADA OSOB SE ZDRAVOTNÍM
POSTIŽENÍM ČESKÉ REPUBLIKY** je
organizací s celostátní působností. Základním
cílem její činnosti je obhajoba, prosazování
a naplňování práv, zájmů a potřeb osob se
zdravotním postižením, a to bez ohledu na
druh, věk a rozsah zdravotního postižení.

PARTNEŘI ČASOPISU

ASEKOL

NAKLADATELSTVÍ UMÚN

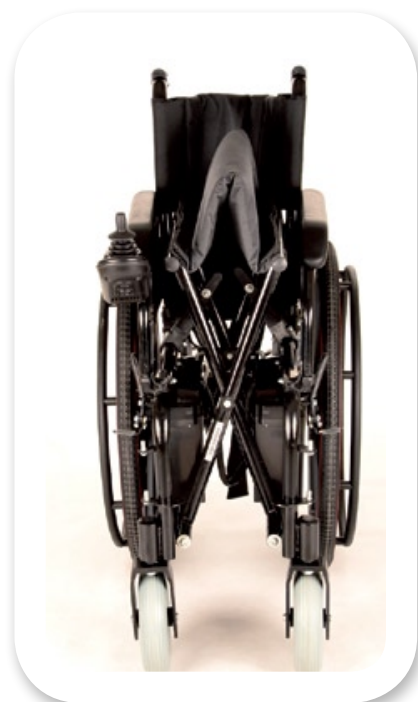
ÚŘAD VLÁDY ČR

Invalidní elektrický vozík SELVO i4400

Čtyřkolový elektrický invalidní vozík klasického typu. Pomocí joysticku na ovládacím panelu umístěném na loketní opěrce volíte rychlost a směr pojezdu. Tento model nabídne velice snadnou možnost nasedání, naopak složení je shodné jako u klasických invalidních mechanických vozíků, uchopením sedáků uprostřed a jeho zvednutím. Dobíjení je řešeno běžnou 230V nabíječkou, která je součástí balení. Lze ovládat ručně, stejně jako klasický mechanický invalidní vozík.

- Hmotnost: 47,5 kg vč. baterií
- Nosnost: max. 110 kg
- Motor: 2x 24 V / 200 W
- Baterie: olověná, gelová, 2x 12 V / 20 Ah
- Dojezd: až 20 km

Běžná cena 49 990 Kč
včetně DPH.

29 990 Kč
včetně DPH

Prodejní cena dotovaná
dovozcem.

MIMOŘÁDNÁ KOMBINACE VLASTNOSTÍ

Výhradní dovozce: BG Technik cs, a.s.
U Závodiště 251/8
159 00 Praha 5 - Velká Chuchle,
Tel: 720 694 944

www.selvo.cz

KÜSCHALL CHAMPION
MECHANICKÝ AKTIVNÍ
SKLÁDACÍ VOZÍK

**SKÚTR
LEO**

**ELEKTRICKÝ VOZÍK
KITE**

**SPRCHOVACÍ KŘESLO
OCEAN VIP**

KONTAKT

Jana Masaryka 1713
500 12 Hradec Králové
+420 495 220 684
sivak@sivak.cz